

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

Самоврядування треба вчитися

Сьогодні Голова Верховної Ради України Володимир Литвин вирушить із дводенною робочою поїздкою до Автономної Республіки Крим. Голова парламенту візьме участь у засіданні Асоціації органів місцевого самоврядування автономії та Севастополя, що відбудеться у Верховній Раді Криму.

У Таврійському національному університеті ім. В. Вернадського В. Литвин зустрінеться з представниками місцевої науково-педагогічної еліти та обговорить проблеми і перспективи розвитку навчальних закладів науки та освіти Криму, проведе прес-конференцію.

А завтра Голова Верховної Ради планує відвідати місто-герой Севастополь, оглянути будівництво церкви Святого Миколи Чудотворця, зустрітися з активом органів місцевого самоврядування міста та виступити на місцевому телебаченні.

■ ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Служити виключно закону

Ранкове засідання 3 листопада

Україна з новим Генпрокурором — Верховна Рада 303-ма голосами надала згоду на призначення Генеральним прокурором України Олександра Медведька. Виступаючи з парламентської трибуни, кандидат на головне прокурорське крісло заявив, що Генпрокурор має бути передусім політично незалежною фігурою і служити виключно закону. Серед основних завдань для Генпрокуратури на найближчу перспективу О. Медведько назвав розслідування резонансних кримінальних справ, виконання перехідних положень Конституції і вимог Ради Європи щодо реформування органів прокуратури.

(Закінчення на 2-й стор.).

Екстрена посадка південнокорейського літака

У міжнародному аеропорту «Одеса» здійснив вимушену посадку аеробус А-330 південнокорейської авіакомпанії, що виконував рейс за маршрутом Бангкок (Таїланд)—Дюссельдорф (Німеччина).

Усі наземні служби одеського аеропорту було піднято по тривозі, коли командир повітряного лайнера запросив екстрену посадку в Одесі. В одного з пасажирів — громадянина Німеччини став стрімко розвиватися гіпертонічний криз і його життя було під загрозою.

— Літаки такого типу не приземлялися не тільки в Одесі, а й в Україні, — розповіла генеральний директор комунального підприємства «Міжнародний аеропорт «Одеса» Світлана Кобилянська. — І тому всі наземні служби працювали в екстремальному режимі. Посадка літака пройшла успішно. Життя громадянина Німеччини було врятовано. В даний час він проходить процес реабілітації.

■ ФАКТ І КОМЕНТАР

Народжуй швидше: страйк почався

У колективі Львівської обласної клінічної лікарні «стартувала» акція безстрокової голодовки на робочих місцях. Лікарі вийшли на роботу з пов'язками і обслуговують пацієнтів почергово. Протест ініціювали вільні профспілки. Так звані офіційні не приєдналися до них, як і Лікарське товариство. Вимоги страйкарів, які намагаються поширити акцію на всю область і за її межі, — не нові: реформувати систему охорони здоров'я, впроваджувати страхову медицину, підняти зарплату до чотирьох тисяч гривень і... негайно звільнити з посади начальника Головного управління охорони здоров'я Ігоря Герича за те, що не виконував поставлені завдання в регіоні.

(Закінчення на 4-й стор.).

«Народне підприємство»: п'ять років потому

Фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО (із архіву Укрінформу).

КОРОТКО

■ На Харківщині за фактами порушень виборчого законодавства відкрито 108 кримінальних справ

■ VII з'їзд суддів України підготує звернення до Верховної Ради про неприпустимість ревізії та невиконання рішень з'їздів суддів

■ На східному кордоні України працівники СБУ затримали гро-

мадянина Росії, який перевозив вибухівку

■ У Чернігові триває Міжнародна науково-практична конференція з питань ядерної медицини

■ В Одесі через пожежу, що виникла внаслідок короткого замикання в телевізорі, загинула одна людина і постраждало двоє

■ ФОТОФАКТ

Третього листопада 62 роки тому розпочалася операція з визволення Києва від фашистів. З цієї нагоди вчора в селах Нові Петрівці та Лютиж, що на Київщині, відбулися урочисті мітинги пам'яті біля меморіалів і братських могил воїнів—визволителів Києва.

На знімку: старший сержант медичної служби 3-го танкового батальйону Віра Плеханова та полковник запасу, в минулому десантник на Т-34, Микола Матяш.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Свято, яке відбулося в колективі ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча» 2 листопада, жартома називають «Днем незалежності підприємства». Цього дня п'ять років тому Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про особливості приватизації пакета акцій, який належить державі, в статутному фонді ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча». Завдяки цьому співвласниками одного із найбільших в Європі металургійних комбінатів стали майже 40 тисяч його працівників.

(Закінчення на 9-й стор.).

■ Я ВАМ ПИШУ...

Скільки можна чубитися?

Звернутися до вас змусила подія 15 жовтня цього року, що відбулася на Хрещатику. Ця бійка між представниками різних політичних сил, ця ненависть між громадянами однієї країни просто шокує. Однак найбільше обурення в мене викликає те, що керують цими процесами відомі політики, які в переважній більшості є народними депутатами України. Вони ж за своїм статусом мають докладати максимум зусиль для консолідації нації, суспільства!

Наближається нова дата — 7 листопада. Спостерігаючи за повідомленнями в ЗМІ, нам знову доводиться з тривогою очікувати нових сутичок, бійок.

Тому звертаюся до Голови Верховної Ради України Володимира Литвина та всіх народних депутатів, щоб це болюче питання було обговорене на засіданні парламенту. Сподіваюся, що такий крок допоможе уникнути загострення суспільно-політичної ситуації.

*Тайсія АРТИШЕНКО,
пенсіонерка,
мешканка Києва.*

Триває передплата на 2006 рік

Шановні читачі, ви маєте можливість передплатити «Голос України» на наступний рік, щоб уже з 1 січня одержувати свою газету українською чи російською мовами.

Передплатна вартість п'ятиразового виходу на тиждень (крім неділі та понеділка) за індексами 40224 — українською та 40223 — російською мовами для індивідуальних передплатників становить 3,50 гривні на місяць.

Передплатна вартість триразового виходу на тиждень — у вівторок, четвер і п'ятницю за індексами 08775 — українською та 08337 — російською мовами для індивідуальних

передплатників становить 2,00 гривні на місяць.

Для підприємств, установ та організацій передплатна вартість за індексами 60955 — українською та 60997 — російською мовами становить 8,00 гривень на місяць.

У зазначені суми вже входить вартість оформлення передплати і доставки газети. «Голос України» чекає своїх читачів і прихильників.

«Нафтогаз» планує завершити будівництво газопроводу-перемички Суворово— Железнодорожне в Криму до 15 грудня

Видатки держбюджету на 2005 рік збільшено на 4,1 мільярда гривень — ці кошти буде спрямовано на дотації місцевим бюджетам

■ ВІТАННЯ

Залізничникам України

Сердечно вітаю працівників сталевих магістралей з професійним святом — Днем залізничника.

Залізниці — неоціненне надбання України, стрижень вітчизняної транспортної системи. Створені працею багатьох поколінь, вони стали важливою базовою галуззю нашої економіки, без якої важко уявити не тільки нормальне функціонування виробництва, а й наше життя.

У роки утвердження української державності та становлення ринкових відносин трудівники галузі зуміли зберегти національну залізничну мережу, її визначальну роль у пасажирських і вантажних перевезеннях. Реалізація масштабних проектів на залізничному транспорті дала потужний імпульс відродженню машинобудування, промисловості будівельних матеріалів та інших галузей виробництва.

І сьогодні залізничники докладають багато зусиль, щоб забезпечити стабільну і ефективну роботу залізниць, підтримувати у належному стані рухомий склад, колійне і енергетичне господарство, підвищувати якість транспортних послуг. Водночас закладається основа для структурного реформування галузі.

Найцінніше багатство галузі — її кадровий потенціал. Залізничник — високе і відповідальне звання, у якому з'єднані у міцний сплав професіоналізм і дисципліна, організованість, підтягнутість, що межує з військовою. На залізничному транспорті виросло немало керівників, яким завжди віддаватиме шану Україна.

Верховна Рада України розуміє складність завдань, які стоять перед вами, постійно тримає у своєму полі зору діяльність залізничної галузі, забезпечуючи її динамічний розвиток необхідними законодавчими актами. Ви можете і далі розраховувати на увагу і підтримку законодавчого органу держави.

Бажаю вам, шановні залізничники, дальших вагомих результатів у вашій нелегкій праці, міцного здоров'я, щастя, добра і благополуччя.

Голова Верховної Ради України
Володимир ЛИТВИН.

У ритмі руху сталевими магістралями

Своє професійне свято працівники провідної і однієї з найпотужніших галузей країни традиційно зустрічають з вагомими трудовими набутками. Дарма що і тут, як і скрізь у нас, є вагон і візок всіляких проблем. Але залізничники їх долають. Здебільшого самі, без підтримки держави. Приміром, незважаючи на збитковість пасажирських перевезень (за 9 місяців держава за пільгові перевезення пасажирів замість 165 млн. грн. компенсувала Укрзалізницю лише 38,2 млн. грн. — 23,1 відсотка), галузь за три квартали цього року на 1,2 млрд. грн. більше, ніж торік, одержала чистого прибутку. За цей час зросли і платежі до державного бюджету — на 1049,4 млн. грн., кількість вантажних і пасажирських перевезень. З початку року, наприклад, перевезли майже 400 млн. пасажирів, що на 2,6 відсотка більше від минулорічного. І ця позитивна тенденція постійно зростає.

Відродно, що залізничники мають добре підґрунтя для дальшого поступу. Тільки в наступному році для оновлення рухомого складу планують залучити 3 млрд. грн. інвестицій, здати в експлуатацію 5 тисяч напіввагонів, 25 магістральних пасажирських електровозів, 200 вагонів дизель- та електропоїздів та 156 пасажирських вагонів. Та чи не найголовніше для трударів те, що в 2006-му планують на 25 відсотків підвищити посадові оклади і тарифні ставки працівникам сталевих магістралей. Тож, вітаючи залізничників зі святом, зичимо і далі їм зростати, бути локомотивом вітчизняної економіки.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА (з архіву «Голосу України»).

1 серпня 2005 року. Київ, Центральний вокзал. Відправлення нового швидкісного потягу «Столичний експрес».

Не перетворитися на інтелектуальних наймитів

«Якщо не звернемо увагу на сферу науки та освіти, не зрозуміємо, що нам потрібна не просто сировинна економіка, а економіка, яка базується на інтелекті, знаннях, то не зможемо забезпечити просування і розвиток України», — наголосив Голова Верховної Ради Володимир Литвин під час вручення відзнак парламенту вітчизняним ученим, освітянам, спортсменам. Глава парламенту зазначив, що необхідно зробити серйозну ставку на науку і якість освіти. «Країна повинна розвиватися на технологіях та інноваціях, щоб не перетворитися на інтелектуальних наймитів», — сказав В. Литвин і запевнив, що народні обранці розуміють потребу нарощувати потенціал науки та освіти й передбачити відповідні кошти у держбюджеті на наступний рік. На думку Володимира Литвина, в державному

Голова Верховної Ради Володимир Литвин нагороджує Почесною Грамотою ВР Михайла Войнаренка — проректора з науково-педагогічної роботи Хмельницького національного університету.

кошторисі пріоритетами мають стати освіта, промисловий комплекс та охорона здоров'я.

За вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної науки та освіти,

зміцнення науково-технічного потенціалу держави, підготовку висококваліфікованих кадрів і виховання спортсменів — призерів універсіад, глава парламенту вручив Почесні Грамоти

Верховної Ради та Грамоти представникам вітчизняної науки, освіти і спорту. Серед нагороджених, зокрема, директор Інституту магнетизму НАНУ Віктор Бар'яхтар, вчителька англійської мови Першої міської гімназії Черкас Галина Іванова, директор Інституту патології хребта Микола Корж, учитель Голятинської загальноосвітньої школи Міжгірського району Закарпатської області Іван Тереля, старший тренер ДЮСШ олімпійського резерву «Сюїта» з фігурного катання на ковзанах Галина Кухар, бронзові призери Всесвітньої універсіади Олексій Прохор та Олександр Пуцко.

Олександра КУЧЕРЯВА.
Фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Служити лише закону

■ ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 3 листопада (Початок на 1-й стор.).

За його словами, вже підготовлено конкретні пропозиції щодо реорганізації органів прокуратури, а в самого нового Генпрокурора є бачення вирішення проблем, які нині існують у вітчизняній правоохоронній системі. Не голосували за призначення Генпрокурора фракції СПУ, БЮТ, «Єдина Україна», УНП і, частково, «Реформи і порядок», бо вважають, що О. Медведько (на знімку) ще під час своєї роботи в Донецькій області неналежно розслідував справу вбивства журналіста Ігоря Александрова.

А поставити крапку в ще одному організаційному питанні — про обрання голів та перших заступників голів комітетів Верховної Ради — не вдалося. Попервах Голова Верховної Ради Володимир Литвин запропонував провести рейтингове голосування за кожну з кандидатур. А прізвища тих претендентів, які наберуть найбільше голосів у сесійній залі, включити до єдиного проекту постанови. За результатами рейтингового голосування до проекту постанови було включено кандидатів на посади голів комітетів та на посади перших заступників голів комітетів. Однак за проект цієї постанови проголосували лише 113 народних обранців.

Завирували пристрасі в сесійній залі й після того, як депутати стали вимагати від головуючого включити до порядку денного проект постанови про створення тимчасової слідчої комісії парламенту з питань розслідування фактів порушень права громадян на свободу совісті. Приводом до розгляду цього питання стало виникнення конфесійної ворожнечі між православними віруючими Київського та Московського патріархатів на Рівненщині. Депутати навіть заблокували парламентську трибуну. Зрештою, за створення тимчасової слідчої комісії проголосували 279 парламентаріїв.

Під час перерви у кулуарах парламенту відбулося таємне голосування бюлетенями за обрання заступника Голови Верховної Ради України. У бюлетені внесли трьох претендентів. Однак вибори заступника глави парламенту не відбулися: голова лічильної комісії Валерій Мішуря повідомив, що бюлетені для таємного голосування одержав лише 161 народний депутат.

На денному засіданні парламент схвалив зміни до закону про Держбюджет України на 2005 рік. Ними дохідну частину державного кошторису збільшено на 2,4 млрд. грн., видаткову — на 4,1 млрд. Додаткові кошти вдалося знайти за рахунок надходжень від приватизації. Отож збільшаться дотації місцевим бюджетам, які підуть передусім на виплату зарплат бюджетникам, збільшаться надходження до Пенсійного фонду, будуть виділені кошти на формування аграрного фонду, будівництво метрополітену, доріг.

Мінфін, за словами міністра фінансів Віктора Пинзеника, щоб вирішити проблеми Пенсійного фонду, пропонував установити граничний розмір пенсій — 4 тисячі гривень. Оскільки нині виникла велика диспропорція між рівнем пенсій, які призначено за законом про загальне пенсійне забезпечення та спеціальними законами. І тому деякі пенсіонери, колишні високопосадовці, мають пенсії по декілька тисяч гривень. Однак парламентарії не підтримали цю пропозицію уряду.

Парламент також ухвалив у цілому зміни до Сімейного кодексу України стосовно дітей, позбавлених батьківського піклування, зміни до закону про службу в органах місцевого самоврядування щодо права виходу на пенсію, зміни до закону про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку та інші.

Глава парламенту Володимир Литвин поінформував про перехід народного депутата Миколи Мельникова з фракції Народної партії до депутатської групи «Довіра народу».

Юліана ШЕВЧУК.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України
Про надання згоди на призначення Президентом України Медведька О. І. на посаду Генерального прокурора України

Відповідно до пункту 25 частини першої статті 85 Конституції України Верховна Рада України постановляє:

Надати згоду на призначення Президентом України Медведька Олександра Івановича на посаду Генерального прокурора України.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
3 листопада 2005 року.
№ 3046-IV.

Євро—2012 в Україні під сумнівом. Верховна Рада України стурбована долею НСК «Олімпійський»

Останні півроку керівництво Федерації футболу України та футбольна громадськість країни занепокоєні станом справ у зв'язку з несанкціонованим будівництвом навколо НСК «Олімпійський» у Києві та його реконструкції, постійно порушували це питання у відповідних структурах державного управління та ЗМІ. Зокрема, ця гостра проблема прозвучала під час прямої лінії президента ФФУ, народного депутата Григорія Суркіса в редакції газети «Голос України» (18 жовтня ц. р.).

Однак, не отримавши відповіді і не здобувши підтримки, президент ФФУ, народний депутат України, член виконкому УЄФА Григорій Суркіс змушений був особисто звернутися із депутатським запитом до найвищих посадових осіб держави.

У середу (2 листопада) на ранковому засіданні Верховна Рада України 292 голосами підтримала запит Григорія Суркіса до Президента України Віктора Ющенка та Прем'єр-міністра України Юрія Єханурова «Про ситуацію, що виникла навколо НСК «Олімпійський» під час підготовки до участі в тендері на право проведення чемпіонату Європи 2012 року з футболу та недотримання законодавства України під час забудови прилеглої до нього території».

«7—8 листопада 2005 року на засіданні виконавчого комітету Європейської спілки футбольних асоціацій (УЄФА) буде визначено переможців першого етапу тендера на право проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, в якому бере участь і Україна спільно з Республікою Польща, — йдеться у запиті. — Спільне досє заявки було подано до штаб-квартири УЄФА 20

липня ц. р., і Федерація футболу України отримала відповідні гарантії від Міністерства у справах молоді та спорту щодо реконструкції НСК «Олімпійський» та гарантії Київської міськдержадміністрації стосовно загальної підтримки заходу і відповідальності за всі питання охорони й безпеки під час та після проведення всіх заходів Євро—2012 з футболу. В наданих матеріалах був також графік реконструкції НСК «Олімпійський» і терміни введення його в експлуатацію.

НСК «Олімпійський» є національним надбанням, на ньому проходили різні міжнародні спортивні та культурно-масові заходи, зокрема ігри групового турніру з футболу Олімпіади 1980 року. Історично на цьому місці були спортивні споруди, на яких проводили першу руську Олімпіаду 1913 року.

НСК «Олімпійський» є одним з найбільших стадіонів в Україні та Європі, що вміщує 83 000 глядачів. Враховуючи це та економічну доцільність, на спільному засіданні українсько-польських робочих груп Євро—2012 18 липня 2005 року було прийнято рішення про проведення фінального матчу чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Києві на НСК

«Олімпійський».

Однак досі, незважаючи на доручення секретаріату Президента (від 14 квітня 2005 року № 03-02/1567 і від 18 квітня 2005 року № 03-02/1669) та Кабінету Міністрів (від 17 березня 2005 року № 7522/3/1-05, від 6 липня 2005 року № 32239/2/1-05 та від 20 липня 2005 року № 37338/0/1-05), концепцію розвитку та реконструкції національного спортивного комплексу «Олімпійський» не затверджено, плану фінансування немає, державного акта на право постійного користування земельною ділянкою НСК «Олімпійський» теж немає. Не вирішено подальшу долю реконструкції Фізкультурної площі стосовно гарантування безпеки глядачів.

Вищезазначені питання порушувалися в депутатському запиті до вас голови Комітету Верховної Ради України з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму К. Самойлик та на засіданнях робочої групи Євро—2012 Кабінету Міністрів України. Доручення Президента з цього запити так і не виконано.

Більше того, своїм рішенням від 19.07.2005 року №882/3457 Київська міська рада вилучила 1,97 га ділянки НСК «Олімпійський», на якій розміщені будинки та споруди господарського та фізкультурно-оздоровчого характеру, без яких неможливе подальше функціонування спортивного комплексу.

За результатами перевірки, що склалася з видачею державного акта на

право постійного користування земельною ділянкою НСК «Олімпійський», Державна інспекція з контролю за використанням та охороною земель у м. Києві листом від 29.09.2005 року № 053817/1000 звернулася до прокуратури міста Києва з проханням вжити заходів для звільнення самовільно зайнятої ТОВ «Юджин» земельної ділянки та приведення у відповідність із законодавством рішення Київської міської ради від 29.03.2002 року № 82-6-0047. Саме зазначена компанія веде будівельні роботи на Фізкультурній площі перед стадіоном.

Факти, наведені вище, ставлять під сумнів перемогу України й Польщі в тендері УЄФА, дискредитують нашу державу в очах поляків, бо гарантії і звернення до президента УЄФА підписали президенти України та Республіки Польща, прем'єр-міністри, керівники міністерств та інших органів центральної і місцевої виконавчої влади, найбільших політичних партій обох країн.

У зв'язку з вищенаведеним Григорій Суркіс звертається до Президента України Віктора Ющенка та Прем'єр-міністра Юрія Єханурова з проханням:

1. Забезпечити фінансування реконструкції вказаного вище об'єкта і передбачити його введення в експлуатацію в 2010 році; провести оновлення складу наглядової ради національного спортивного комплексу «Олімпійський» для поновлення її роботи із забезпечення організації реконструкції і розвитку

та контролю за функціонуванням національного спортивного комплексу «Олімпійський».

2. Доручити Київській міській державній адміністрації вирішити питання видачі державного акта на право постійного користування земельною ділянкою НСК «Олімпійський».

3. Доручити Міністерству України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерству будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України спільно з Київською міською державною адміністрацією розробити і затвердити в установленому порядку концепцію розвитку та реконструкції національного спортивного комплексу «Олімпійський» з урахуванням реконструкції Фізкультурної площі перед НСК «Олімпійський» і гарантування безпеки евакуації глядачів відповідно до вимог ФІФА та УЄФА. До затвердження зазначеної концепції зупинити всі будівельні роботи на Фізкультурній площі.

У разі невирішення зазначених вище питань Федерація футболу України змушена буде відкликати з УЄФА заявку України на проведення фінальної частини Євро—2012 з футболу і зняти із себе можливі політичні наслідки цього кроку в частині взаємовідносин з Республікою Польща та шкоди іміджу країни на міжнародній арені», — підкреслює у своєму запиті народний депутат України Григорій Суркіс.

Публікується за рахунок квоти фракції СДПУ(о).

Не довіряють

Після указів Президента про призначення голів держадміністрацій у деяких регіонах прокотилася хвиля невдоволення кадровими ротаціями. «Голос України» вже писав про недовіру, яку місцеві депутати, керуючись ст.43, 59, 72 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», висловлювали районним керівникам на Рівненщині.

Нещодавно Вовчанська районна рада Харківської області також висловила недовіру голові райдержадміністрації Олександрову Юдакову. Рішення позачергової, 28-ї, сесії четвертого скликання підтримали 64 із 81 депутата. Підставою для невдоволення стали істотні недоліки в роботі керівника районної виконавчої влади. Це — і стала тенденція спаду промислового виробництва, і невиконання численних обіцянок із залучення іноземних інвестицій в економіку району, і незадовільна підготовка житлово-комунального господарства та закладів освіти району до осінньо-зимового періоду. А також

безпідставне збільшення показників врожаю зернових культур, яке не підтвердилося статистичними даними, та невважений підхід у розв'язанні кадрових питань.

А коли верстався номер, стало відомо, що на останній сесії депутати Монастирищенської районної ради Черкаської області таємним голосуванням (62 — «за», 10 — «не підтримали») теж висловили недовіру голові райдержадміністрації Іванові Лежуху. Говорили про хаос в організаційно-адміністративній роботі, неспроможність розв'язати нагальні районні проблеми... Останньою краплею, що переважила чашу терпіння депутатів, стала заплутана історія з використанням коштів на встановлення в кількох селах району меморіальних знаків. З приводу зникнення благодійних внесків правоохоронні органи розпочали слідство, а помічник голови райдержадміністрації перебуває під арештом, **повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО.**

■ ФОТОФАКТ

Секретаріат Президента України пікетували активісти громадської організації «Пора», які виступають проти будівництва Ташлицької ГАЕС, на захист регіонального ландшафтного парку «Гранітно-степове Побужжя».

Вікна б'ють. Отже, незабаром вибори

Від нальоту невідомих у Миколаєві постраждали приміщення обкому КПУ, приймальні народного депутата Володимира Матвеева і ворота будинку керівника місцевого осередку «Братерства». В офісі КПУ були розбиті шибки, а фасад розмалювано гаслами, що закликають до розправи над комуністами. На воротах будинку, в якому мешкає

керівник місцевої організації «Братство», з'явилося зображення шибениці та напис «Це тобі, корчинець». До речі, будівля обкому КПУ розташована в одному кварталі з обласним управлінням МВС у Миколаївській області та неподалік обласного управління СБУ.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

■ САМОВРЯДУВАННЯ

Сесія закінчилася мітингом

Такого бурхливого засідання сесії, як останнє, депутати Полтавської обласної ради не пригадують давно: порядок денний ще до кінця не було вичерпано, а до зали увірвалися люди з прапорами і мегафоном. В епіцентрі скандалу знову опинилася обласна дитяча бібліотека імені Панаса Мирного, пристрасті навколо приміщення якої спалахнули після того, як кілька тижднів тому невідомі підпалили читальний зал. «Голос України» уже писав про те, що відтоді бібліотека виявилася фактично «бездомною», оскільки працювати тут після пожежі вона не може, а ремонтувати приміщення ніхто не береться, бо воно через різні «приватизаційні маніпуляції» опинилося у... приватній власності.

Депутати один раз уже пробували поставити в цій історії всі крапки над «і», але жодного прийнятного рішення тоді так і не знайшли. Тому розгляд «бібліотечного питання» перенесли на наступне засідання. Зрештою, більшість погодилася з варіантом, запропонованим облдержадміністрацією: тимчасового перенести книгозбірню у приміщення обласної наукової бібліотеки імені І. Котляревського, а до 31 березня наступного року збудувати для неї нове приміщення. Однак ще до прийняття рішення звучали пропозиції заслухати все-таки й членів трудового колективу, які вкотре стояли під стінами обласної ради, або принаймні оприлюднити їхнє звернення. Але депутати чомусь проявили дивну впертість і від усіляких «заслуховувань» відмовилися. Тому лишень встигли вони проголосувати, як до залу «прорвалися» пікетувальники, «підігріті» деякими місцевими партійними «вождями». Голова облради Володимир Гришко оголосив перерву, а тим часом у залі почався імпровізований мітинг... Тому й закривали сесію поспіхом — під звуки сирен і крики «Ганьба!».

Одне слово, знайти рішення, яке задовольнило б всіх, так і не вдалося. Серед «ображених» до того ж опинився тепер ще й колектив обласної наукової бібліотеки, який таке «тимчасове підселення» теж не порадувало. По-перше, відомо, що не буває нічого постійнішого, ніж «тимчасові труднощі». По-друге, приміщення головної бібліотеки області саме потребує ремонту, і розмістити там нормально книжковий фонд дитячої бібліотеки практично неможливо. **Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.** Полтава.

Національна спілка журналістів України заявила про підтримку колективу кіровоградської газети «Народне слово», який протестує проти реорганізації видання

■ У НОМЕР

Вимушені канікули

Крим. Позачергові канікули почалися в учнів та вчителів 16 шкіл Первомайського району. А все через те, що ці навчальні заклади, як каже міністр освіти автономії Юрій Ільїн, не опалюють і невідомо коли почнуть обігрівати. Мерзнуть і учні в кількох школах Бахчисарайського, Білогірського, Красногвардійського та інших районів, де й досі триває ремонт котелень або ж міняють старі комунікації. Міністерство освіти змушене буде закрити всі школи, де «запізніло-утеплювальні» роботи затягнуться до грудневих холодів.

Віктор ХОМЕНКО.

■ ФОТОФАКТ

Фото Вадима ЛІСНОГО (Україном).

У Луганську фронтовик Юрій Шавва відзначив відразу два ювілеї — 80-річчя і «золоте» весілля. Колишній мінометник воював на всіх трьох Білоруських фронтах. У мирний час очолював колектив шахти імені Кірова, а до самого виходу на заслужений відпочинок працював директором Луганського інституту підвищення кваліфікації кадрів у вугільній промисловості.

На знімку: шасливе подружжя — Юрій Спиридонович і Аліна Йосипівна Шавва.

Затримали цистерну спирту

Закарпаття. Оперативники митного поста «Чоп-залізничний» затримали майже 70 тисяч літрів технічного етилового денатурованого спирту. Крутії-бізнесмени з Хмельницької області декларували його як неденатурований, що мало забезпечити «зелену вулицю» товару. Вартість спирту — 121698 гривень.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Хоч Різдво й далеко

Рівне. Благодійним аукціоном та розіграшем лоте-реї розпочала збір коштів фундація імені князів Острозьких. Лише за двадцять хвилин акції зібрали 2,1 тисячі гривень. Ці гроші та кошти, які одержать з аукціону, що відбудеться наприкінці листопада в рамках конкурсу «Благодійник 2005 року», використають для придбання різдвяних подарунків для дітей-сиріт.

Олександра ЮРКОВА.

Міст повернули громаді

Івано-Франківська область. Львівський апеляційний господарський суд повернув громаді містечка Яремча пішохідний міст. Про це повідомив секретар міської ради Яремчі Василь Онутчак. Нагадаємо, що кілька місяців тому ЗАТ «Івано-Франківськтурист» продало цей міст приватній фірмі «Декра», що викликало обурення яремчанців. Господарський суд області, куди, представляючи інтереси громади, звернувся прокурор міста Яремча з позовом визнати недійсним договір купівлі-продажу моста, відмовив у його задоволенні. Тепер це рішення скасоване. Міст перейшов у користування громади.

Дарина НАЗАРЧУК.

Почім севастопольська земля?

Севастополь. Як повідомив учора «Голос України», 5 грудня в Севастополі відбудеться перший аукціон з продажу землі, у тому числі і на березі моря. З цією пропозицією міськдержадміністрація кілька разів зверталася до міськради, намагаючись у такий спосіб залатати бюджетні дірки. Але депутатський корпус твердо стояв на позиції: земля міста не продається. 2 листопада на черговій сесії рішення про проведення земельного аукціону, нарешті, було прийнято. Однак депутати вирішили, що на торгах продаватимуть не саму землю, а право на її оренду. Загальна стартова ціна запропонованих на аукціон чотирьох земельних ділянок становить п'ять з половиною мільйона гривень. Але всі сподіваються, що за прикладом «Криворіжсталі» у ході торгів вона значно збільшиться. У держадміністрації думають, що гроші від аукціону в міській «гаманець» надійдуть ще цього року.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Голова Закарпатської облдержадміністрації Олег ГАВАШІ закликав депутатів облради відмовитися від недоторканності

НАШІ ЛЮДИ НА ТАКСІ В БУЛОЧНУ НЕ ІЗДЯТЬ

Учора центр столиці пережив дорожній мікроінсульт

Таксисти таки провели в Києві свою акцію протесту. Близько 10.00 це помітили ті, хто намагався дістатися наземним транспортом до Банкової. Таксисти з усіх регіонів України перекрили рух з боку вулиць Інститутської та Лютеранської. А загалом кияни цього дня доїжджали до роботи без проблем. Біля полудня на Хрещатику і прилеглих вулицях пробок не було. Утім, на диво, в місті заторів було менше, ніж звичайно.

На розі Пушкінської і Прорізної стоїть іномарка із шашечками.

— Ви страйкуєте чи так стоїте? — запитує молодого водія.

— Начебто страйкуємо, але я клієнта ловлю. Я також проти стрибків цін на бензин і свавілля влади проти приватних перевізників, — одразу озвучив він свою таксистську позицію. При цьому витяг із бардачка жовто-блакитну стрічку й інструкцію профспілки. Хлопець пояснив, що національну символіку учасники акції повинні прив'язати до антени або на ручку дверцят машини, по центру рекомендовано рухатися зі швидкістю 40 км/год і сигналізувати, проїжджаючи біля адміністрації Президента і парламенту.

— Щоб почули нас там, — уточнив співрозмовник. — А так я не знаю, скільки таксерів з регіонів приїхало. Зараз наші на Подолі, на набережній ви-

шикувалися. А частина на Банковій сидять на матрацах, Президента чекають. Треба щось вирішувати! А то ще й справді змусять у машині касовий апарат возити... То ви йдете чи як?

— А який тариф, — цікавлюся, — поки ще не підняли?

— У нас посадка — п'ять гривень, кілометр — дві.

Згадую, що наші люди в булочну на таксі не їздять. Зрештою, як і на роботу. Йду на метро.

Ольга ВАУЛІНА.

Р. С. Після полудня страйковий комітет призначив зустріч учасників акції на майдані Незалежності. Голова профспілки таксистів Василь Попик повідомив, що головна їхня вимога — скасування прийнятого у другому читанні Закону України «Про автомобільний транспорт». Мовляв, у цьому документі абсолютно не враховані вимоги перевізників.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Народжуй швидше: страйк почався

■ ФАКТ І КОМЕНТАР

(Початок на 1-й стор.).

Свою точку зору оприлюднила громадська колегія при вищезгаданому управлінні, яку очолює професор Борис Білинський. Як наголошується

в її зверненні, акція організована певними політичними силами і продиктована особистими інтересами. Оскільки вимоги — неадекватні, вкупі змішано те, що мають вирішувати Президент, Верховна Рада, уряд і... рядо-

вий працівник лікарні. Громадськість сприймає акцію критично, адже клятву Гіппократа вільні профспілки не відмінили. За нинішніх обставин лікарі й хворі — квити. Небагато знайдеться пацієнтів, які приходили б на

прийом до лікаря без грошей у конверті. Навіть тоді, коли гонорару ніхто не вимагає. Про всяк випадок. Щоб лікар не страйкував, коли починаються пологи...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

■ ФОТОФАКТ

Головне управління МНС у Миколаївській області провело тактичні навчання в новому міському гіпермаркеті «KIT», де відпрацьовувались дії обслуговуючого персоналу та адміністрації магазину в разі виникнення пожежі або якоїсь іншої надзвичайної ситуації.

Фото ГУ МНС у Миколаївській області.

■ ЦИФРА

1000000000 гривень

податкових коштів з початку року надійшло до бюджету України з Чернігівщини. Це — на третину більше, ніж торік. Акцизний збір з вітчизняних товарів зріс загалом на 33,8 відсотка, податок на додану вартість — на 28 відсотків, рентна плата за нафту, газ тощо — на 21 відсоток.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Ринок праці: одних стратегій недостатньо

Для підтримки економічного зростання і зменшення бідності у Східній Європі необхідно збільшити кількість робочих місць і підвищити їхню якість, заявляє Світовий банк. Днями відбулася презентація доповіді цієї організації на тему «Розширення можливостей для працевлаштування у Східній Європі і колишньому Радянському Союзі». Експерти прямо пов'язують бідність зі станом ринку праці. Вони відзначають дивну особливість української економіки: з 1999 року в Україні спостерігається зростання ВВП за стабільної кількості зайнятих в економіці.

— У країнах СНД проблема зайнятості більшою мірою пов'язана з якістю робочих місць — вони менш продуктивні і малооплачувані, — констатував ведучий економіст Управління віце-президента Світового банку з

соціальних програм Стефано Скарпетта.

Доповідь закликає європейські держави поліпшити інвестиційний клімат, щоб залучити в економіку іноземний капітал, який би стимулював створення нових вакансій.

Проаналізувавши стан українського ринку праці, експерти заявляють, що цивілізовано справитися з проблемою безробіття нам заважає поганий менеджмент, бюрократія і несприятливий інвестиційний клімат. Стабілізувати ситуацію радять інтенсивним шляхом. Для цього владі необхідно проводити реформи, спрямовані на підтримку приватного сектора економіки. Одних лише програм і стратегій працевлаштування, що передбачають перепідготовку працівників чи допомогу безробітним, для рішення проблеми зайнятості недостатньо, вважають міжнародні експерти.

Ольга ВІТЕР.

З нагоди свята працівників соціальної сфери, яке відзначатимемо в неділю, кращим працівникам галузі вручено відзнаки та нагороди Київського міського голови та Міністерства праці і соціальної політики.

На знімку: Київський міський голова Олександр Омельченко вручає ключі від двокімнатної квартири працівниці сфери соціального захисту Галині Байдак.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Капіталу потрібний Мийдодір

Першими в Україні легальними мільйонерами стануть экс-власники «Криворіжсталі», коли їм повернуть суму, сплачену за комбінат.

Така думка пролунала на засіданні «круглого столу», організованого Інститутом національної стратегії України і присвяченого темі легітимізації приватизації. В усіх пострадянських країнах цей процес відбувався за жорсткого посередництва влади, неprozоро і здебільшого незаконно, а тому нові власники в очах народу так і не знайшли ні поваги, ані визнання. До того ж зі зміною влади або її лояльності вони ризикують втратити свої «Криворіжсталі».

Після перепродажу згаданого комбінату на відкритому конкурсі і за межами України нарешті заговорили про перші великі дивіденди помаранчевої революції. Але надто тішитися не варто. Нескінченно кантувати олігархів — собі та й економіці на шкоду. А поготів перед виборами.

Поки частина експертів радить поставити крапку в

історії, що звється «перегляд підсумків приватизації», друга — рекомендує її продовжити. Засновник Інституту національної стратегії України, російський політолог Станіслав Белковський, приміром, пропонує владі укласти пакт із власниками великих підприємств. Для того, щоб вони добровільно погодилися пройти через певну безкоштовну процедуру «очищення». Пропонується за британським взірцем запровадити в Україні податок на «безпідставні доходи, зумовлені обмеженням конкуренції або винятково сприятливою ринковою кон'юнктурою», і використовувати ці доплати на соціальні програми.

Утім, нинішню владу зараз більше турбує інше питання. Схоже, вона ще остаточно не вирішила, що робитиме з мільярдами, вирученими від перепродажу «Криворіжсталі».

За прогнозами політолога Віктора Небоженка, десь із 30% піде на обслуговування туркменських газових боргів. «Туркменістан не випадково саме зараз чітко вивів цифру в 500 млн. доларів. Крім того, 25—30% піде на обслуговування зовнішнього боргу і 30% — на бюджетні заходи різного роду», — підсумовує експерт. Політолог Володимир Маленкович категорично не радить «витрачати ці гроші на погашення брежневських чи горбачовських боргів по вкладах» і підтримує ідею Віктора Пинзеніка «продати борги, де це можливо, і купити борги по нижчих відсотках». Екс-урядовий секретар Кабміну Віктор Лисицький переконаний у необхідності насамперед витратитися на розвиток базових конкурентних переваг вітчизняної економіки (суднобудування і судноплавство, інформаційні і комунікаційні технології, а також АПК).

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Туркменбаші звільнив посла

Указом туркменського президента з посади Надзвичайного і Повноважного Посла Туркменістану в Україні звільнено Амангелди Байрамова. Відповідне рішення було прийнято в понеділок під час засідання Кабінету міністрів Туркменістану. За даними сайту Turkmenistan.ru, причини звільнення не називаються. Хто замінить Байрамова на посаді посла в Україні, також невідомо.

На міркування наводить той факт, що замінити свого посла в нашій країні Туркменбаші вирішив через кілька днів після візиту Прем'єр-міністра Єханурова до Ашгабата. Нагадаємо, що підсумки переговорів не виправдали надій Києва. Ніязов так і не назвав

прийнятну для нас ціну, за якою газ надходиме в Україну. Натомість глава Туркменістану змусив українську делегацію піти на поступки і вже вкотре обвинуватив у несумлінному виконанні своїх зобов'язань. Зокрема, із погашення боргів. Українські експерти бачать причину тупикової ситуації в переговорах з Туркменістаном і Росією щодо газу в невідалих кадрових призначеннях у паливно-енергетичному комплексі країни. Можливо, рішучий крок Туркменбаші підштовхне його українського колегу до думки про те, що поганих переговорників варто було б замінити на кваліфікованіших людей.

Фото Олександра КЛИМЕНКА

Чехія запрошує на роботу

Чеський уряд з січня 2006 року включить Україну до проекту «Відбір кваліфікованих кадрів з-за кордону». Це означає, що українці, які бажають жити і працювати в Чехії, матимуть змогу здійснити свою мрію легально. Проте, як зазначила представник Міністерства праці та політики Чехії Віра Івановіцова на прес-конференції в Києві, цей проект не створений з метою залатати іноземцями всі дірки на чеському ринку праці. Більше того, очікується, що щороку лише близько 300 наших громадян залучатимуть до участі у ньому. За словами Віри Івановіцової, найбільше шансів отримати роботу за проектом матимуть працівники сфери високих технологій та лікарі.

Середня зарплата в Чехії становить нині 600 євро.

Однак ця програма ніяк не допоможе 135 тисячам нелегалів з України. Ті, хто перебуває на території цієї країни не на законних підставах, не зможуть навіть подати заявку. Взяти участь у конкурсі зможуть лише 65 тисяч українців, які працюють у Чехії легально. Посол Чехії в Україні Карел Штіндл заявив, що нині переговори на тему можливої легалізації українських заробітчан у Чехії не ведуться. Це підтвердив і начальник відділу візової політики Міністерства закордонних справ України В'ячеслав Лузін, додавши риторичне запитання: «з якого дива слід легалізовувати їхнє перебування там?»

Маргарита СОКОЛОВСЬКА.

Штаб місії Євросоюзу буде в Одесі

Місія країн Євросоюзу починає працювати в районі україно-молдавського кордону. Її штаб розташовуватиметься в Одесі. Сюди вже прибула делегація уряду Франції на чолі із заступником начальника відділу континентальної Європи МЗС Французької Республіки Сержем Смесовим. Гості побували в Одеському морському торговому порту, відвідали кілька прикордонних застав на ділянці держкордону між Молдовою й Україною. Основне завдання місії Євросоюзу — запобігти можливим конфліктам на україно-молдавському кордоні, не допустити контрабанди незаконної міграції.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

■ ФОТОФАКТ

Ветерани Афганістану пікетували Кабінет Міністрів з вимогою переглянути державну політику та сформувати більш соціальні державний та місцеві бюджети, які гарантували б захист ветеранам війни та учасникам бойових дій.

■ ТЕМА

Навіщо нас дурять?

Як солодко лунають обіцянки Прем'єр-міністра Юрія Єханурова після повернення з Америки! Про визнання України державою з ринковою економікою, прийняття її до СОТ, про те, що й ми готові, й вони готові... Але він, мабуть, забув, що коли треба було натиснути на Верховну Раду щодо ухвали сирого пакета законів, необхідних для вступу до СОТ, то американці у вересні мало не поклялися, що скасують поправку Джексона—Веніка — головну умову вступу. Нині вони теж запевняють, ніби проблеми зі скасуванням не буде. Але з'ясувалося: жодна політична партія не включила це питання в порядок денний засідання Конгресу США...

Тож щодо вступів і визнань можна було б поставити крапку. Але є й інші причини неможливості виконання обіцянок: Україна не встигає ані ухвалити закони, ані виконати умови вступу, ані укласти відповідні угоди. Якщо навіть Конгрес негайно скасує поправку Джексона—Веніка й економіку України негайно визнають ринковою, то це не означає, що її одразу приймуть до СОТ. Деякі країни очікують вступу по два-три роки...

Крім того, прем'єр зауважив, що американська сторона «поставила додаткові запитання». Але не таємниці, що це — дуже жорсткі вимоги й умови, які США, а також Австралія та ЄС нам диктують. Зокрема, щодо поставок власних товарів в Україну. Тут уже не до дипломатичних вивертів про заокеанські та європейські «побажання»: йдеться про відкриття наших кордонів і руйнацію українського експорту. Скадається на те, що ми поволи, але рішуче перетворюємося на імпортно-споживацьку країну, що загрожує викликати в економіці такі незворотні наслідки, після яких вона навряд чи зможе конкурувати на світовому ринку. Тим часом Президент В. Ющенко нещодавно заявив, що проти нашої держави вже розпочато антидемпінгове розслідування на дев'ять мільярдів гривень...

Історія повторюється: згадаймо, як уряд тиснув на парламент щодо скасування пільг з оподаткування у вільних економічних зонах. Хоч пізніше це було визнано технічною помилкою, але вона обернулася змен-

шенням притоку інвестицій учетверо. Нині ситуація така само: на Верховну Раду перекладається відповідальність за провал вступу до ЄС, якщо вона не ухвалить (зауважу, поспіхом) кільканадцять необхідних законів. Хіба це не тиск уряду на законодавців і не перекладання вини з хворої голови на здорову?

І ще про одне. Що там сказав наш прем'єр? Ми повинні бодай на один день раніше вступити до СОТ, ніж Росія, бо нам повік не бачити торгової організації. Але ж її чільні представники запевняють: вступ туди Росії впродовж двох наступних років неможливий, її немає в списку претендентів. Тож чинити перешкоди Україні вона навіть за великого бажання не може. До речі, Росія не раз пропонувала нам конкретні заходи спільних дій щодо вступу до СОТ, що спростило б процедуру для обох країн. Україна відмовилася. Нині — заява Прем'єр-міністра про «погану» сусідку. Для того, щоб перемкнути увагу від справжніх проблем?

І насамкінець. Неймовірно, але задана під час президентських виборів політика дезінформації населення владою триває. Навіщо нас дурять?

Валентина ПИСАНСЬКА.

■ СВІТ КОРОТКО

США

Установлено день пам'яті жертв Холокосту

Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію, в якій затвердила щорічну дату пам'яті жертв Холокосту. Ініціатори — Австралія, Канада, Ізраїль, Росія і США. Джон Болтон, посол США, відзначив, що необхідність у цьому особливо очевидна після заяви Махмуда Ахмадінежада, президента Ірану, про те, що Ізраїль треба стерти з карти світу. ФРАНЦІЯ

Заворушення під Парижем: далі буде

Вуличні заворушення у французькій столиці тривають, погроми охопили вже п'ять департаментів на півночі і сході від Парижа. Знищено 250 машин. Поліція заарештувала понад 30 осіб. Глава уряду країни Домінік де Вільпен заявив, що «уряд Франції мобілізований на боротьбу із заколотом мусульманської молоді в паризьких передмістях». БЕЛЬГІЯ

Брюссель готовий до процесу над терористами

Міська поліція посилила охорону Паладу правосуддя, де розпочався судовий процес над тринадцятьма підозрюваними у причетності до тероризму. Підсудні марокканці і бельгійці марокканського походження. Їм приписують зв'язки з Ісламською групою марокканських бійців, участь у терактах у Мадриді, Каабланці і Ріяде.

КИРГИЗІЯ

Обстановка в колоніях стабілізувалася

Через два тижні після початку бунтів у киргизьких в'язницях президент, прем'єр-міністр і заступник генпрокурора виступили перед нацією. Вони заявили, що обстановка в колоніях нормалізувалася і зараз підраховують загиблих. За офіційними даними, їх — 18 осіб. За даними місцевих ЗМІ — 60. АЗЕРБАЙДЖАН

Гулієв — представник міжнародної мафії?

Опозиційний лідер, екс-спікер республіки Расул Гулієв є представником міжнародної мафії. Про це в інтерв'ю турецьким ЗМІ заявив президент Азербайджану Ільхам Алієв. За його словами, Расул Гулієв украв у держави більш як 100 мільйонів доларів і в нього немає ніякого авторитету і ймовірності перемогти на виборах. УКРАЇНА

Ураза-Байрам — свято примирення

Учора мусульмани України і всього світу відзначали священне мусульманське свято Ураза-Байрам. Воно знаменує собою завершення поста в місяці Рамадан. Мусульмани надягають найкращі вбрання, поздоровляють один одного, ходять у гості, готують смачну їжу. Дуже важливо зібрати родичів, бо вважається, що цього дня свої будинки відвідують душі померлих.

Молдавські наркокур'єри перевозили марихуану в банках із смальцем

Півмільйона нелегалів на наших шиях

В Україні осіло вже до півмільйона нелегальних мігрантів. Кінцева їхня мета — дістатися країн Європейського товариства, а Україна — лише транзитна держава. А ми не маємо правових документів, щоб видворяти «гостей». Ця та інші проблеми обговорювалися в Ужгороді на семінарі-наradі про взаємодію правоохоронних органів у запобіганні та боротьбі зі злочинами, пов'язаними з незаконною міграцією та торгівлею людьми.

Наша держава географічно розташована так, що обминути її тим, хто прагне нелегально потрапити до країн Євросоюзу, неможливо. За словами заступника міністра МВС України Геннадія Москаля (на знімку), серед нелегальних мігрантів є й такі, що живуть в Україні по п'ять-шість років, при цьому не маючи жодних документів. А тому ні видворити, ані зареєструвати їх не можна. Обмежені ми і в коштах. На депортацію держава виділяє щорічно 3 мільйони гривень. Цього, за словами Г. Москаля, вистачить, щоб, приміром, повернути літаком до Пекіна 50 китайців...

Поскаржився Геннадій Москаль і на відсутність в Україні міграційного законодавства.

— Геннадію Геннадійовичу, відомо, що групи нелегальних мігрантів переважно формуються в Росії.

— Так. Ми передали північним сусідам відомості про аеропорти та російські туристичні фірми, які задіяні в нелегальній міграції. Є претензії і до дипломатичних установ Росії, де видають візи так званим туристам. А з нашого боку потрібно посилити кордони з Росією та Білоруссю в Чернігівській, Харківській, Луганській та Донецькій областях. Така само проблема є і в Києві, і в Одесі, інших місцях.

— Останнім часом Угорщина жорстко поставила питання протидії нелегальній міграції.

— Так само й Польща та Румунія. Тож основною «діркою» залишається українсько-словацький кордон. Відомі навіть його ділянки, які треба посилити — від сотого до сто сорок першого прикордонного стовпчика. Проміжок не такий уже й великий...

— Може, річ і в тім, що нелегали — це солідний «бізнес» і для провідників, і для тих, хто тримає над ними «дах», а серед них є й правоохоронці.

— Вартість переправлення по всьому ланцюжку становить від 15 тисяч до 50 тисяч доларів. А стосовно «даху», то треба найперше навести лад у міліцейському, митному, прикордонному відомствах та службі безпеки.

Зазначу, що до України щороку потрапляють 23—25 тисяч нелегальних мігрантів. Якщо, приміром, міліція якогось із регіонів України затримає сотню чи дві нелегалів, вона повинна надати їм місце для утримання, забезпечити харчування, лікування, а коштів для цього не виділяють. Згідно із законодавством про правовий статус нелегалів їх потрібно утримувати у спеціальних центрах. Нещодавно Кабмін прийняв постанову, якою пункти утримання нелегальних мігрантів переходять до компетенції Міністерства внутрішніх справ. Той, що на території Закарпаття, неподалік села Павшина, не відповідає найелементарнішим вимогам. Такі два пункти можна дообладнати у Чернігівській та Волинській областях на базі колишніх військових містечок. Ідеться про 4 мільйони євро, які Євросоюз виділив і на посилення боротьби з нелегальною міграцією, і на утримання нелегалів на території України. Передбачено кошти й на технічне оснащення підрозділів, які мають протидіяти нелегальній міграції.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Отруту віддадуть... сусіду

Хмельниччина стане пілотною областю в боротьбі зі шкідливими відходами. Французька компанія «Саше», яка об'єднує 50 підприємств із переробки сміття та знищення отрутохімікатів, виявила «апетит» до пестицидів, що зберігаються тут. Вміст 300 занедбаних хімічних сховищ тепер має «перекочувати» до печей «Саше». Французи обрали область ще й тому, що тут розташовані Національний історико-архітектурний заповідник «Кам'янець» та Національний природний парк «Подільські Товтри». Вони особливо приваблюють туристів, тож мають стати екологічно чистими.

Віра ШПИЛЬОВА.

Колишній міністр закордонних справ України Костянтин ГРИЩЕНКО вважає, що Нідерланди мають сплатити компенсацію двом родинам українців, загиблих в аеропорту Амстердама

Ольга Ульянова: «Тіло Леніна лежить у відкритому саркофазі, бо на те була воля народів СРСР»

У Москві хочуть винести тіло Леніна з Мавзолею і поховати. Ульяновські обласні чиновники гадають, що місце Леніна на міському цвинтарі, де поховано батька вождя світової революції. На думку Ольги Ульянової, племінниці засновника радянського держави, Володимир Ілліч похований по-християнському.

— Ольго Дмитрівно, ви щось знаєте про заповіт Леніна, у якому було б сказано, щоб його поховали біля матері?

— Володимир Ілліч не залишав жодного заповіту про те, де його поховати. «Утку» було пущено 1989 року на з'їзді народних депутатів Верховної Ради СРСР, коли письменник Корякін

сказав, що він читав про те, що Володимир Ілліч хотів би бути похованим поруч з матір'ю. Чоловік у 52 роки не може думати про свій похорон, тим більше така життєрадісна, життєлюбна людина, як Ленін. Я знаю від своїх рідних, від батька, Дмитра Ілліча Ульянова, від Надії Костянтинівни, Марії Іллічівни, що

заповіту не було, він не збирався вмирати.

Багато століть на Червоній площі були погости, маленькі цвинтарі і церкви, де ховали людей, котрі там лежать і донині. Мавзолей Леніна і Червона площа перебувають під охороною ЮНЕСКО.

— Чи можна говорити про те, що Ленін похований?

— Безумовно, Володимир Ілліч похований по-християнськи, він лежить під землею на глибині трьох метрів. Але інша справа, що його тіло лежить у відкритому саркофазі, бо така воля народу всього Радянського Союзу.

Віктор ТИМОШЕНКО.

Москва.

Р. С. Думка директора музею Володимира Леніна Тетяни Колоскової:

— Доти, доки проблема поховання Леніна має гострий політичний підтекст, за яким стоять інтереси політичних партій, не потрібно займатися цією темою. Але в майбутньому необхідно завершити поховання тіла Леніна. Закрити його кам'яним саркофагом. Для тих, хто хотів би пам'яті зберегти, можна залишити на кам'яному саркофазі рельєф — посмертну маску Леніна і його руки. Це було б справедливо.

Фото із архіву «Голосу України».

КРАГУЄВАЦЬ. САЛОН АНТИВОЄННОЇ КАРИКАТУРИ

Щодвароки у сербському місті Крагуєваць проводиться «Салон антивоенної карикатури». Художники-карикатуристи з усього світу надсилають свої роботи до «сербського» Освенціма, Треблінки, до «сербської» Хатині...

Під час Другої світової війни в місті Крагуєваць гітлерівці розстріляли шість тисяч людей. Це була відповідь на спротив окупації. 21 жовтня 1941 року пролилася кров невинних жертв. Того дня за одного загиблого німця окупанти вбивали 100 сербів, за одного пораненого — 50. Серед розстріляних було багато школярів місцевої гімназії. Знищували цілими класами, разом з учителями. 1953 року на місці масового поховання розстріляних було засновано Меморіальний парк Шумаріце, а 15 лютого 1976 року відкрито Музей «21. октобар». Югославія — багатотраждальна земля. 58 років потому в ніч на 25 березня 1999 року чотири американські ракети впали на Меморіал жертвам гітлерівського геноциду... Колишній Генеральний секретар ООН Перес де Куельяр назвав Крагуєваць «Вісником Миру».

Приз міста Пітешті (Румунія). Олексій Кустовський (Україна).

У 1981 році з ініціативи журналістів міського тижневика «Светлост» і за підтримки мерії міста, а також Міністерства культури Сербії було засновано Міжнародний салон антивоенної карикатури «Крагуєваць».

На цьогорічний XIII Міжнародний салон надійшло 595 робіт від 256 художників із 40 країн світу. Серед переможців — два карикатуристи з України. Приз румунського міс-

та Пітешті отримав автор цих рядків, диплом салону — Ігор Лук'яненко. Виставка найкращих робіт проходить цими днями в Галереї Національного музею міста Крагуєваць.

Р. С. За 30 хвилин до відправлення потяга Белград—Москва (залізничний вокзал «Новий Сад», кав'ярня). П'ємо «кафу» з сербським карикатуристом Гораном Міленковичем. Говорить здебільшого він. Про Сербію, Косово, війну...

«Воював. Добрим воякою був. Але як воювати... В мене батько — серб, а мати — хорватка. Як воювати?... Не зміг!»

Горан Міленкович почав малювати карикатуру після війни...

«Смешно і тужно», — посміхається Горан.

«Смешно» на вустах, «тужно» в очах...

«Сречан пун!» — каже Горан, ми цілуємося тричі за сербським звичаєм.

«Щасливої дороги!»

Кожному з нас...

Без війни.

Олексій КУСТОВСЬКИЙ, художник-карикатурист.

Київ—Крагуєваць—Київ.

Жовтень—листопад.

Срібна плакета. Румен Драгостінов (Болгарія).

Диплом салону. Ігор Лук'яненко (Україна).

Їхня смерть вовік не відболить

Події 1918 року на станції Крути, коли кілька сотень київських студентів та гімназистів вступили у нерівний бій з більшовицькою армією, — частка історії незалежної України.

«Стогнали Крути і молився вітер,
Цілюючи скривавлені сліди:
Вас мало, діти, вас так мало, діти...»

Досі мітинги і покладання квітів до цієї дати проводилися майже у «чистому полі». Нині пам'ятником тим подіям — насипний курган з хрестом. Творча група з чотирьох чоло-

вік (автор ідеї — народний художник України Анатолій Гайдамака (на знімку другий ліворуч), член Національної Спілки художників України Борис Дедов, заслужений архітектор України Володимир Павленко і дизайнер Андрій Дедов) представили на розсуд журналістів ескізи проектів меморіального комплексу «Пам'яті Героїв Крут».

Орієнтовна вартість — майже три мільйони гривень. Сюди включено проектні роботи, власне зведення комплексу, облаштування під'їзних шляхів та впорядкування території.

Автори макетів майже одностайно зійшлися на тому, що за осно-ву меморіалу взято форму кургану. Всередині пропонують розмістити музей, зверху — колона (точна копія колони Шевченківського університету), яку вінчає тризуб. Досить влучно один із авторів запропонував варіант хреста, де замість вертикальної жердини — шинель, що розвівається із безсило опущеними рукавами. З трьох сторін комплекс охоронятиме рів із водою. У день пам'яті, коли воду схопить міцний лід, з нього вирізатимуть святий хрест на честь загиблих героїв.

«Всі — як один...
Кріпися, Україно,
Хоч їхня смерть вовік не відболить».

Анастасія СИРОТКІНА,
Андрій НЕСТЕРЕНКО
(фото).
Вірш Ольги ЯВОРСЬКОЇ.

Імені Шаляпіна

Крим. 1—6 листопада в Ялті проходить V міжнародний фестиваль хорової музики імені Шаляпіна з участю хорів з України, Росії, Білорусі, Молдови, Калмикії, Якутії й Татарстану. Голова журі — керівник відомої капели «Таврійський благовіст» Володимир Ніколенко. Оцінки ставлять у номінаціях «Творчість», «Майстерність», «Образ».

Віктор ХОМЕНКО.

РЕГІОН Греки відзначили День «Охі!»

Одеська громада греків відзначила День «Охі». 28 жовтня 1940 року греки сказали рішуче «Охі!» (ні) наступу фашистів. Так почався опір фашистському режиму. Відтоді у Греції цей день святкують як День перемоги. Ветеранів-греків прийняв Генеральний консул Республіки Греція в Одесі Димитріс Мосхопулос.

Гроші для в'язниць

Тут відбувається міжвідомча координаційна рада з залучення в економіку області промислового і трудового потенціалу установ кримінально-виконавчої системи. Вона сприятиме поліпшенню працевзайнятості та умов утримання людей, котрі відбувають покарання в виправно-трудових установах. Відтепер мешканці місцевих в'язниць реалізовуватимуть регіональні програми, а в економіку одеських виправно-трудових установ збираються залучити іноземні інвестиції.

Крах «алкогольного раю»

Нелегальний склад елітних алкогольних напоїв виробництва семи країн світу виявили під час спецоперації митники і прикордонники в Роздільнянському районі. Виявлено 1350 пляшок без акцизних марок і належного маркірування українською мовою. «Алкогільний рай» налічував 180 пляшок шотландського віскі, Голландія була представлена 240 емкостями лікеру, з Мексики прибули 408 пляшок текили. Серед контрабандної продукції — спиртне з Франції, Великобританії, Італії.

23 527 одеситів

отримують із міського бюджету дотацію на хліб за соціальними картами. Цього року в рамках цільової програми «Дешевий хліб» мешканці міста одержали адресну допомогу на купування хлібобулочних виробів на суму 697 557 гривень. Малозабезпеченим одеситам допомогли безплатним гарячим харчуванням на суму 806 787 гривень, на півмільйона гривень придбали продуктових наборів для незаможних.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Мільйони дає вода

100-мільйонний рубіж виробітку електричної енергії з початку експлуатації пододала Олександрівська ГЕС. Станція входить до складу Южно-Українського енергокомплексу. Її побудовано поруч з Вознесенською гідроелектростанцією, котру зводили ще за проектом ГОЕЛРО. Устаткування станції-ветерана виробило свій ресурс, і його роботу взяли на себе два агрегати Олександрівської ГЕС, перші кіловати якої надійшли в енергомережу в квітні 1999 року.

За сумарної електричної потужності 11,5 МВт ОГЕС може виробляти щорічно до 70 млн. кіловат-годин електроенергії. Але на повну потужність гідроелектростанція не працює. Причина — недостатній рівень води в річці Південний Буг. Для виходу на проектний режим рівень води в пристанційному водоймищі має становити не менш як 15,1 метра. А сьогодні він не піднімається вище за 10 метрів. Тому річний виробіток електроенергії ОГЕС — менш як 30 відсотків від проектної. Нинішній рік, щоправда, видався багатопродним. Завдяки цьому річне завдання

вже в середині жовтня виконали на 91 відсоток.

Недостатній рівень води у верхньому б'єфі водоймища призводить не тільки до недовиробітку електроенергії, а й до передчасного зносу устаткування, додаткових ревізій та ремонтів. Ситуацію може змінити введення в експлуатацію першого комплексу Ташлицької ГАЕС. А після пуску перших двох агрегатів ТГАЕС рівень води у верхньому б'єфі підніметься до 14 м, що дасть змогу Олександрівській ГЕС істотно збільшити виробничі показники.

Олена ІВАШКО.
Миколаївська область.

Інвестиції від населення

Дніпропетровська обласна влада пропонує наладити випуск облігацій внутрішньої позики для залучення коштів населення на підтримку інвестиційних проектів. За словами в. о. голови ОДА Надії Дєєвої, система внутрішньої позики змогла б створити серйозну конкуренцію комерційним банкам. Але, зауважила вона, поки що йдеться не про сам випуск облігацій, а тільки про підготовку документів законодавчої бази для наступної реалізації запропонованого. Пропозицію тутешніх реформаторів передано до уряду.

А досвід у цій справі є. Ще століття тому і функціонування трамвайного руху, і будівництво водоводів, медичних і освітніх закладів на Катеринославщині — на 90 відсотків — здійснювали коштом громадян. Для цього випускали облігації внутрішньої позики. На ці облігації, зазначила Надія Дєєва, були дуже високі відсотки. А про те, що в населення є кошти, які можна було б залучати до інвестування тих чи тих проектів, свідчить динаміка зростання обсягів депозитних вкладів громадян у комерційних банках регіону. За інформацією ОДА, за останній рік вони збільшилися майже на 20 відсотків і загалом становлять більш як 2 млн. грн.

Сергій КОРОБКОВ.

Міністерство бере вогонь на себе

ВІЛ-інфікована мати в Україні має можливість народити здорову дитину. Це стало можливо завдяки програмі профілактики ВІЛ/СНІДу міжнародної організації «Лікарі без кордонів». Віднині програмою опікуватиметься Міністерство охорони здоров'я України. Програма працювала протягом шести років в Одесі, Миколаєві, Сімферополі. Її мета — зменшення рівня передачі ВІЛ/СНІДу від вагітних жінок до їхніх дітей. За цей час було проведе-

но антиретровірусну терапію більш як 1200 парам «мати—дитина». Рівень захворюваності, завдяки використанню препаратів для ВІЛ-позитивних матерів і їхніх дітей, знизився з тридцяти відсотків до дванадцяти.

Сьогодні ми маємо всі умови зупинити темпи поширення епідемії, каже заступник начальника відділу соціально небезпечних хвороб Міністерства охорони здоров'я Ольга Сакальська.

Нині, за офіційними даними, більш як вісім-

десят тисяч чоловік в Україні є ВІЛ-позитивними. Щодня кількість інфікованих збільшується на 39 осіб, а семеро помирають. Майже десять тисяч дітей народилися від ВІЛ-інфікованих матерів, констатував секретар Національної координаційної ради з питань запобігання поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу Валерій Танцюра. На жаль, у нашій країні епідемія розростається найшвидше порівняно з іншими країнами Європи.

Сергій КОВАЛЬ.

3 миру по нитці — дітям шпиталь

Голландський рентген-апарат вартістю 62 тисячі євро та новенький американський апарат УЗД подарували обласній клінічній лікарні для дітей дві голландські жінки та доброчинці із США. Триста тисяч гривень з міського бюджету виділила мерія, посильну допомогу надали й місцеві підприємці. Ось так спільними зусиллями у дитячому шпиталі відкрили відділення променевої діагностики. З цього приводу завідувач відділення Сергій Мітін зауважив: «Ми

не мали у лікарні такого обладнання, тому маленьких пацієнтів доводилося возити до лікарень для дорослих. Однією із особливостей нової медтехніки є те, що світло під час проведення діагностики тепер вимикати не доводиться, отож навіть найменші пацієнти сьогодні обстеження не бояться».

Завважу, що протягом року в області потребують такого обстеження понад п'ять тисяч дітей.

Сергій СУЛИМА.

ФОТОФАКТ

У рівненського лікаря Сергія Музичука — незвичайне захоплення: він колекціонує та відтворює форми часів визвольних змагань.

На знімку: форми вояків 40-х років з колекції С. Музичука.

Фото Олександри ЮРКОВОЇ.

Світовий банк висловив занепокоєння у зв'язку з можливими економічними наслідками пандемії пташиного грипу

Голова Ради національної безпеки і оборони України Анатолій КІНАХ запевняє, що Україна готова збільшити експорт електроенергії до Молдови

■ АКТУАЛЬНО

Палуба нова — письмена давні

Відомий одеський учений, академік Української екологічної академії Ігор Решетников кільканадцять років тому за власні кошти розробив бізнес-план відновлення та експлуатації судна «Дністер», яке вже давно стояло на приколі. Чорноморське пароплавство одразу погодилося з аргументованими пропозиціями дослідника навколишнього середовища, який очолював знане підприємство «Екоморсфера».

Коли я вперше побачив корабель, серце боляче тьохнуло: з обшарпаного «Дністра» було вкрадено все більш-менш цінне. Здавалося, на іржавій палубі закарбовано всю драматичну історію пограбування нашого флоту за роки незалежності. Судно навіть не могли здати на брухт, бо не знаходили коштів на буксирування. Екіпаж — хто ще не втік на заробітки — нагадував штрафну команду, місяцями не отримував зарплату. Та доктор технічних наук Ігор Решетников рішуче взявся до діла. Незабаром «Дністер» годі було впізнати: не тому, що назву змінили на «BSEC MARMARA-1», а тому, що на судні навели лад і підготували його до буксирування до Туреччини, на ремонт.

Нове обстеження виявило, що відновлювальні роботи потребують значно більше часу та коштів. Це не пригасило енергії ентузіаста. У пошуках замовлень і підтримки він об'їздив багато країн Європи та Азії, виступав на конференціях, брав участь у засіданнях асоціації чорноморських портів та портів світу. Врешті, після всіх поневірянь, можна було святкувати перемогу: судно, перетворене на новітній природоохоронний комплекс (його ринкова вартість виросла з 300 тисяч до 5 мільйонів доларів) вирушило в перший рейс.

Він був успішним. І це закономірно. По-перше, тому що екологічних кораблів такого класу, як судно Ігоря Решетникова, в світі було тільки два. По-друге, тому що український учений ефективно вводив у практику свої наукові розробки (найголовніших, запатентованих — 21). Судно могло, налагодивши замкнутий цикл, переробляти вторинні відходи морського транспорту на корисні ресурси для того ж таки транспорту. Так, зокрема, баласт і рідину для змивання танкерів, які часто після несанкціонованого відкачування просто за борт забруднюють моря, вдається перетворювати на моторне пальне та воду (набагато чистішу за ту, що, наприклад, в одеських водогонах).

Маючи конкретні вагомні результати своєї морехоронної діяльності, Ігор Решетников повів мову про створення Українського екологічного флоту. На жаль, у нас це практично нікого не зацікавило. А із Росії писалися вигідні пропозиції. Ігор Решетников не піддався спокусам. Навіть тоді, коли землетрус 1999 року завдав судну значних збитків. Пошкодження усунули власними силами. Допомогу пропонували різні держави. У довгому переліку не було лише України.

Навпаки, за попередньої влади робилося все, щоб змінити власника, продати оновлене судно або забрати його для погашення боргів. На щастя, Решетникову вдавалося довести, що ці оборудки незаконні. Та їхній відгомін ще й нині дається взнаки. Судно стоїть на приколі. А могло б уже не один місяць за сприяння нової влади ефективно працювати, примножувати наші природоохоронні здобутки. Тим часом на палубі корабля нотується сьогоднішня історія неефективного використання залишків вітчизняного флоту. Палуба оновлена — письмена старі.

А що ж Ігор Решетников? Він бореться за втілення в життя своїх наукових ідей і вірить у те, що корабель стане основою екологічного флоту нашої держави й принесе славу Україні.

Анатолій ШАРАПАТЮК, член-кореспондент Української екологічної академії.

Одеса.

■ ФОТОФАКТ

У Чернігові відбулася міжнародна конференція «Регіони Білорусі, Росії та України, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: від відродження до нового підходу розвитку».

На знімку: учасники конференції спілкуються під час перерви.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Багатостраждальні мости Запоріжжя

Так сталося, що проблема будівництва нових мостових переходів у Запоріжжі, котрі просто життєво необхідні майже мільйонному місту, вийшла вже на державний, всеукраїнський рівень.

Необхідність будівництва не викликає сумніву. Хіба не жарт: серед нині діючих у місті мостів лише міст Преображенського, котрий потребує серйозної реконструкції, оскільки морально застарів, і Дніпрогес з'єднують ліво- і правобережну частини обласного центру. Два переїзди для індустріального міста, берегова лінія якого становить 35 кілометрів, а населення перевищує 840 тисяч осіб, — катастрофічно мало. А, наприклад, у Києві через Дніпро прокладено сім мостів і ще два будують, а берегова лінія тут коротша майже на третину — 25 кілометрів. У сусідньому Дніпропетровську на 27 кілометрів дніпровських берегів функціонує шість автотранспортних мостових переходів. Коментарі, як то кажуть, зайві.

Але перш ніж перейти до нинішньої ситуації з мостами в місті, трохи історії.

Перший запорізький міст через Дніпро був побудований 1908 року за проектом інженера Латта і розташовувався біля села Кічкас. Міст був двоярусний: по верхньому рухалися потяги, нижній використовувався як шосе. У зв'язку з будівництвом Дніпрогесу Кічкаський міст міг опинитися під водою, тому 1931 року його демонтували. Ця 339-метрова конструкція була одним із найдовших одноаркових мостів Європи.

У тому-таки 1931 році були побудовані попередники нинішніх мостів через старий і новий Дніпро і дорога через острів Хортицю за проектом інженера Стрелецького. Уже незабаром по них пішли залізничні состави з рудою із Криворізького залізничного басейну на металургійні підприємства Запоріжжя. Вони діяли до осені 1941 року, коли радянські війська, що відступали, їх знищили. Але після війни на цьому ж місці 31 грудня 1952 року за проектом Бориса Преображенського було завершено п'ятирічне спорудження залізобетонних мостів, котрі відтоді вже впродовж 53 років і є для запоріжців одним із двох переходів через Дніпро. До того ж за весь цей час лише торік було проведено вперше невеликий ремонт. Додамо, що і гребець Дніпрогесу, як альтернативний автоперехід до правобережної частини

Фото із архіву УНІАН.

міста, також є аварійним і потребує масштабної реконструкції. Гадаю, тепер стає зрозумілою вся проблемність транспортного питання для Запоріжжя. Його обіцяють вирішити ось уже декілька десятиків років, але до справи дійшло тільки в листопаді 1998-го, коли тодішній голова Запорізької облдержадміністрації Володимир Куратченко і запорізький голова Олександр Голова затвердили пропозицію фахівців Київського проектного інституту, які пропонували розпочати реконструкцію моста Преображенського на основі свого проекту. Перешкодила чехарда зі зміною запорізьких «губернаторів», і проект реалізовано так і не було.

У вересні 2004 року міська влада затверджує довгостроковий план розвитку Запоріжжя, в якому передбачено будівництво двох сучасних мостів через русла старого і нового Дніпра в районі чинних мостів Преображенського із транспортною розв'язкою. Незважаючи на бурхливі дискусії і суперечки в місті, транспортний по-

тужив не пересихати, поки зовсім не обмілів. На початку червня до Запоріжжя приїхав Президент, а з ним і майже весь Кабінет Міністрів. Під час відвідування національного заповідника на Хортиці і будівництва історичного комплексу «Запорозька Січ», мабуть, напоумлений новим його директором Костянтином Сушком Віктор Ющенко раптово заявляє міському голові Євгенові Карташову, що в питанні будівництва мостів через Хортицю він йому союз-

ником не буде. Але, вочевидь, серед владного політикуму єдиної позиції з цього питання не спостерігалось, оскільки не всі думали як Президент. Проект захищали народні депутати, які приїжджали в місто, Людмила Супрун і Ярослав Сухий, экс-вице-

прем'єр Микола Томенко і экс-секретар РНБО Петро Порошенко. А депутати міськради прийняли спеціальне звернення до Віктора Юшенка: мости, мовляв, необхідні Запоріжжю, як повітря.

Президент прийняв «соломонове рішення»: підписав розпорядження про

припинення будівництва і створення комісії на чолі з першим заступником держсекретаря України Іваном Васюником, котра на місці буде розбиратися з проблемою. Саме в останні дні сталися ще дві знакові події. 15 вересня депутати міськради прийняли підготовлений меморандум про продовження будівництва мостів за вже чинним проектом. На прохання Євгена Карташова до Запоріжжя прибула створена Президентом комісія, щоб на місці провести своє останнє засідання.

У підсумку, за словами Івана Васюника, фахівці робочої групи дійшли висновку, що для будівництва мостів був обраний оптимальний проект. Будівництво необхідно продовжувати в тому самому місці, де вже закладено чотири опори, і тепер потрібно забезпечити фінансування головної запорізької будови для продовження будівництва. Під час розробки проекту закону України про державний бюджет на 2006 рік Кабінет Міністрів обіцяв передбачити для цього не менш як 233,1 мільйона гривень.

19 вересня, ознайомившись з висновками комісії, Президент України Віктор Ющенко підписав розпорядження, доручивши Кабінетові Міністрів продовжити будівництво мостових переходів.

За словами начальника УКБ міськвиконкому Івана Сухомили, нині в місті вже йдуть підготовчі роботи. За попередніми підрахунками, простоювання протягом 2,5 місяці обійшлося у 800 тисяч гривень. Але найприкріше, за словами Івана Сухомили, що втрачено темпи. «Через простоювання ми опинилися там, де були рік тому. Втрати непоправні. Тож наступного року доведеться працювати з подвоєним навантаженням».

Ярослав ШЕВЧЕНКО. Запоріжжя.

Перший запорізький міст через Дніпро був побудований 1908 року за проектом інженера Латта і розташовувався біля села Кічкас. Міст був двоярусний: по верхньому рухалися потяги, нижній використовувався як шосе.

тік вирішено спрямувати все-таки через Хортицю. Тут ніби до речі президентська передвиборна кампанія почала входити в вирішальне русло, і на цій хвилині тодішній Прем'єр-міністр Віктор Янукович і Кабінет Міністрів вирішують, врешті-решт, виділити 80 з лишком мільйонів

прем'єр Микола Томенко і экс-секретар РНБО Петро Порошенко. А депутати міськради прийняли спеціальне звернення до Віктора Юшенка: мости, мовляв, необхідні Запоріжжю, як повітря.

Президент прийняв «соломонове рішення»: підписав розпорядження про

Вам — проблеми, а нам — гроші

За таким принципом діє підприємство «Львівгазвидобування», яке експлуатує Локачинське газове родовище на Волині

Коли двадцять років тому поблизу містечка Локачі відкрили родовище газу, мешканці району жили радісним очікуванням майбутнього благополуччя. Потім було десять років байдужості до знахідки геологів старої і нової влад. І лише 1993 року з подання представника Президента в області Володимира Блаженчука (уродження Локачинського району) та підтримки тодішнього прем'єр-міністра Леоніда Кучми про багатства волинських надр знову згадали. Але справа ускладнювалася тим, що локачинський газ без додаткової очистки не можна було використовувати. Розпочалися пошуки відповідних технологій. І лише наприкінці 2001 року перші мільйони кубометрів газу надійшли в магістраль. Тоді з'ясувалося, що конкретної користі від родовища Локачинський район майже не матиме. Всі прибутки від викачаного із волинської землі палива, окрім щомісячного податку в 4—5 тисяч гривень на зарплату кількох десятків місцевих працівників, одержує зареєстроване у Львові підприємство «Львівгазвидобування».

Справа дійшла до абсурду. Завдаючи своїми промисловими викидами чималої екологічної шкоди райцентру і довколишнім селам, родовище сплачує

Всі прибутки від викачаного із волинської землі палива, окрім щомісячного податку в 4—5 тисяч гривень на зарплату кількох десятків місцевих працівників, одержує зареєстроване у Львові підприємство «Львівгазвидобування».

Шкідливий вплив можна було б зменшити, якби газ

екологічний податок теж у Львів. Згідно з державною статистичною звітністю Локачинським газовим промислом за 2004 рік викинуто в повітря 439 тонн забруднюючих речовин, в тому числі діоксиду азоту — 105 тонн, ангідриду сірчистого — 103, та багато чого іншого. До того ж, на думку доктора технічних наук, завідувача кафедри хімії і технології неорганічних речовин Національного університету «Львівська політехніка» Віктора Яворського, ці показники забрудненості повітря, особливо сірчистим ангідридом, значно применшено. За перше півріччя цього року родовище видало локачинцям ще 213 тонн цього отруйного «букету». Що це саме так, свідчать численні скарги мешканців райцентру і довколишніх сіл, які стали частіше скаржитися на головний біль. Особливо тоді, коли вітер дме з родовища у їхній бік.

регенерації, що зараз спалюють у турбінних установках збудованої на родовищі електростанції, додатково очищався. Така технологія розроблена кафедрою, яку очолює Віктор Яворський. До того ж її використання дало б змогу отримувати майже 500 тонн колоїдної сірки, кожна тонна якої коштує на світовому ринку п'ять тисяч доларів США. Вигода очевидна, однак «Львівгазвидобування» не поспішає впроваджувати пропозиції науковців. Так само, як і поділитися тими небагатьма 90 тисячами екологічного збору з локачинцями.

Мені не раз доводилося бувати на родовищі в період його будівництва. Безперечно, що потуж-

на техніка, яка працювала тут, завдала чимало шкоди не лише довколишнім полям, поруйнувала шляхи. Відповідно — в районі чекали якоїсь компенсації за завдані збитки. Принаймні, що газовий промисел допоможе в газифікації довколишніх сіл. Тим паче, що це передбачалося проектом облаштування родовища. На жаль, і тут зроблено дуже і дуже мало. Із усіх довколишніх сіл — Міжгір'я, на території якого фактично розташоване родовище, Шельвів, Линів, Бубнів, Войнин, Роговичі, Затурці, Марковичі — лише в два останні цієї осені надійде блакитне паливо.

Ще в другому кварталі нинішнього року «Львівгазвидобування» обіцяло підвести до Затурець газопровід і збудувати там АГРС. Потім термін їх здачі перенесли на цьогорічний день

незалежності. Зараз вже початок листопада, а газу як не було, так і немає. Голова Локачинської райради Віктор Загорський вважає, що, в кращому разі, він може прийти в село лише наприкінці листопада. А тим часом у двохстах будинках із чотирьохсот їх мешканців, повіривши обіцянкам газівників, порозвалювали груби, замінивши їх газовими котлами. Ще гірша ситуація — в місцевій школі-інтернаті, де проживає 140 дітей з вадами здоров'я. Котельню тут переобладнали під газ.

А тим часом Локачинський газовий промисел набирає потужності. З початку року тут вже видобуто 50 мільйонів кубометрів газу. Волинського! Та область від цього, окрім проблем, нічого не має.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.
Фото автора.

■ ПОДРОБИЦІ Газифікують села узбережжя

Крим. На газорегуюючому пункті мікрорайону Аджиголь і в селі Берегове під Феодосією урочисто запалено факели. Замовник будівництва — НАК «Нафтогаз України» і підрядники — «Кримгазбуд» і «Кримгаз» до кінця року обіцяють газифікувати всі 3600 будинків та понад 50 комунально-побутових підприємств приморського селища.

Віктор ХОМЕНКО.

Хай багаті нарешті поділяться

— Нам треба було б 105 відсотків бюджету Житомира тільки для виплати зарплати працівникам бюджетної сфери, — так міський голова Георгій Буравков прокоментував проєкт головного фінансового документа, запропонованого урядом.

Гостра нестача коштів відчувається вже тепер: для виплати зарплати медикам і вчителям до кінця року бракує 9 мільйонів гривень. Але це тільки квіточки порівняно з тими ягідками, які можуть вирізти з цифр, що їх довели до міста. Наступного року, з урахуванням обіцяних підвишень зарплат, забракло б уже 85 мільйонів. І це за бюджету (разом із субвенціями) в 230 мільйонів гривень. Один із шляхів наповнення скарбниці міських рад Г. Буравков вбачає у запровадженні податку на нерухомість. Адже, за його словами, в місті з'явилися особняки площею в 500 і більше квадратних метрів, де прислуги більше, як зареєстрованих мешканців.

Олексій КАВУН.
Житомир.

«Народне підприємство»: п'ять років по тому

(Початок на 1-й стор.).
Поява такого законопроекту влітку 2000 року спричинила численні перевірки господарсько-економічної діяльності підприємства та кампанію із дискредитації, розгорнуту в засобах масової інформації. Надто сильним було бажання певних структур отримати повний контроль над комбінатом. Однак народні депутати виявили державну мудрість і проголосували за законопроект. Так з'явився перший і, на жаль, поки що єдиний прецедент — справді «народне» металургійне підприємство.

За цей час кількість працюючих на комбінаті зросла майже до 82 тисяч осіб, а середньомісячна зарплата збільшилася в 2,5 разу — до 1468 гривень. Незважаючи на труднощі, пріорит промислового виробництва основних видів промислової продукції за минулу «п'ятирічку» становить 22—69 відсотків. Протягом п'яти років вироблено понад 70 мільйонів тонн агломерату, більш як 27 мільйонів тонн чавуну, 35 мільйонів тонн ста-

лі, близько 30 мільйонів тонн прокату. Інвестиції в капітальне будівництво, модернізацію, технічне переозброєння і ремонт основних коштів становлять майже три мільярди гривень. Тут не проїдали зароблені кошти, а вкладали їх у майбутнє. Трудовий колектив виконав програму заходів із вдосконалення систем управління, впровадження прогресивних технологій і підвищення якості продукції. Лише в основне виробництво було успішно впроваджено 27 великих ноу-хау.

— За п'ять років «іллівців» пройшли колосальний шлях, — відзначив на зустрічі із журналістами напередодні свята голова правління ВАТ, Герой України, народний депутат Володимир Бойко. — Ми своїм прикладом показали, якою багатою може бути Україна. Досягнуто головної мети прийнятого п'ять років тому закону — комбінат імені Ілліча працює стабільно, рентабельно, даючи відчутний прибуток трудовому колективу, місту, регіону — усій державі. Наприклад, торік під-

приємство заплатило до бюджету і цільових фондів загальнодержавного призначення майже два мільярди гривень. Цього року платежі становитимуть 2,5—3 мільярди.

Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча — найбільший платник податків в Донецькій області та Маріуполі. Крім того, за п'ять років на соціальні потреби підприємство виділило понад 1,2 мільярда гривень власних коштів. Це і утримання дитсадків та об'єктів соціальної інфраструктури, соціальний захист та оздоровлення трудящих та членів їхніх сімей, благоустрій міста, фінансова допомога закладам міста і області, доплати пенсіонерам. Підприємство створює робочі місця для молоді й допомагає понад 27 тисячам своїх ветеранів. Комбінат збудував і передав на умовах безвідсоткового довгострокового кредиту своїм трудящим сім житлових будинків на 526 квартир. Майже дві тисячі «іллівців» сіли за кермо власних автомобілів, придбаних на виплату за підтримки підприємства.

— Ми зберегли всі заводські оздоровниці й щоріч будуємо нові. Наприклад, в санаторії «Ай-Даніль», що розташований між Ялтою і Гурзуфом, наші працівники проживають у номерах, за які колишні власники брали 100—200 доларів за добу. А заводчанам 19 днів відпочинку з чотириразовим харчуванням і лікуванням коштують лише 160 гривень.

За останні роки завдяки допомозі комбінату імені Ілліча змінюється обличчя Маріуполя. Капітально відремонтовано драмтеатр і будівлю апеляційного суду, триває будівництво нового критого стадіону європейського типу в Приморському районі, взято в оренду і повністю реконструйовано стадіон «Іллічівець», введено в експлуатацію унікальний розважальний «Екстрим-парк». А наступного року комбінат має намір відкрити ще вісім спортивних майданчиків зі штучним покриттям,

які так сподобалися і малим, і дорослим.

— Я і моя команда все робимо на благо колективу іллівців, мешканців Маріуполя, всієї України, — розповідає В. Бойко. — Останнім часом мене в деяких виданнях називали олігархом. Але який я олігарх, якщо у мене акцій стільки само, як і у кожного з акціонерів!

У переддень головного свята відбулися урочисті відкриття пам'ятного знака колишньому директору комбінату Миколі Гурову, дитячої консультації в медсанчастині підприємства, спортивно-оздоровчого центру, магазину в селі Приморське, стадіону в Комсомольському та інших.

Проте «Іллівцям» до снаги не лише варити сталь і виготовляти прокат. Підрозділами комбінату стали міжнародний аеропорт Маріуполь, морський рибний порт, рибоконсервний комбінат, швейна фабрика «Фея», аптечна мережа «Ілліч-фарм». Агрокомплекс комбінату, який налічує понад 60 агропечів, — найпотужніший в області. Він забезпечує потреби в якісних і дешевих продуктах не лише працівників підприємства, а й інших мешканців міста та сіл, де розташовані агроцехи. Один мій знайомий щоразу, будуючи в Маріуполі, купує в фірмовому «іллівському» магазині вершкове масло і молочні продукти і везе до обласного центру. Каже, смачніших не куштував.

Ліна КУЦЬ.
Донецька область.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША (із архіву «Голосу України»).

«Газ України» заявляє, що окремі керівники Севастополя розпочали новий опалювальний сезон з безпідставних звинувачень компанії

Голова Харківської облдержадміністрації Арсен АВАКОВ каже, що будівництво стратегічних транспортних коридорів в області дасть змогу поліпшити мережу автодоріг місцевого значення

■ ВРОЖАЙ-2005

Двічі мільйонери сидітимуть у збитках

Вінницька область. До 1,5 мільйона тонн ранніх зернових хлібороби Вінниччини додали 500 тисяч тонн пізніх культур, окремі з яких продовжують збирати. Третій рік поспіль на Вінниччині вирощують більш як по одній тонні хліба на кожного її мешканця (в області проживає 1,7 мільйона осіб). Незважаючи на високі валові показники, за прогнозами першого заступника голови облдержадміністрації Григорія Заболотного, збитки у рослинництві можуть становити 1,5 відсотка. Зарадити могли б інтервенційні державні закупки зерна, цукру та інших видів виробленої сільгосппродукції. Проте Держрезерв навіть не розраховувався з сільгосппідприємствами за уже поставлене збіжжя — два мільйони гривень заборгувала ця структура аграріям області. Це стало причиною припинення продажу державі хлібних культур. Натомість регіональний запас зерна сформовано у повному обсязі. Можна, повідомив Г. Заболотний, впевнено казати про те, що хліб восени і взимку на Вінниччині не дорожчатиме.

Віктор СКРИПНИК.

Вшанували патріотку

Івано-Франківська область. У місті Болехові відкрили пам'ятник учасниці визвольних змагань, політв'язню, уродженці краю Катерині Мандрик-Куйбіді. Підпільницею-зв'язковою УПА вона стала в 17 років. За участь у визвольних змаганнях їй присудили десять років таборів. Строк відбувала в Комі АРСР, а потім до останніх днів жила в Болехові. У роки підпілля та в таборах писала вірші, які побачили світ три роки тому. Збірку «Ой летіли журавлі», в якій вміщено понад 170 пісень, записаних з голосу Катерини Куйбіді, випустило львівське видавництво «Літопис». Померла патріотка у березні 2004 року, її поховано у Львові на Личаківському цвинтарі. До речі, колишній міський голова Львова, а нині заступник голови Народного руху України Василь Куйбіда — її син.

Дарина НАЗАРЧУК.

■ ФОТОФАКТ

У Вознесенському держлісгоспі Миколаївської області кількарізний переможець республіканських конкурсів вальщик лісу Микола Трянов працює на прорізуванні протипожежних просік і заготівлі лісу.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Замість пільг грошова компенсація

Хмельницьчина. З грудня в Новоушицькому районі області відмінено безплатний пільговий проїзд: замість цього видаватимуть грошову компенсацію. Депутати райради пояснюють свій крок тим, що в районі не сповна використовують грошові субвенції з бюджету. Тож, щоб кошти не вислизали з району, вирішили, так би мовити, монетизувати пільги. Гроші ділитимуть залежно від дальності проживання пільговиків від райцентру. Але в неприємній ситуації опиняться приїжджі: компенсації для них не передбачені, а безплатно територією району вже не проїдеш.

Ірина КОЗАК.

Новий рік без подарунків

Такий сюрприз може зробити дітям нова влада

В останній місяць осені, напередодні зими, кожен з нас думає про свята, що наближаються. Одні з перших — це Новий рік, що відкриває різдвяні гуляння.

Традиційно батьки готують подарунки дітям, діти міркують, чим порадувати батьків, а на підприємствах керівництво з профспілками готуються поздоровляти усіх працівників.

Ще за часів Радянського Союзу підприємства купували новорічні подарунки для дітей (до 14 років) своїх працівників, що завжди дуже радісно сприймали діти і за що були щиро вдячні батьки.

Ця хороша традиція перенеслася й у наші часи. За 14 років становлення незалежної України було різне: розчарування і радість, проблеми і досягнення, невдачі й успіхи. Але держава завжди намагалася дотримуватися і зберігати незмінні норми соціального обов'язку перед найманими робітниками і членами їхніх родин. Найчастіше у переддень Нового року на урочистих заходах в останні робочі дні року, що минає, поздоровляли працівників вдячними словами із завершенням робочого періоду і вручали по-

дарунки для дітей — шоколадні вироби і фрукти, що згладжувало всі труднощі роботи і служило ще одним виявом турботи про підрастаюче покоління.

У незалежному економічному житті України стрімко набирають обертів ринкові відносини, що вимагає зовсім нових механізмів соціального захисту громадян.

Соціальне страхування — в дії

Тому з метою реального підвищення усіх видів соціальної допомоги, вивчивши досвід європейських країн, у 1993 році було прийнято Концепцію соціального забезпечення населення України, в якій закладено нові підходи через принципи соціального страхування і передбачено

виплати соціальної допомоги за рахунок страхових внесків роботодавців і найманих робітників. Наступним етапом реформування стало прийняття і введення в дію Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування і законів з окремих видів соціального страхування, яких в Україні — чотири. Один з них визначає страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і витратами, зумовленими народженням і похованням.

Основними принципами прийнятого Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням і похованням» були організаційні і фінансові основи страхування громадян на випадок тимчасової втрати працездатності, у зв'язку з вагітністю і пологами, народженням дитини і необхідністю догляду за нею, у зв'язку зі смертю, надання послуг з санаторно-курортного обслуговування, оздоровлення застрахованих осіб і членів їхніх родин, а також позашкільне обслуговуван-

ня. Для забезпечення такого виду страхування у 2001 році було створено Фонд соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

З огляду на всі необхідні напрями з цього виду соціального страхування застрахованих осіб, статтями 12, 34, 48 Закону були передбачені оздоровчі заходи, у тому числі і позашкільне обслуговування, програма і кошторис якого розраховуються правліннями відділень виконавчих дирекцій Фонду і затверджуються центральним правлінням.

При цьому потрібно сказати, що управління Фондом соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності здійснюється на тристоронній основі — державою, представниками найманих робітників і роботодавців. Кожна з цих сторін має рівну кількість представників і права захисту своїх інтересів, що знаходить своє відображення і реалізацію в постановках і їх виконанні.

З початку створення фонду і за весь період його існування діти застрахованих осіб традиційно на Новий рік одержували подарунки за його кошти.

В'єтнамська «рабсила» виявилась безсила

Незвичайних пасажирів виявили співробітники ДАІ в таксі по дорозі до Донецька. Із двох «Волг» правоохоронці вилучили одного за одним дванадцятьох громадян В'єтнаму. Як вони потрапили до України, гості пояснили не могли. За словами водіїв, у Луганську до них підійшла жінка, на вигляд — в'єтнамка, і попросила відвезти співвітчизників на залізничний вокзал Донецька. Міліція затримала всіх пасажирів і з'ясувала, що вони прибули до Москви на заробітки на запрошення різноманітних фірм. При цьому роботодавці виконали лише першу частину домовленості — шодо роботи, а ось розрахуватися не поспішали. Одного разу в'єтнамців посадили до вантажового пасажирського автобуса і повезли в невідомому напрямку. Опинилися гості аж в Україні.

Як повідомив центр зв'язків із громадськістю УМВС України в Донецькій області, у паспортах затриманих не було штампів, які підтверджували б законність перетину державного кордону України, а термін в'їзних віз до Російської Федерації закінчився. Зараз в'єтнамці перебувають в ізоляторі тимчасового утримання і після виділення відповідних бюджетних коштів будуть депортовані на батьківщину. Урок отримали і таксисти: за незаконне перевезення іноземців територією України вони виплатять штраф у розмірі від 10 до 50 мінімальних зарплат.

Ліна КУЩ.

■ ТЕОРЕМИ БУТТЯ

Бомжі-стахановці в столиці

Ця несподівана зустріч сталася серед білого дня у самому центрі Києва. Зовні він був схожий на бомжа. Давно не голений і, мабуть, не вмитий, у ветхому одязі, з брудними руками. У правиці тримав довжелезну іржаву трубу.

— Слухай, скажи, де тут приймальний пункт металобрухту? — запитує настійливо й вимогливо.

Уважніше вдивляюся в його обличчя. Читаю на ньому невластиву для бомжів стурбованість і заклопотаність.

— Далекувато звідси, — кажу обережно й починаю пояснювати, як проїхати тролейбусом, бо хто ж його пустить з таким багажем у маршрутку?

Мое пояснення вочевидь не сподобалося, і він сердито жбурнув залізяку на тротуар. Вимагає пригадати ближчу приймалку.

Розговорилися. Донедавна мій співрозмовник працював прохідником на одній із шахт відомого в усьому світі міста Стаханова, що в Луганській області. Бомжує у столиці недавно. Приїхав сюди за намовою колег, яких, каже, тут щонайменше

сотні. Не менше їх, додає, торгує чи заробляє іншим чином за кордоном, зокрема в Росії.

— Що ж змусило вас залишити своє уславлене місто? — цікавлюся.

— Що-що? — роздратовано кидає він. — Те, що шахти позакривали, а працювати більше немає де. Ось і шукаємо на прожиття хто де і як. Про яку славу ти кажеш? Злидарює і голодує нині наш Стаханов.

Тепер виразно помічаю: справді, це не бомж. Це його вимушений спосіб життя.

Дружина його залишилася в рідному місті. Ще має роботу в лікарні. Невдовзі він немовби схаменувся, обізвав розмову:

— То де, кажеш, той клятий пункт? — перепитує вже сердито. — Треба йти, а то оце втратив час на балачку з тобою.

Ще сильними руками вхопив ту важчену трубу й легко поніс її у напрямку, який я порадив.

— Хай щастить тобі, прохіднику, — кидаю співчутливо.

А що я ще міг і можу зробити чи хоча б сказати йому і його «побратимам»? Хіба що цією публікацією звернути увагу влади на цей факт і таке явище нашого буття.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.
Фото Сергія
КОВАЛЬЧУКА
(з архіву «Голоса Укрфїни»).

Разом з тим слід зазначити, що механізм забезпечення був різний. Проводили ранки в дитсадках, школах, вручали новорічні подарунки, що й було складовою таких заходів. Це несло радість. В інших випадках подарунки вручали через батьків, котрі працювали на підприємствах.

Згадуючи про фінансові витрати, треба сказати, що частиною першою статті 19 цього закону встановлено, що основним джерелом наповнення бюджету фонду є страхування внески найманих робітників і страхувальників-роботодавців. Основна ідеологія соціального страхування, та й будь-якого страхування загалом, полягає в забезпеченні зацікавленими особами (роботодавцями і найманими робітниками) самих себе необхідною матеріальною допомогою і соціальними послугами за рахунок відрахувань з фонду оплати праці. Тобто, працівник у загальнообов'язковому порядку усвідомлено відраховує частину заробітної плати, сподіваючись на можливість використовувати ці накопичення у фондї на випадок необхідності в напрямках, передбачених законодавством.

Зокрема, за рахунок цих коштів здійснюється фінансування дитячо-юнацьких спортивних шкіл, позакласне обслуговування, що й передбачає проведення новорічних свят у дитячих і шкільних закладах, а також забезпечення новорічними подарунками.

Чому порушують закон

З огляду на законодавчі норми слід керуватися статтями 10 і 11 закону, що визначають органи управління фонду і їх повноваження, де чітко зазначено права щодо виділення

коштів, їх витрат і контролю. Інакше кажучи, можна сказати, що ті, хто фінансово наповнює бюджет, має повне право у рамках закону розподіляти його в тих напрямках і обсягах, у яких затребувано застрахованими особами, через своїх представників у правліннях відділень фонду і центральному правлінні.

Але, всупереч визначенням законодавством положенням, ці гарантовані норми закону найчастіше нехтують, і держава нав'язує ті зручні принципи управління через усілякі механізми впливу, які влаштовують тільки чиновників.

У світлі такого впливу відбулося проведення перевірки фінансово-економічної діяльності Фонду соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втраченою працездатності Головного контрольно-ревізійним управлінням, у результаті чого придбання дитячих новорічних подарунків було визнано таким, що суперечить його основним напрямкам діяльності. Спостерігаючи за такими діями виконавчої влади, незрозуміло, чому Головне контрольно-ревізійне управління, по суті, дає квачівки припинити фінансування передбачених законом заходів, у такий спосіб розпоряджаючись коштами тих людей, які їх нагромаджують.

Отже, позашкільне обслуговування, зокрема, забезпечення новорічними подарунками, почали ліквідовувати органи виконавчої влади. Наслідком таких розпоряджень була постанова Фонду соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втраченою працездатності № 89 від 26 липня 2005 року «Про внесення змін до бюджету Фонду на 2005 рік і окремі

постанови Фонду», якою ліквідовано придбання новорічних подарунків для дітей (до 14 років) застрахованих осіб.

Яке свято без подарунків?

Як назвати такі дії з припинення позакласного обслуговування і фінансування новорічних подарунків для дітей і чим вони спричинені? А головне, хто зважиться сказати дітям: «Вибачте, на жаль, на вас грошей не вистачило і, узагалі, купувати вам подарунки за гроші ваших батьків — це неправильна витрата коштів, а значить — незаконна». У даному разі керівники держави не думають, де знайти кошти, щоб з державного бюджету забезпечити поздоровлення дітей, а, навпаки, намагаються використовувати гроші страхувальників для цілей держави.

Але якщо заглибитися в джерела виниклої проблеми, можна сміливо сказати, що фінансування новорічних подарунків планують припинити через великий дефіцит фонду, внаслідок підвищення одноразової допомоги при народженні дитини до 8,5 тисячі гривень, що промовляють пообіцяв новий уряд. Але при цьому обов'язки часткової виплати цього виду матеріальної допомоги незастрахованим особам також поклав на Фонд соціального страхування, без фінансування в повному обсязі таких категорій громадян з державного бюджету України. Приміром, у 2005 році для забезпечення згаданої допомоги фондіві необхідні були дотації держбюджету в розмірі 797 млн. гривень, а в кінцевому підсумку державна скарбниця виділила лише 158 млн. гривень.

Обіцяти обіцяють, а виконувати не поспішають

Але більшість громадян може сказати, що обіцянки соціальних гарантій хоч якимсь категоріям населення і їх виконання — це добре. І з цим цілком можна погодитися, якиби кожен новий уряд, збільшуючи хоча б один соціальний стандарт (прожитковий мінімум, мінімальну заробітну плату, пенсію тощо) уп'ятеро, знав, де вишукати гроші на це. У такому разі Україні не треба було б ні вступати до Європейського союзу, ні до СОТ, ні в НАТО.

Але вийшло всі навпаки: пообіцяти пообіцяли, а як це зробити — не знають, от і скорочують фінансування новорічних подарунків, санаторно-курортне лікування, унаслідок чого безкоштовних путівок на підприємствах нема, та й одноразову допомогу при народженні дитини розтягли на цілий рік, що суперечить самій її суті — «одноразова». Простіше кажучи, соціальні обіцянки лідерів помаранчевого руху, дані одним громадянам, виконують за рахунок інших, у цьому випадку — дітей. Вочевидь, можновладцям держави не хочеться згадувати про 22 статтю Конституції України, в якій сказано, що звуження або погіршення соціальних гарантій громадян неприпустиме.

Але всі спроби дій, розмови і протести викликають лише розчарування і незадоволення самих платників внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Підтримуючи численні звернення громадян, профспілок, керівників підприємств до Комітету соціальної політики і праці, хочеться повернути

увагу всіх, чиновників, хто причетний до цього питання, щоб вони не руйнували ті плоди людської діяльності, що збереглися до наших днів. А також нагадати, що за десять місяців правління нова влада зуміла зробити стільки помилок, що на їх виправлення буде потрібно не один рік.

Тому я, як громадянин України, народний депутат, голова Комітету з питань соціальної політики і праці, не раз звертався до органів державної влади, направив депутатський запит на ім'я Прем'єр-міністра України з проханням поставитися з повною відповідальністю до розгляду цього питання і не допустити припинення фінансування позакласного обслуговування.

І, користуючись нагодою, також хочу звернутися до Президента України і всього складу уряду з проханням не знищувати традиції проведення новорічних свят у дитячих навчальних закладах і вручення дітям новорічних подарунків, що існують уже більш як 100 років і сьогодні гарантовані законодавством, де передбачається позакласне обслуговування. А також хочеться застерегти нинішню владу від ганьби і глузувань з боку громадян України, що сьогодні вже об'єктивно оцінюють політичну й економічну ситуацію в країні і розуміють, що позбавленням дітей новорічних подарунків фінансових проблем країни, навіть одного Фонду у зв'язку з тимчасовою втраченою працездатності, не розв'язати.

Будьте людьми і ставтеся до людей так, як хочете, щоб ставилися до вас.

Василь ХАРА,
народний депутат,
голова Комітету з питань соціальної політики і праці.

ЖЕРТВА

«Вчинено згвалтування». Міліцейські зведення рясніють такими повідомленнями мало не щодня. Насильство бачимо на телеекрани, про нього читаємо в газетах, чуємо в плитках. Тяжкий злочин стає повсякденним. І для обивателя, і для працівників правоохоронних органів. Але є такі історії, що приголомшують безглуздою жорстокістю гвалтівника, розпачливою безпорадністю приниженого і невизначеною позицією тих, хто нас захищає.

Жертва злочину, що було вчинено в Березнегуватському районі, — невисока худенька жінка. Зустріч з журналістами для неї — вчинок. Про те, що сталося, і близьким людям не завжди розповіси. Але біль і розпач перемагають сором і зніяковілість. Ольга і досі перебуває в лікарні. Лікує фізичні рани. Душевні навряд чи зарубцюються.

У той нещасливий день вона, як завжди, вийшла на роботу о восьмій годині ранку. Робота диспетчера залізничної станції позмінна. Змінюватися повинна наступного дня. О пів на шосту вечора до диспетчерської зайшов незнайомий молодий чоловік, вочевидь напідпитку. Запитав Сергія. Ольга попросила вийти із службового приміщення. Але той, буквально озвірівши, накинувся на жінку. Спочатку вдарив по телефону, до якого кинулася диспетчер, а потім став бити і її.

— Я пропонувала йому гроші, мобільний телефон, прикраси, — розповідає постраждала. — Але він не давав сказати ні слова. Затягнув до підсобки. Наказав роздягатися. На всі благання п'яне ревіння — уб'ю.

Ні чинити опір гвалтівнику, ні вирватися можливості не було. Кімнатка маленька, не розвернутися. Кричати даремно. Станція на окраїні, попереду залізнична колія і ліс. Поблизу нікого. А п'яний покидьок повторює одне: уб'ю!

Слава Богу, не виконавши своєї погрози, нападник пішов.

Але на прощання сказав: якщо кому розповіси — тобі не жити. Ольга викликала міліцію. Ті прибули негайно. До місцевих колег приєдналася транспортна міліція з Херсона. Усю ніч оперативники з'ясовували особу підозрюваного, як і на чому доїхав до станції, хто міг його бачити, опитували свідків, складали словесний портрет. До честі міліціонерів, вони його «вирахували». Уже ранком підозрюваного було затримано і доставлено у відділення міліції.

Ним виявився житель сусіднього села. Хлопцю двадцять два роки, одружений, є син. Учителю фізкультури в місцевій школі.

Цей факт був найприголомшливішим. Але саме про нього журналістів просили не згадувати.

Про таємниці слідства

Прокурор району попередила відразу — ви несете відповідальність за розголошення матеріалів справи. Але нас цікавили не деталі і подробиці. Хотілося дізнатися, чи порушено кримінальну справу і за якою статтею.

Охоронець закону підтвердила наявність у її провадженні матеріалів про скоєне насильство. Стаття 152, частина 1 — згвалтування із застосуванням фізичного насильства. Є і підозрюваний, і потерпіла. У розмові з журналістами прокурор широк дивувалася, чому така рядова справа викликала таку зацікавленість.

А зацікавленість пояснимо. Річ у тім, що підозрюваний провів за ґратами лише кілька днів. Йому визначили запобіжний захід у вигляді підписки про невиїзд. Наші закони допускають таку норму. І людина, яка вчинила тяжкий злочин, може бути відпущена на волю без проблем. Під час вибору запобіжного заходу враховуються: стан здоров'я, обставини здійснення злочину, наявність судимості, ставлення підозрюваного до вчиненого, дані про склад сім'ї і характеристика з місця роботи.

Щоправда, підозрюваного спочатку випустили, і тільки через кілька днів зажадали характеристику з місця роботи. Має бути, працює, а -

х о - ронне чуття підказало, що чоловік аж занадто позитивний, і жодної небезпеки для суспільства не являє. Незважаючи на показання Ольги про погрози. Таке рішення здивувало навіть міліціонерів, не кажучи про саму потерпілу і її родичів.

...І честь мундира

Підозрюваний справді характеризується дуже позитивно. Хлопець працює учителем фізкультури два роки. І хоча закінчив суднобудівний технікум, сьо-

годні навчається на заочному відділенні університету. За словами директора, сумлінний, активний, енергійний. У пристрасі до спиртного на помічений.

До речі, школа, де все ще працює підозрюваний, має добру репутацію.

Саме за спортивними показниками. Тут багато секцій, в яких займаються хлопці з усього району. Нині будують спортивний зал, рівного якому і в області немає.

— Але як могло таке статися? — запитує директора.

— Чесно кажучи, не можу повірити в те, що відбулося, — відповідає він. — Усі просто шоковані новиною.

Нині підозрюваний у відпустці. Написав заяву на десять днів. Його чекає слідство і суд. Звинувачення вже пред'явлено.

І все-таки в голові не вкладається, як могло таке статися, що вчитель став гвалтівником. Чому раптом несподівано побив і згвалтував жінку? І це за всіх своїх позитивних якостей. Чому тоді не прийшов до неї і не покався? Відправив дружину і матір, які просили забрати заяву і закрити справу. Мовляв, тобі вже все одно, а в нього син. Але ж і в потерпілої і син, і чоловік. І їй не все одно. На жаль, справи про згвалтування не завжди доходять до суду. Сторони часто домовляються. І матеріальним відшкодуванням намагаються покрити збиток моральний.

Але Ольга домовлятися не має наміру: «Він повинен сидіти». Так вважає багато хто.

Олена ІВАШКО.
Миколаївська область.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

У НОМЕР

43,5 мільйона гривень

Рівненщина. Із 46 передбачених для будівництва соціальних об'єктів у 30-кілометровій зоні навколо Рівненської АЕС у рамках пуску четвертого енергоблоку вже одержала Рівненщина. За них у Володимирецькому районі побудовано господарський корпус із харчоблоком, реконструйовано систему тепlopостачання райцентру Володими-рець, автодороги у селі Більська Воля, електрифіковано нові вулиці у селах, відремонтовано будівлі дитячого санаторію «Хрінники».

Олександра ЮРКОВА.

Тричі лідер

Крим. До багатьох відзнак за європейський рівень роботи зразкового вітчизняного супер-готелю «Ялта-Турист» нині додалися ще кілька. Серед них — першість у галузі готельного господарства в рейтингах «Кращі компанії України», «Найдинамічніші компанії України» та диплом «Найліпший готель курорту Ялта 2005 року». Відомий готельний комплекс отримав нагороди в результаті анкетування відпочивальників 473 оздоровниць Південнобережжя, проведеного Інститутом курортної індустрії.

Вл. інф.

Здоров'я додасть центр

Донецька область. Центр із реабілітації шахтарів-інвалідів буде створено в Макіївці на базі однієї з міських лікарень. Міський голова Олександр Мальцев підтримав ідею Союзу шахтарів-інвалідів про створення такого центру. Лікарня № 8, де передбачається розташувати новий заклад, розміщена в екологічно чистому районі і зараз не завантажена. Міська влада готова взяти на себе більшість витрат: утримання будівлі, зарплату персоналу, а державне підприємство «Макіївугілля» обіцяє забезпечити дотацію на харчування та медикаменти. Шахтарські профспілки пообіцяли створити благодійний фонд, який поповнюватиметься за рахунок невеликих внесків із заробітної плати шахтарів.

Вл. інф.

Доведеться доплатити гривеник

Херсон. На десять копійок, з 40 до 50, збільшився з 1 листопада проїзд у херсонських тролейбусах. Подорожчання відбулося, проте на квитках прописана поки що стара ціна. Нові шість мільйонів квитків надійдуть незабаром зі столиці. Їх вистачить приблизно на півроку.

Зросла ціна й на проїзний, який коштує тепер 40 грн. для тих, хто розраховується безготівково, і 30 грн. — за готівку. Але й попри ці «запобіжні» заходи підприємство «Херсонелектро-транс» залишається збитковим — адже безплатним проїздом користуються пенсіонери та пільговим учні й студенти, котрі купують проїзні місячними квитки.

Алла БРУСИЛОВА.

■ МОНОЛОГ ВИПУСКНИЦІ

Мічений білет
для білої ворони

Трішки поживши на світі, я зрозуміла, що в будь-якій ситуації головне залишатися самим собою. У колективі, де серед більшості панує стадний інстинкт, рівновагу втримувати вкрай важко! Бо білих ворон не люблять і прагнуть їх перефарбувати.

Це був ліричний вступ, а ось факти, які, на жаль, не викреслити з мого життя. Залишається лишень перегорнути сторінку і йти далі.

Идеться про мої шкільні роки. Доля мене кілька разів кидала з однієї школи в іншу. Та розповіді хочу про останню, де я закінчила дев'ять класів.

Іспити складала на «відмінно». Мене дивувала поведінка більшості однокласників, що майже не готувалися до них. На що сподівалися? На диво? Воно таки трапилося — досить непогано, без напруження, вони іспити склали. Технологія цієї «магії» дуже проста!

«Бідні» діти, які не мали буцімто часу, щоб добросовісно підготуватися, їдуть на поклін до викладача і благають, щоб той розклав білети в певній комбінації, яку вони і запропонували. Відповідно кожен вивчає лише один, свій білет.

Зачепило мене, звісно, не те, що хтось десь не по совісті вчинив, а небачений цинізм однокласників та окремих учителів. Коли я з подругою приїхала раніше, щоб скласти іспит першими, діти, що з'явилися пізніше, «стали стіною» і не пустили нас до класу. Хто ж віддасть право на витягування «обраного» білетика?! Коли я забила тривогу, класний керівник заметушилася. Згодом вона разом із вчителькою, що правила парадом по розкладанню білетів, почали дружно умовляти мене зробити як більшість і підказали місце одного з них. Коли черга дійшла до мене, я не взяла поміченого вчительками білета. Та вони зробили вигляд, що не помітили цього і потім у присутності учнів стверджували, що ніби я була як і всі, тож нема чого відкривати рота!

Це було останньою краплею, що потрапила в уже переповнену чашу мого терпіння. Тому я перейшла в іншу школу, де почуваюся вільно і можу казати те, що думаю. І дітям, і вчителям.

Марічка,
одинадцятикласниця.

Київська область.

■ ЩО НА ОБІД?

Зменшилися націнки.
І калорійність

Перші місяці нового навчального року виявили здобутки і проблеми в організації дитячого харчування в школах. Ідальні та буфети працюють у кожному дев'ятому з десяти навчально-виховних закладів. Майже всіх учнів 1—4 класів забезпечено безплатними гарячими обідами, але поки що не вдалося організувати їх для дітей із малозабезпечених сімей.

Комплексно перевірили заклади Кременчука, звідки свого часу надходило найбільше скарг на високі ціни та недостатній асортимент в їдальнях. Нині тут усе змінилося на краще.

У всіх районах області створено громадські комісії з контролю за шкільним харчуванням, які проводять відповідні моніторинги. Тому зменшилася націнка на харчові продукти, які встановлюють підприємства-постачальники: у Полтаві в середньому — на 15 відсотків, у Кременчуці — на 10. З другого боку — зниження вартості впливає на якість і асортимент продуктів харчування. У сільських школах, наприклад, де вартість обіду становить від 50 копійок до 1 гривні, діти не бачать м'яса, молочних продуктів, риби тощо.

Загалом, за інформацією санепідемслужби, обід середньостатистичного учня на 20—25 відсотків нижчий за калорійністю від рекомендованого.

— Забезпечити дитячий раціон на рівні фізіологічних потреб і вимог — одне з пріоритетних завдань влади, — наголосив голова Полтавської облдержадміністрації Степан Бульба. — Тому про організацію харчування слід спільно дбати органам місцевого самоврядування, виконавчої влади та іншим службам.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтава.

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

Чиновник вибачився перед директором

■ МІЖ НАМИ, ПЕДАГОГАМИ

Після п'яти днів голодовки на сходах Ямпільської райдержадміністрації Вінницької області керівника навчально-виробничого комбінату поновили на роботі.

Аллу Пахольченко, директора Михайлівського навчально-виробничого комбінату, звільнили з роботи під час... відпустки. Спершу їй оголосили догану «за систематичне невиконання службових обов'язків» (наказ також видано під час літніх канікул), а потім... Про своє звільнення пані Алла довідалася після повернення на роботу: в її кабінеті на той час уже сидів інший керівник.

Незважаючи на очевидне порушення трудового законодавства, добитися справедливості їй не вдавалося, допоки не оголосила голодовку. Спершу А. Пахольченко акцію проводила вдома. Через кілька днів зрозуміла, що так нічого не досягне і поставила на-

мет на сходах приміщення райдержадміністрації. Але й там чиновники не звертали на неї уваги, аж поки не втрутилися представники обласного управління освіти та профспілки.

Ольга КУТИК, правовий інспектор Вінницького обкому профспілки працівників освіти:

— Наказ про звільнення з роботи пані Пахольченко не має юридичної сили, бо порушує аж три статті Кодексу законів про працю. Дивно, що у райвідділі освіти дозволили собі так відверто знехтувати вимогами чинного законодавства. Не можна залишити поза увагою моральний бік справи: незаконно позбавивши засобів до існування, директору завдали

душевних і фізичних страждань. Нині потерпіла перебуває на стаціонарному лікуванні, втираючи на це, зазначає, власні кошти.

Ігор ІВАСЮК, начальник Вінницького обласного управління освіти:

— Мені прикро за антизаконні дії завідувача Ямпільського райво Анатолія Федоренка. Шкода також, що Алла Пахольченко пізно звернулася до нас. Нині її поновлено на посаді. Однак конфлікт не вичерпано. Річ у тім, що колектив комбінату, наскільки мені відомо, у своїй більшості не підтримує директора, вважає, що вона не на своєму місці. З цього все й почалося.

А. Пахольченко гарний учитель, але на посаді керівника не проявила себе. Так буває. На мою думку, це загальна проблема — у нас готують вчителів, а не керівників.

На жаль, для деякого шапка Мономаха стає заважа. У деяких зарубіжних країнах уже знайшли вихід: там здійснюють підготовку саме керівників навчальних закладів.

Щоб вичерпати конфліктну ситуацію до кінця, запропонували пані Пахольченко роботу, яка їй ближче до душі — методиста в райво. Вона погодилася.

Начальник управління освіти повідомив: представники управління, які побували у районі, від його імені вибачилися перед директором навчального комбінату А. Пахольченко за неправомірні дії. За словами І. Івасюка, завідувач Ямпільського райво А. Федоренко на посаду призначений недовго, очевидно, не до кінця «увійшов» у тему, тому й з'явився наказ, який довелося скасовувати.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

■ ФОТОФАКТ

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

У Міністерстві освіти і науки відбулося нагородження лауреатів Державної премії в галузі науки і техніки та вручення щорічних премій Президента України для молодих учених.

На знімку: міністр освіти і науки Станіслав Ніколаєнко вручає нагороду лауреату Державної премії в галузі екологічно безпечних технологій в експлуатації залізрудних родовищ у важких геологічних умовах Петру Швидьку (Дніпропетровськ).

Безробітних готуємо
за державним замовленням?

■ ЗАПИТАННЯ ВОВОЧКИ

Невиконання Міністерством освіти і науки України функцій центрального органу виконавчої влади в галузі вищої освіти, відсутність методичних підходів з визначення потреби різних фахівців, належного механізму регулювання процесів підготовки та працевлаштування випускників ВНЗ України є причиною «перевиробництва» фахівців з економічною освітою. Це свідчить про серйозні диспропорції між їх потребою та обсягами підготовки і призводить до створення соціальних проблем у державі.

Такого висновку дійшла Колегія Рахункової палати, розглянувши звіт про використання у 2004 році коштів державного бюджету на підготовку ВНЗ III—IV рівнів акредитації кадрів з вищою економічною освітою.

Рахункова палата виявила, що відсутність чіткої маркетингової стратегії орієнтує не на потреби економіки, а на ажіотажний попит молоді на певні спеціальності, у тому числі за економічним напрямом. Унаслідок цього ВНЗ втрачає свою спеціалізацію і переходить на підготовку непотрібних на ринку праці фахівців, що сприяє зростанню безробіття.

У результаті маємо перевищення пропозицій над попитом за економічними спеціальностями, торік на одне робоче місце службовця претендувало понад 20 осіб. Лише підпорядковані МОНУ 92 вищі навчальні заклади III—IV рівнів акредитації щорічно ви-

пускають понад 86 тисяч спеціалістів та магістрів з економіки і підприємництва, а загалом у 2004-му таких фахівців готували 245 вузів, із них державне замовлення було розпорошено між 131 закладом 12 міністерств.

Проблемою є і те, що значна кількість спеціалістів, які отримують вищу освіту, зокрема, і за рахунок державного замовлення, не працевлаштовуються за фахом, а попит фахівців на ринку праці ще не став визначальним критерієм оцінки ефективності діяльності ВНЗ. Отож є гостра проблема — відсутність необхідного зв'язку між ринком освітніх послуг та ринком праці.

Аудитори Рахункової палати встановили, що на сьогодні в державі відсутні реальні важелі впливу на випускників, які навчалися за державний кошт. Так, у 2004 році понад 2,1 тисячі випускників з економічною освітою не працевлаштовані на державних підприємствах (на їхню підготовку держава витратила понад 17 мільйонів гривень).

Використано з порушенням чинного законодавства та неефективно 268,7 мільйона гривень, у тому числі в підпорядкованих навчальних закладах Міносвіти — 245,1 мільйона. Це сталося внаслідок їхньої діяльності на комерційних засадах, несумісних з принципами роботи бюджетної установи, неналежного фінансового контролю з боку МОН, Міністерства фінансів та інших перевірених міністерств та відомств.

Прес-служба Рахункової палати.

■ ШИРШЕ КОЛО

Вихователь має
бути вихованим

Важливою проблемою життєдіяльності навчальних закладів різних типів є виховна робота. Дякувати Богові, ми вчасно заговорили про її занедбаність у багатьох школах, ПТУ, університетах, технікумах і коледжах. Тим часом не викликає особливих дискусій потреба її поліпшення в педагогічних університетах. На наше переконання, учитель стане по-справжньому цікавим для учнів не лише своїм знанням предмета, а й умінням організувати дозвілля дітей. І необхідно, щоб це мав робити вчитель-предметник. До того ж такі фахівці стають незамінними в сільській місцевості, де школа є центром культурного, спортивного життя.

Полтавський державний педагогічний університет багато в чому може бути взірцем організації виховної роботи зі студентами. Останнім часом він послідовно перетворюється на музейно-меморіальний комплекс, до якого входять музеї історії університету, полтавського рушникарства, полтавської прикладної творчості, краєзнавства, еволюції природи та інші, а також іменні аудиторії на честь А. Макаренка, В. Сухомлинського, І. Котляревського, В. Короленка, М. Остроградського, В. Верховинця.

В університеті плідно працюють майже 30 колективів художньої самодіяльності. Серед них широко відомі народний хор «Калина», володар Кубка України ансамбль спортивного танцю «Грация», ансамбль народного танцю «Весна», камерний хор імені Павла Лиманського. Наші колективи з концертами бувають у зарубіжних країнах, є лауреатами різних конкурсів і фестивалів. Але головне полягає в тому, що практично кожен студент має можливість реалізувати свої творчі здібності. А проблемою є те, що діяльність колективів художньої самодіяльності не фінансується державою, тримається тільки на ентузіазмі і патріотизмі студентів та керівників колективів. Така сама ситуація і зі спортивно-масовою роботою. Хоча університет вельми успішно виступив на останній універсіаді України, участь студентів у змаганнях була досить проблематичною через відсутність коштів.

Володимир ПАЩЕНКО, ректор Полтавського державного педагогічного університету імені В. Короленка, дійсний член Академії педагогічних наук України, заслужений працівник народної освіти, доктор історичних наук, професор.

Ведучий рубрики
Іван ІЛЛЯШ.
Тел. (044) 454-88-52.

Ми захищали Вітчизну. Захистіть тепер нас

Шановний Вікторе Андрійовичу! У своєму зверненні до ветеранів військової служби «Захистимо захисників Вітчизни» партія «Наша Україна», під вашим керівництвом, цілком справедливо відзначила недосконалість та парадоксальність чинного законодавства про пенсійне забезпечення ветеранів військової служби Збройних сил. Його нормативно-правові акти суперечать один одному. І як наслідок — офіцерам під час перерахунку пенсій доводиться боротися в судах за справедливість. А експерти «Нашої України» пропонували зразки заяв до військових комісаріатів та позовних заяв до судів.

Скориставшись цими рекомендаціями, військовики (в більшості — колишні генерали та старші офіцери) за допомогою юристів за 400—500 доларів відсудили собі пенсії, а також компенсації на десятки тисяч гривень з державного бюджету Міністерства оборони.

А, вочевидь, для тих офіцерів, які не мають

коштів, щоб оплатити послуги юристів, прийняли закон України № 2255-XII від 16.12.2004 року, яким просто принизили честь та гідність бойових офіцерів. Ці во-яки, а нині — інваліди війни, командували взводами, ротами, ризикували своїм життям, одержували рани, каліцтва та хвороби в мерзких бліндажах, піднімалися пер-

шими в атаки, ведучи в бій свої підрозділи.

Після закінчення війни, не одержавши статусу інвалідів Великої Вітчизняної, вони були звільнені з лав Збройних сил у зв'язку з їх скороченням, маючи вислугу років у військах майже десять років.

Статус інвалідів війни нам надали лише в 80-х та 90-х роках. Зараз нас залишилося небагато, і всім уже більш як 80 років. А наші досягнення влада оцінила в 70 гривень.

Пам'ятаєте слова із пісні про Перемогу: «Де була б ти, вільна Україна, якби не ми — офіцери воєнної пори та сержанти, рядові інваліди війни»? Проте нова влада продовжує зрівнювати

всіх офіцерів, попри вислугу років та інвалідність. І замість належної надбавки у 90% ми отримуємо лише 10%. Унаслідок такого безглуздя під час перерахунку пенсій станом на 1 січня 2005 року бойовим офіцерам воєнної пори, інвалідам I та II груп, нарахували на 400—500 гривень менше, ніж офіцерам Українського війська. А Міністерство оборони України, у свою чергу, відмовляється добровільно виплатити 100% надбавки та 33,3% премій.

Вікторе Андрійовичу! Я тричі скаржився Прем'єр-міністру України та в секретаріат Кабінету Міністрів на незаконне заниження наших пенсій при їх перерахун-

ках. Проте ніхто ніяк не реагував. Ще й суди, посилаючись на постанову Верховного Суду від 15 квітня 2005 року, утримуються від прийому позовних заяв з цього питання.

Звертатися більше нема до кого. Сподіваюся, що мій лист до «Голосу України» приверне вашу, Вікторе Андрійовичу, увагу чи когось із народних депутатів. Адже це — крик народу про допомогу. Хто ж нас, захисників Вітчизни, охоронятиме у старості, як не народні обранці?...

Микола ПІСКУН,
ветеран військової служби, інвалід війни II групи, ветеран праці (маю більш як 60 років стажу).

Біла Церква
Київської області.

■ ФОТО З КОНВЕРТА

У родини Шпаків скоро з'явиться ще один поціновувач-читач газети — Іванка. Залишилася дрібничка — вивчити літери.

Фото Ігоря ШПАКА.

Зникне мова — зникне народ

Розпочинається передвиборна кампанія. Боюся, що знову підуть у хід різного роду брехня та інтриги махінаторів, які, щоб добратися до корита, не гребують нічим, а там — хоч вовк траву їж... Вони, напевне, знову порушуватимуть питання про мови, розроблятимуть проекти про функціонування російської мови.

Але вона і так скрізь: на базарах, у магазинах, до того ж переважна більшість книг і періодичних видань — російськомовні. А якщо до української мови і надалі буде таке зневажливе ставлення, то вона взагалі зникне, а з нею і народ.

Віктор ГЕРАЩЕНКО.
Коломак
Харківської області.

Моральне шельмування

Найвищий законодавчий орган держави і її депутатський корпус також зобов'язаний дотримуватися Конституції України. А чи не свавілля це, коли Голова Верховної Ради України, народний депутат Володимир Литвин, вибитий із конституційного правового кола моральним шельмуванням, керуючись нормами етики, змушений мовчки слухати неправові публічні звинувачення і вкотре виправдовуватися перед світом?! Невже незрозуміло, що якщо науковця було запрошено на роботу до апарату Президента, то це лише підтверджує його високий інтелектуальний рівень. Президент взяв у свій апарат РОЗУМ, а не НАЙМИТА!

М. ВОЛОШИНА.
Радомишль Житомирської області.

Зіпсований закон

Був прийнятий Верховною Радою України та підписаний Президентом дуже важливий Закон України «Про житлово-комунальні послуги» (24.06.2004 року № 1875-IV). Проте минулий Кабінет Міністрів зумів його звести нанівець.

Власне, цим законом не так вже й багато вимагалось від Кабінету Міністрів. Треба було лише затвердити мінімальний обсяг житлово-комунальних послуг та договір на ці самі послуги. Кабінет Міністрів, очевидно, не зрозумів, що він уже при владі і треба працювати згідно з вимогами законів. Він продовжував боротися за владу. Може, тому затвердив типовий перелік послуг на утримання житлових будинків і прибудинкової території, а також типовий договір на утримання житлової будинкової території, чим

порушив Конституцію України. Бо згідно з Конституцією України Кабінет Міністрів України приймає постанови згідно із законами України.

Отож органи місцевого самоврядування почали діяти не згідно із законом, а з протизаконною постановою Кабінету Міністрів.

Так, в місті Комсомольську (Полтавської області) міськвиконком нав'язує стару систему взаємовідносин між виробниками, виконавцями та споживачами житлово-комунальних послуг. А стара система проста. Договір у споживача є тільки на утримання будинків та прибудинкової території. Решта послуг надаються без договорів та прозорості тарифів. Жодного переліку послуг на кожен будинок, як того вимагає закон. Так, вже понад рік ні водоканал, ні міськвиконком, котрий

затвердив для нього тарифи в 2003 році, не можуть пояснити, куди зникають 2,5 мільйона гривень щорічно.

Згідно із законом старі договори на утримання будинків та прибудинкової території припиняють дію з 1 січня 2006 року.

То що нам робити? Або чекати, доки новий Кабінет Міністрів згадає постанову (минулого Кабінету Міністрів від 12 липня 2005 року № 560) приведе у відповідність до закону, або ж організувати в Комсомольську свою помаранчеву революцію, щоб змусити органи місцевого самоврядування дотримуватися вимог закону. То де на цю «безкоштовну» революцію грошей взяти?

Від Спілки захисту прав споживачів — Віктор ГЕРІХ.

Комсомольськ
Полтавської області.

Для душі і розуму

«Голос України» — це і мій голос на всю країну. Адже я став переможцем у розіграші призів серед передплатників минулого року. Це дуже приємно. А газета для мене — кумир і щоденний хліб для душі та розуму. І попри скруту в домашньому бюджеті, я передплатив «Голос» і на наступний рік. Бо це правдива і змістовна газета. Висвітлює всі аспекти життя країни та за її межами. За що читачі дуже вдячні колективу редакції.

Творчих вам успіхів і здоров'я!
Анатолій ПУТИВЛЕНКО.
Улянівка
Білопільського району
Сумської області.

Гострого пера вам!

«Голос України» передплачую з січня 1991 року, і читаємо разом з дружиною. Приємно, що це видання замінило нам усі інші.

Улюбленій газеті бажаю вдячних читачів, гострого пера та цікавих тем. А співробітникам зичимо Божих благословень, щастя, міцного здоров'я та великих успіхів у цій нелегкій праці.
Анна та Вадим ЩЕРБАКИ.
Шпола
Черкаської області.

На колінах із простягнутою рукою

Чула, що в День людей похилого віку всім самотнім нужденним киянам надавали матеріальну допомогу в 20 гривень. А це справді була допомога чи чергове глузування держави?

Мимоволі порівнюю доходи і всілякі допомоги простих смертних і «сильних світу цього». Власники акцій різних концернів, вони ж — народні депутати, за рік одержують майже 50 тисяч гривень депутатської зарплати і ще просять офіційно 5 тисяч матеріальної допомоги. А в мене такі суми в голові не укладаються! Вдуматися тільки: за мільйонних доходів ще і допомогу просити? І не соромно перед народом і перед собою?

Усі навколо говорять, що в бюджеті грошей немає, і країна розвалюється. Ще б пак! Хтось буде дачі й шикарні особняки, а хтось одержує за 50 років виробничого стажу 300 гривень і 20 — як допомогу. Це подаяння? А ми, простий український народ, виходить, стоїмо на колінах с протягнутою рукою...

Т. БРАТЧЕНКО.
Щепкіне,
Крим.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

■ ВИ НАМ ПИСАЛИ Медаль — діло поправне?

Учасник бойових дій, інвалід Великої Вітчизняної війни Іван Купріянович Сулим із міста Долини, що на Прикарпатті, прочитавши у «Голосі України» замітку про нагородження групи ветеранів Прикарпаття, які визволяли Чехословаччину, пам'ятною відзнакою Чеської Республіки з нагоди 60-річчя закінчення Другої світової війни, почувався обділеним. «Батальйон, у якому я командував взводом, — пригадує він, — першим увійшов у Братиславу, визволяв інші чехословацькі міста, підтвердження чому є подяки командування й записи у моїй особовій справі». Іван Купріянович також пише, що йому вже 83 роки, і з кожним днем чомусь дедалі більше згадує війну, яка для нього почалася з форсування Дніпра, а закінчилася за 9 км від Праги.

Ми звернулися до голови Івано-Франківської обласної ради Організації ветеранів України Анатолія Ромаса з проханням пояснити порядок нагородження учасників війни, які звільняли Чехословаччину в 1944—1945 роках, пам'ятною медаллю Чеської Республіки. «Згідно з листом ради Організації ветеранів України і листом військового аташе з питань оборони при Посольстві Чеської Республіки в Україні полковника Альберта Срника, радам ветеранів рекомендувалося добрати кандидатури активних учасників Великої Вітчизняної війни (зокрема в Івано-Франківській області — сім чоловік) для відзначення пам'ятною медаллю «60 років Перемоги над фашизмом». Пропонувалося подавати кандидатури тих ветеранів, які нагороджені медаллю «За визволення Праги». Обласна рада ветеранів, — пояснює Анатолій Максимович, — направила прізвища 12 осіб з 28, які вважаються такими, що визволяли Чехословаччину. Їм і були вручені пам'ятні медалі «60 років Перемоги над фашизмом». Іванові Купріяновичу Сулиму можу порадиати звернутися в Київ у Бюро аташе з питань оборони при Посольстві Чеської Республіки в Україні, якщо в нього є відповідні документи про участь у звільненні Чехословаччини, і обґрунтувати своє право на відзнаку».

Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківська область.

Учора в столичному Будинку художника відкрито виставку «Хортиця крізь віки» (ІІІ Всеукраїнський живописний пленер)

■ ІЗ ГЛИБИН НАРОДНИХ

Їхав козак за Дунай...

У будинку, що на вулиці Жилинській (тоді ще — Жаданівського) переслуховував я в поета Леоніда Тендюка платівки із записами неперевершеного Людвіга ван Бетховена. Крізь хвилі симфонічного оркестру долинали до мене тремтливі українські мелодії... Може, це все мені тільки приманджурилося, а чи справді було наяву? Та не встиг я висловити свій здогад приятелеві, як він «програв» кілька сонат із відчутними перегуками запальної коломийки, вогнистого «Козачка» й задьористо-відчайдушної пісні — «Одна гора високая».

І, нарешті, старовинна, досі одна з найпопулярніших у українців пісня — «Їхав козак за Дунай». Її приписували собі німці, поляки, чехи, болгари, угорці, а також австрійці, англійці, французи, американці, навіть австралійці.

Звідтоді мене й заповонила таємниця бетховенського шедевр «російського походження», як часто зазначали упорядники старовинних пісенників. Та вже в розвідці «Великороси й малороси» Йоганна Георга Коля (1808—1878), видрукуваній у празькому часописі «Ost und West» (1840, №№ 5—29), автор, який перед тим гостював ціле літо в кочубеївській Диканьці, вказує і прізвище справжнього піснетворця. «Мені, — ділиться мандрівник, — розповідали про козака Климовського, який написав малоросійську поезію, що її ми (німці) співаємо під назвою «Шьоне Мінка, іх мус шайден» (Люба Мінко, я мушу розлучатись), але в нього інші слова».

Довелося перегорнути гори літератури, щоб познайомитись із легендарною постаттю поета Семена Климовського.

Він народився, як твердять дослідники, приблизно між 1690—1700 роками. Отже, під час Прутського походу російських військ проти турків на чолі з Петром І, про що, очевидно, йдеться у пісні, поету сповнилось щось до двадцяти. Академік Дмитро Багалій, вивчаючи заселення міста Харкова, знайшов вірогідне місце садиби цього мешканця.

Потім я довідався в Бібліотеці Академії наук СРСР, що у сховах збергалися рукописні трактати Семена Климовського — «О правосудії начальствующих, правді і бодрості їх» та «О смиренії височайших», подаровані поетом 1724 року особисто цареві. Це, за словами Сергія Єфремова, було не славослів'я, а «блудні компліменти». Автор проголошував справедливість законом існування, а правду вважав джерелом життя і «вождем розуму». Він же натякав самому монархові, що царська особа поставлена богом, а вище від бога — тільки правда і справедливість. Без них держава «підгниває і занепадає».

Семен Климовський став попередником українського мандрованого філософа й поета Григорія Сковороди. Та найбільшою світовою слави зажила його пісня «Їхав козак за Дунай».

Це — розмова двох залюблених сердець, дівчини й козака; вона прощається з «миленьким» плачучи й ламаючи білі руки, адже похід закінчиться «через три го-да». І парубок на коні переконає свою кохану в непохитній вірності:

*«Тебе ж мила, не забуду,
Коли жив на світі буду,
Коли ж умру на війні,
Поплач обо мні!..»*

Уперше український першовзрі був надрукований Іваном Прачем у Санкт-Петербурзі ще за життя автора. Із народних уст мелодію почув і невдовзі видав німецький гітарист І. Генглез. А вже в наступному столітті, 1808 року, цю пісню в Баден-Бадені заспівала прислуга російських дворян, і твір так захопив німецького поета Христопора Августа Тідге (1752—1841) та швейцарського економіста Жана Шарля Леонара Сімонді (1773—1842), що вони напередім заходилися перекладати його — кожен своєю мовою і на свій лад. Щоправда, після видання тексту з нотами «Der Kozak und sein Madchen» про німецьких закоханих Оліса й Мінку цю пісню підхопила вся Німеччина, а за нею і Європа. Звідти, певне, запозичив для себе мелодію й великий Бетховен. А може, вона заворожила його душу після виконання хору російського посла у Відні, сина останнього українського гетьмана Андрія Розумовського, з яким композитор заприязнився і присвятив своєму другові три квартети (опус 59). Тема ж пісні «Їхав козак за Дунай» звучить у мелодії для сопрано й супроводу та у варіаціях для фортепіано і флейти.

З німецької музичної подачі той український спів заволодів цілим світом. А ми, українці, не була б ця пісня відгомоном нашої душі, почуттєво зміліли б, не зблизилися б так з іншими народами, як це сталося у нас завдяки шедеврові Семена Климовського.

1959 року Український народний хор під орудою Григорія Вербовки виступав у Боннській міській залі імені Людвіга ван Бетховена, й саме ця перлина в обробці геніального німецького маестро прозвучала зі сцени. Публіка шаленіла. Звідусюди летіли квіти. Виконавці кілька разів співали «на біс», бо твір, що став народною піснею двох народів, торкнувся найпотаємніших струн серця, що підвладно лише наймогутнішій силі таланту.

*Ведучий рубрики
Микола ШУДРЯ.*

Сьогодні святкує своє 70-ліття Михайло КРАМАР, актор-франківець, неперевершений виконавець ролі Стецька у фільмі «Сватання на Гончарівці» та інших яскравих ролей

Мотор, камера, поїхали!

Незалежна кіностудія «ПРЕ» почала знімати перший стовідсотково український блокбастер про події осені 2004 року. Перед цим організатори проекту (кіностудія «ПРЕ», PR-компанія «Вавилон» та ТМ «Добра вода») оголосили три конкурси: «Народний актор», «Народний сценарій», «Народна назва».

Найбільше зацікавила майбутніх глядачів акція «Народний актор», мета якої — залучити найбільше звичайних людей до створення фільму. Бажаючі заповнили 10 046 анкет, потім група «ПРЕ» відібрала 400 півфіналістів, після відбору визначилося 130 фіналістів. І вже на кінопробах вибрали акторів на головні ролі: Олена Агошкова (Дніпропетровськ), Ірина Марюшенко (Харків), Олексій Вертинський (Київ), Михайло Бекоев (Сімферополь), Олександр Малишев (Київ), Мирослав Гай (Київ), Олексій Бондарев (Харків), Віта Смачелюк (Київ), Ігор Арнаутів (Харків), Тарас Обеляк (Львів). Цікаво, що анкети надходили не лише з України (найбільше — з Києва), а й з Росії та Білорусі.

«Народний сценарій». З усієї України на адресу режисерської групи надходили десятки листів із реальними та фантастичними історіями осінніх подій. Журі відібрало найцікавіші, на основі яких і написано сценарій. Народні шедеври тепер мають вигляд товстенної книжки з розписаними ролями та ремарками.

А ось назва майбутньої стрічки ще невідома. Хоч варіантів багато, вони не вельми промовисті, тому

досі триває конкурс на кращу назву. На переможця чекає приз та згадка в титрах.

Фільм зніматимуть протягом 50 днів у Києві, Алушті та Кам'янець-Подільському. Бюджет проекту — до 2 млн. доларів.

Режисер-продюсер Іван Кравчишин запевняє: це буде яскравий і чесний художній фільм, без політики і фальші. Там є любовний трикутник: він любить її, а вона любить революцію. Фільм не про Майдан, а про людей з Майдану.

Фірма «Практика» на замовлення кінокомпанії «ПРЕ» проводила

опитування майбутніх глядачів. Більшість вважають цікавим такий фільм, де є історично-реалістичне підґрунтя, вдала гра акторів і яскравий сюжет, а події осені 2004 року сприймає як символ єднання народу та надій на краще майбутнє. Майже 90 відсотків опитуваних хочуть, щоб у фільмі був щасливий кінець. Це обіцяє величезний успіх, а організатори вже придумали акцію «Народна каса» — кожен бажаючий має шанс заздалегідь придбати квитки до найкращих кінотеатрів країни.

Олена ПОНОМАРЕНКО.

Про що волає Колобок?

«Мамо, а цей колобок не співає, а кричить!» — заявив мені трирічний син, показуючи на ілюстрацію в книжці-розмальовці. Справді, там зображено Колобка з перекошеною фізіономією. Я погортала розмальовку. Вразив і ведмідь: на його лапах за примхою художника стирчали по три довжелезні пазури, мов у чорта з пекла чи у Фредді Крюгера. Вразила орфографія: видавці, схоже, переконані, що російські слова «мешОн», «пряжОн» та «стужОн» пишуться саме так. Жодних вихідних даних у книжці, купленій на розкладці під час відпустки, знайти не вдалося.

Написати про те, що читають донецькі малюки, збиралася давно. Здавалося б, — вибір багатющий: яскраві, щедро ілюстровані, надруковані на гарному папері книжки так і просяться в руки. Поліці магазинів і розкладки вгинаються під вагою томів. Але, як правило, це або дорогі подарункові видання, або тоненькі книжечки «на кожен день». Ось два вироби серії «Читаем детям» видавничого дому «ПРОФ-ПРЕС» (Ростов-на-Дону), віддруковані у видавництві «Донецчина». Автор віршів — така собі Морозова Т. Н. В одній книжечці вона придумала віршик про тролейбуса:

*«На спине — не для красы —
У троллейбуса усы».*
А в іншій — про поливальну машину:
*«Это — специальная
Машина поливальная.
И совсем не для красы
Она развесила «усы»».*
Шанс натрапити на рими рівня «Я — поэт, зовусь Незнайка, от ме-

ня вам — балалайка», — досить високий. Може, вважаєте, що, обираючи стару добру класику, ви не помилитеся? Де там! Нещодавно в обласній дитячій бібліотеці імені Кірова відкрито книгарню дитячої та юнацької книги. До речі, господарі магазину запрошують приходити сюди і дітьми — з ними тут пограються, помалюють, подивляться книжки, поки батьки зайняті вибором. Так от, люб'язні співробітниця книгарні чесно намагалися допомогти мені відшукати, здавалося б, найпростіше — казку «Три ведмеді» Л. Толстого. Під такою назвою фігурували кілька книжечок із привабливими кольоровими ілюстраціями. Але текст... класичний текст було нещадно скорочено і перекручено. Чи то упорядники записували казку по пам'яті, чи то економили папір. Найбільше постарілася автори книжки, видрукуваної аж у Туреччині. За їхньою версією, після

того як дівчинка вистрибнула у вікно, маленький ведмедик зажадав повернути гостю. Мати із татом догнали дівчинку, повернули її, бо, мовляв, ведмедиків не було і ким гратися!

Не менш «творчо» підійшли до інтерпретації «Трьох поросят» у ТОВ «Харвест», яке випускає серію «Аленушкины сказки». Казку переказано по-своєму і не в найкращий спосіб. Якщо в переказі Сергія Михалкова троє поросят стали жити під одним дахом, то, за версією харківського видавництва, після втечі вовка вони пішли собі будувати окремі хатки! На жаль, літературного джерела у виданні, яке вийшло 10-тисячним накладом, не вказано.

До речі, про першоджерела. Коли дитячі книжки ще видавали за всіма правилами, крім класичної версії «Червоної шапочки» Шарля Перро в перекладі Маршак, можна було прочитати й переказ братів Грім, докладніший і написаний не без гумору. А ось купувати сучасне видання казки треба обережно. Інакше вашому малюкові не судилося, за-тамувавши подих, слухати знамените: «Бабусю-бабусю, а чому у тебе такі великі вуха?» — «Це щоб краще чути тебе, дитинко моя», тощо. У книжечці

згаданого видавництва «ПРОФ-ПРЕС» весь діалог із вовком умістився аж у чотири рядки! Так само шляхом скорочення ідуть і інші видавці.

Психологи кажуть, що «зайвого» в казках не буває. Ті самі повторення «Я коза-дереза...» чи пісенька Колобка надають казці ритмічності, заспокоюють і допомагають малюкові почуватися впевнено в незнайомому світі. Інше призначення казки —повчальне. І тут стежитись за казкою, де жалісливий видавець «рятує» самовпевненого Колобка від Лисиці чи запевняє, що троє ведмедів зовсім не обурились, а навпаки, зрадили появі дівчинки, яка з'їла кашу і зламала стілець. Сучасні масові книжки для дітей — варіант коміксів, де картинка переважає над змістом, а тексти не проходять будь-якого відбору. Схоже, «багатослів'я» народних казок видавцям заважає: сторінок — мало, ілюстрацій — багато. Та й хто поскаржиться на порушення авторських прав? Толстой? Перро? Тому й не знайдеш ані прізвищ авторів, ані посилань на джерела, а іноді — навіть вихідних даних, а за красивою обкладинкою на вас може чекати справжня халтура.

Ліна КУЩ.

«Помаранчева революція» В... закутку

Жоден музей не зацікавився рідкісним полотном, створеним у дні помаранчевої революції силами її учасників

■ ТОЧКА ЗОРУ

Востаннє картину Володимира Зайця «Помаранчева революція» бачили на майдані Незалежності в Києві 4 серпня. У цей день на ній були зроблені останні штрихи. Після чого представники Книги рекордів України зареєстрували нове досягнення в категорії «Мистецтво» — картину з найбільшою кількістю співавторів. Їх число здається символічним — 2004. Незвичайного полотна торкалися люди з усіх регіонів України і семи зарубіжних держав. Цей факт також зафіксовано в авторському свідоцтві. Зазначено й час створення — 249 днів. У той само день автору ідеї В. Зайцю вручили диплом Книги рекордів України.

Коротка довідка. Володимир Заєць народився і виріс на Вінниччині в селі Затоки Барського району. Закінчив художню школу при Вінницькому фонді культури.

З 1986 року мешкає в рідному селі в гарно відремонтованій батьківській оселі. Саме тут, у Затоках, де, за словами Володимира, йому найкраще працюється, й виникла ідея створення масштабного полотна. Виношував її не один рік. Лиш не знав, як до неї приступитися. Розумів, що треба починати у велелюдному місці. Але де? На стадіоні? У парку? Театрі?... І раптом — революція.

Полотно, як відомо, художник поділив на однакового розміру (1,5 х 1,5 см) частинки. Перший квадратик замалював сам. Далі пензлик взяла Інеса, дружина. Потім передала Аллі й Богдану, дітям. Потім художник зайшов з полотном на роботу до дружини. Там було зроблено ще декілька штрихів. А вже тоді сів на потяг й опинився на виручочому столичному майдані. «Скільки разів доводилося пояснювати, що воно таке — язик дерев'янів!». Але то півбіди. А ось коли його під руки виводили з майдану люди з комендатури, було не до жартів. «Оригінал з прізвисьлами пер-

ших співавторів не зберігся, — каже Володимир. — Відібрали! Добре, що вдалося сховати ксерокопію. Засвітили фотоплівку. Вважали, що я замаскований посланець каральних органів, знайшов зручний спосіб збирати дані про учасників революції».

Технологія написання картини, на перший погляд, проста: кожен охочий повинен замалювати один з квадратиків. Колір вибирали на власний розсуд. Найчастіше зупинялися на тому, що панував над майданом, точніше майданами. Художник об'їздив ще декілька міст, побував у Львові, Івано-Франківську, Чернівцях, рідному обласному центрі.

Нова робота, до якої в художника вже сверблять руки, теж актуальна. «Схід і Захід — разом!» — назва майбутнього полотна. Художник планує зробити його масштабним. Щоправда, задуму не розкриває, аби не наврочити. Але принципи створення будуть дуже схожі з тими, за якими писалася «Помаранчева ре-

волюція». Він готовий братися до діла. Та нема відеокамери («Гіннесовці вимагають, щоб усе фіксувалося на відеоплівку). Та й коштів треба хоч на дорогу.

Він міг би виручити їх від продажу попереднього полотна, якби знайшовся покупець. Якщо ж покупець не знайдеться, автор презентує картину главі держави. Скоро річниця революції, буде гарна нагода...

Побачити картину мені не вдалося. «Вона не в мене, — відповів художник. — Залишив в одній столичній редакції газети».

— ?!
— Ви знаєте, як я натер плечі, подорожуючи з нею протягом усього часу її створення? Вже сил нема з нею носитися.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.
На знімку: ось диплом Книги рекордів!

Побратим Бояна

Давні українські пісні, звичаєві сценки, святкові обряди — це ще не повний перелік щедрого репертуару фольклорного гурту «Оріяни» з містечка Тального, що на Черкащині.

— Особливо подобається глядачам, — каже відомий фольклорист і учасник «Оріян» Вадим Мицик, — коли ми показуємо давню гулянку «Каша — мати наша» і приспівуємо «Крупи — до купи, а люди — до гурту». А ще — «Калита», «Свіччине весілля», «Зажинки». Всі пісні й обряди записані в нашому краї, це — народна класика...

Тальнівчани широко використовують у своїх виступах старожитності, показують елементи давніх ремесел. Після концертів люди довго розглядають «реманент» гурту: серпи, вила-трійчатка, рублі, макітри, триколо-си. І розпитують про давнину.

Сьогодні без «Оріян» в області не буває жодного мистецького свята чи ярмарку. Колектив тричі перемагав на всеукраїнському фестивалі «Софіївській зорі», гастролював за кордоном.

Для Вадима Мицика (котрий одночасно є й директором Тальнівського музею хліба), для його колег Петра Отаманюка, Юрія Півторака, Наталки та Анатолія Михайлович, Людомили Куроп'ятник, працівників місцевого будівельного коледжу народна пісня стала невід'ємною частиною життя.

Черкаська область.
На знімку: фольклорний гурт «Оріяни».

Фото автора.

Коли минуле стає сьогоденням

Раніше свій родовід знали не всі. Але інтерес до генеалогії зростає. Стежку до Дніпропетровського обласного архіву щодня протоптують десятки нових клієнтів.

Тут зібрано метричні книги церков, костелів, синагог, що діяли на території Єкатеринославської губернії, а потім Дніпропетровської області із середини XIX століття. Усього мільйон 600 тисяч одиниць документів. Серед них — 57 тисяч знімків, кіноплівок, звукозаписів. Розміщено їх на 47 кілометрах стелажів.

— На жаль, це — краплина в морі порівняно з тим, що було до війни, — розповідає директор архіву Ніна Нітруска. — Дніпропетровський архів був одним із найбільших у СРСР. А після фашистської окупації залишилися «крихти». Багато чого знищено або вивезено. Сліди з нашого сховища досі можна знайти по світах: від бібліотеки Конгресу США до «чорних ринків».

Але чимало, на щастя, залишилося. Це багато чого варто для історії. От, приміром, справжні листи Гаврила Державіна, засновника Одеси — Рішельє, великого хіміка Менделєєва. Тепер, після відомих розкрадань документів із Львівського архіву, всі оригінали зберігаються тут за сімома замками.

Є і просто цікаві речі. Ось табель успішності другокласниці однієї з дніпропетровських шкіл Галини Брежневої. З більшості предметів представлено «добре», а російська мова — «посередньо». Не знали, вочевидь, педагоги, що батько цієї учениці стане в СРСР людиною номер 1. Утім, він і тоді був не рядовим обивателем, а секретарем обкому партії.

Неоціненну послугу зробив архів безлічі земляків, яких у роки війни було відправлено до Німеччини. Коли оstarбайтерам і в'язням концтаборів стали виплачувати компенсацію, терміново потрібні були документи, що підтверджували б їх право на ці субсидії. Тільки в цьому році

до облархіву звернулися із запитом більш як дві тисячі людей. Дві третини з них вже одержали потрібні відповіді.

А це дуже складно — через піввіку відновити істину. Начальник відділу інформації Нонна Юзбашева згадала один випадок. Горпину С. вивезли до рейху ще дівчишкою. У дивом збереженому списку її записали як Гапку. Знадобилися інші письмові свідчення... Велику допомогу архівові у скрутних ситуаціях надають міжнародний Червоний Хрест, колеги з німецького міста Арользен, де збереглися списки багатьох оstarбайтерів.

А от громадяниці із Синельникового відмовили в позитивному вердикті. Документи показали, що вона добровільно залишила батьківщину і на чужині була жорстокою наглядачкою, що не давала спуску своїм землячкам.

Ще одна важлива функція архіву — підтвердження виробничого стажу. Останніми роками в Україні ліквідовано багато підприємств. У таких випадках документи повинні передаватися правонаступникам. А якщо їх немає — обов'язки із зберігання бере на себе держава. Але сьгодні держархіви обласного, міського і районного рівнів через брак приміщень не в змозі прийняти таку масу документації. Вихід один, вважають архівісти, — створення «трудоих архівів». До речі, вони вже є в Дніпропетровську, Кривому Розі, Нікополі. До кінця року з'являться і в інших великих населених пунктах регіону.

— Але справжній бум, — зазначає Ніна Нітруска, — останнім часом — навколо родоводів. Люди дедалі активніше цікавляться подробицями своєї власної історії, шукають нові дані про предків. Багато хто намагається відтворити родинне генеалогічне древо, позначити на ньому своє місце...

Сергій КОРОБКОВ.
Дніпропетровськ.

Відомий художник і розвідником був

У Севастопольському художньому музеї імені Крошицького відкрилася виставка творів відомого українського художника Миколи Глушенка, творчість якого — ціла епоха в українському мистецтві XX століття. У фондах музею зберігається 21 картина живописця, деякі з них (написані з натури в Севастополі) отримані в дарунок від самого автора.

Основи художньої грамоти Глушенко одержав у Донецьку, потім навчався в Берліні, де і закінчив вищу школу образотворчого мистецтва. А потім переїхав до Парижа, де з початку 20-х років брав участь у багатьох виставках, здобувши європейську популярність. Художник був неординарною особистістю, навіть у радянській розвідці служив. Він спілкувався з Ріббентропом, зібрав багато надзвичайно цінної секретної інформації. На початку 1940 року повернувся на батьківщину і привіз із собою альбом малюнків Гітлера, подарований йому самим фігурером (який казав, що Глушенко — найкращий художник... після Гітлера!).

Картини Миколи Глушенка експонуватимуться в музеї до кінця листопада.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.
Севастополь.

Мелодії «Срібного дзвону»

Вони лунали впродовж минулого тижня на VI Міжнародному юнацько-дитячому конкурс-фестивалі з однійменною назвою. Сюди з'їхалися понад 150 юних скрипалів, піаністів, гітаристів, «духовиків» та виконавців академічного вокалу з України, Польщі, Угорщини, інших країн. Голова журі, відомий композитор Євген Станкович відзначив, що «Срібний дзвін» уже набув розголосу за межами України і щороку набирає обертів.

Закінчився фестиваль великим гала-концертом.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Два королі — на одній горі

У Львові, на Замковій горі, археологи знайшли рештки оборонного муру часів польського короля Казимира та посуд XII—XIII століть, що його використовували знатні люди часів короля Данила. Тривалі суперечки про те, чи варто відбудовувати Високий замок, завершилися рішенням новообраного міськвиконкому: замку — як споруди — не буде. Але в архітектурно-ландшафтному комплексі «Високий замок» тривають археологічні та реставраційні роботи. На кошти, виділені на підготовку до 750-ліття міста, буде реставровано статую Лева, законсервовано залишки муру, на схилах гори проведуть протиерозійні роботи.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

Конституційне
судочинство

Належне виключно народові право визначати і змінювати конституційний лад в Україні не може бути привласнене у будь-який спосіб державою, її органами або посадовими особами

Результати народного волевиявлення є обов'язковими

Із Рішення Конституційного Суду України від 5 жовтня 2005 року №6-рп/2005 у справі за конституційним поданням 60 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 103 Конституції України в контексті положень її статей 5, 156 та за конституційним зверненням громадян Галайчука Вадима Сергійовича, Подгорної Вікторії Валентинівни, Кислої Тетяни Володимирівни про офіційне тлумачення положень частин другої, третьої, четвертої статті 5 Конституції України (справа про здійснення влади народом)

Конституційний Суд України розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням 60 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 103 Конституції України в контексті положень її статей 5, 156 та за конституційним зверненням громадян Галайчука Вадима Сергійовича, Подгорної Вікторії Валентинівни, Кислої Тетяни Володимирівни про офіційне тлумачення положень частин другої, третьої, четвертої статті 5 Конституції України (справа про здійснення влади народом).

Заслухавши суддю-доповідача Євграфова П. Б. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України, зокрема, встановив:

Суб'єкт права на конституційне подання — 60 народних депутатів України — звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням про офіційне тлумачення положень частини першої статті 103 Конституції України в контексті положень її статей 5, 156. Народні депутати України зазначають, що згідно зі статтею 5 Конституції України народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Право визначати та змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові й не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

У конституційному поданні наголошується, що за Конституцією України народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії (стаття 69). Президент України обирається громадянами України на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на п'ять років (частина перша статті 103 Конституції України). У зв'язку з цим народні депутати України запитують, чи не призведе введення іншого порядку обрання Президента України до зміни конституційного ладу України та до обмеження права народу здійснювати свою владу безпосередньо.

У конституційному зверненні громадян Галайчука В. С., Подгорної В. В., Кислої Т. В. заявлено клопотання про офіційне тлума-

чення окремих положень Конституції України, якими гарантовано реалізацію та захист конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні, зокрема словосполучення «носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ». Згідно з Конституцією України «народ здійснює владу безпосередньо», що, на думку заявників, унеможливує посягання на державну владу з його боку.

Вирішуючи питання, поставлені у конституційному поданні народних депутатів України та конституційному зверненні громадян, Конституційний Суд України виходить з такого.

Конституція України, прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 року від імені Українського народу, є вираженням його суверенної волі (преамбула Конституції України).

Згідно зі статтею 5 Основного Закону України носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ, який здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування (частина друга); виключно народові належить право визначати і змінювати конституційний лад в Україні, яке не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами (частина третя).

Положення «носієм суверенітету... є народ» закріплює принцип народного суверенітету, згідно з яким влада Українського народу є первинною, єдиною і невідчужуваною, тобто органи державної влади та органи місцевого самоврядування здійснюють владу в Україні, що походить від народу. У Рішенні Конституційного Суду України від 11 липня 1997 року № 3-зп (справа щодо конституційності тлумачення Верховною Радою України статті 98 Конституції України) зазначено, що прийняття Конституції України Верховною Радою України було безпосереднім актом реалізації суверенітету народу (абзац перший пункту 4 мотивувальної частини).

На думку Конституційного Суду України, положення частини третьої статті 5 Конституції України треба розуміти так, що народ як носій суверенітету і єдине джерело влади може реалізувати своє право визначати конституційний лад в Україні

шляхом прийняття Конституції України на всеукраїнському референдумі.

За Основним Законом України народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії (стаття 69) — зокрема, вибори народних депутатів України, Президента України, депутатів представницьких органів місцевого самоврядування, сільських, селищних, міських голів, всеукраїнський та місцеві референдуми — в порядку, встановленому Конституцією та законами України.

Влада народу здійснюється в межах території держави у спосіб і формах, встановлених Конституцією та законами України. На думку Конституційного Суду України, реалізація громадянами України конституційних прав і свобод, передусім права голосу на виборах і референдумі, є складовою процесу здійснення влади народом безпосередньо. При цьому кожен громадянин зобов'язаний неухильно додержуватися вимог Конституції та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей (частина перша статті 68 Конституції України, абзац четвертий пункту 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 19 квітня 2001 року № 4-рп/2001 (справа щодо завчасного сповіщення про мирні зібрання)).

Основним Законом України гарантовано здійснення народом влади також через сформовані у встановленому Конституцією та законами України порядку органи законодавчої, виконавчої, судової влади та органи місцевого самоврядування (частина друга статті 5).

Згідно з Конституцією України держава, її органи, посадові особи не мають права визначати конституційний лад в Україні, яке належить виключно народові. Однак Конституція України, закріплюючи конституційний лад, не містить визначення цього поняття. У Рішенні Конституційного Суду України від 11 липня 1997 року № 3-зп стверджується лише про засади конституційного ладу в Україні, що закріплені у розділах I, III, XIII Конституції України (абзац перший пункту 4 мотивувальної частини).

Розділ XIII Конституції України встановлює порядок внесення лише змін до неї. Зокрема, для внесення змін до розділів I, III, XIII Основного Закону України визначено особливу процедуру, згідно з якою законопроект про внесення змін до цих розділів подається до Верховної Ради України Президентом України або не менш як двома

третинами від конституційного складу Верховної Ради України і, за умови його прийняття не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України, затверджується всеукраїнським референдумом, який призначається Президентом України (частина перша статті 156).

Розглядаючи положення частини четвертої статті 5 Конституції України «ніхто не може узурпувати державну владу» в системному зв'язку з положеннями частин другої, третьої цієї статті, іншими положеннями Основного Закону України, Конституційний Суд України дійшов висновку, що узурпація державної влади означає неконституційне або незаконне її захоплення органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, громадянами чи їх об'єднаннями тощо.

Гарантією недопущення узурпації державної влади є, зокрема, закріплені Конституцією України принципи здійснення державної влади на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову (частина перша статті 6) та положення, згідно з яким органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19). Про це йдеться і в Рішенні Конституційного Суду України у справі про фінансування судів від 24 червня 1999 року № 6-рп/99 (абзац перший пункту 2 мотивувальної частини).

Відповідно до частини першої статті 103 Конституції України Президент України обирається громадянами України на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на п'ять років. Верховна Рада України згідно зі статтею 155 Конституції України 8 грудня 2004 року прийняла Закон України «Про внесення змін до Конституції України» № 2222-IV, яким залишила порядок обрання Президента України, встановлений частиною першою статті 103 чинної Конституції України, без змін.

Отже, виходячи з цього, Конституційний Суд України дійшов висновку про припинення конституційного провадження у справі про офіційне тлумачення положень частини першої статті 103 Конституції України в контексті положень статей 5, 156 Конституції України, оскільки практична необхідність в офіційному тлумаченні зазначених положень Конституції України відпала.

Враховуючи викладене, Конституційний Суд України вирішив:

1. Положення частини другої статті 5 Конституції України «носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ» треба розуміти так, що в Україні вся влада належить народові. Влада народу є первинною, єдиною і невідчужуваною та здійснюється народом шляхом вільного волевиявлення через вибори, референдум, інші форми безпосередньої демократії у порядку, визначеному Конституцією та законами України, через органи державної влади та органи місцевого самоврядування, сформовані відповідно до Конституції та законів України.

Результати народного волевиявлення у визначених Конституцією та законами України формах безпосередньої демократії є обов'язковими.

2. Положення частини третьої статті 5 Конституції України «право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові й не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами» треба розуміти так, що тільки народ має право безпосередньо шляхом всеукраїнського референдуму визначати конституційний лад в Україні, який закріплюється Конституцією України, а також змінювати конституційний лад внесенням змін до Основного Закону України в порядку, встановленому його розділом XIII.

Належне виключно народові право визначати і змінювати конституційний лад в Україні не може бути привласнене у будь-який спосіб державою, її органами або посадовими особами.

3. Положення частини четвертої статті 5 Конституції України «ніхто не може узурпувати державну владу» треба розуміти як заборону захоплення державної влади шляхом насилья або в інший неконституційний чи незаконний спосіб органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, громадянами чи їх об'єднаннями.

4. Припинити конституційне провадження у справі за конституційним поданням народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 103 Конституції України в контексті положень її статей 5, 156 на підставі статті 45, частини першої статті 93 Закону України «Про Конституційний Суд України».

5. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточно і не може бути оскаржене.

виконавчої влади та місцевого самоврядування в інших територіальних одиницях відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації». До того ж згідно з частиною першою статті 133 Конституції України райони в місті Києві є адміністративно-територіальними одиницями, які є складовою міста Києва як адміністративно-територіальної одиниці.

Особливості здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування в місті Києві визначені в Законі України «Про столицю України — місто-герой Київ» і полягають у тому, що місцеве самоврядування в місті Києві здійснюється територіальною громадою міста і безпосередньо, і через Київську міську раду, районні в місті ради, які утворюють відповідно власні виконавчі органи (частина перша статті 8, стаття 10).

При цьому міська та районні в місті Києві ради на підставі цього Закону «вирішують питання щодо формування власних виконавчих органів на базі відповідних державних адміністрацій, які паралельно виконують функції державної виконавчої влади, що є особливістю здійснення виконавчої влади в місті Києві» (пункт 2 розділу VII «Прикінцеві положення»).

Системний аналіз положень наведених правових актів свідчить, що форми здійснення місцевого самоврядування та порядок створення власних виконавчих органів у районних в місті Києві радах та Київській міській раді в організаційному відношенні встановлюються за єдиними правовими принципами.

(Закінчення на 18-й стор.).

У столиці — влада особлива

Із Рішення Конституційного Суду України від 13 жовтня 2005 року №9-рп/2005 у справі за конституційним поданням 61 народного депутата України про офіційне тлумачення положень пункту 10 частини першої статті 106, частин першої, другої, четвертої статті 118, частини третьої статті 133, частини другої статті 140 Конституції України, частини четвертої статті 1, частини другої статті 8, частини четвертої статті 9 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», пункту 2 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про столицю України — місто-герой Київ» (справа про особливості здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування в районах міста Києва)

Конституційний Суд України розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням 61 народного депутата України про офіційне тлумачення положень пункту 10 частини першої статті 106, частин першої, другої, четвертої статті 118, частини третьої статті 133, частини другої статті 140 Конституції України, частини четвертої статті 1, частини другої статті 8, частини четвертої статті 9 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року № 586-XIV (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 20—21, ст. 190), пункту 2 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про столицю України — місто-герой Київ» від 15 січня 1999 року № 401-XIV (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 11, ст. 79) щодо особливостей здійснення виконав-

чої влади і місцевого самоврядування у районах міста Києва, зокрема порядку призначення і звільнення голів районних у місті Києві державних адміністрацій та обрання голів районних у місті Києві рад.

Заслухавши суддю-доповідача В. Німченка та розглянувши матеріали справи, Конституційний Суд України, зокрема, встановив:

Суб'єкт права на конституційне подання — 61 народний депутат України — звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням про офіційне тлумачення положень пункту 10 частини першої статті 106, частин першої, другої, четвертої статті 118, частини третьої статті 133, частини другої статті 140 Конституції України, частини четвертої статті 1, частини другої статті 8, частини четвертої статті 9 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», пункту 2 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про столицю України — місто-герой Київ» щодо особливостей здійснення виконавчої влади і місцевого самоврядування у районах міста Києва, зокрема порядку призначення і звільнення голів районних у місті Києві державних адміністрацій та обрання голів районних у місті Києві рад.

Необхідність в офіційному тлумаченні та роз'ясненні положень зазначених правових актів автори клопотання обґрунтовують тим, що Конституція України і Закон України «Про місцеві державні адміністрації» не передбачають існування та функціонування районних у місті Києві державних адміністра-

цій ні як органів виконавчої влади, ні як органів місцевого самоврядування». Для міста Києва Конституція України (частина друга статті 118) виокремлює особливості здійснення влади, що визначаються окремим Законом України «Про столицю України — місто-герой Київ».

Згідно з цим Законом «ради своїми рішеннями створили на базі районних у місті Києві державних адміністрацій власні виконавчі органи, які паралельно виконують функцію державної виконавчої влади». А тому, на думку народних депутатів України, є практична необхідність в інтерпретації положень названих правових актів з метою з'ясування питання, «чи може бути призначена на посаду голови районної у місті Києві державної адміністрації особа, обрана головою районної у місті ради?».

Конституційний Суд України, вирішуючи питання конституційного подання по суті, виходить з такого.

Згідно з частиною другою статті 118, частиною другою статті 140 Конституції України особливості здійснення виконавчої влади і місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі як містах зі спеціальним статусом (частина третя статті 133) визначаються окремими законами України. У такий спосіб Конституція країни передбачила можливість встановлення законом особливостей здійснення виконавчої влади і місцевого самоврядування і в місті Києві, і в районах міста, порівняно із загальним порядком здійснення

Президент перевищив свої повноваження

Із Рішення Конституційного Суду України від 5 жовтня 2005 року №7-рп/2005 у справі за конституційним поданням 52 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Указу Президента України «Про заходи щодо підвищення ефективності управління нафтовою галуззю» від 16 липня 2004 року № 814 (справа про управління нафтовою галуззю).

Конституційний Суд України розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням 52 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Указу Президента України «Про заходи щодо підвищення ефективності управління нафтовою галуззю» від 16 липня 2004 року №814 (із змінами, внесеними згідно з Указом Президента України від 14 вересня 2004 року №1087).

Заслухавши суддю-доповідача Іващенко В. І., пояснення представників сторін та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України, зокрема, встановив:

Суб'єкт права на конституційне подання — 52 народні депутати України — звернувся до Конституційного Суду України з письмовим клопотанням розглянути питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Указу Президента України «Про заходи щодо підвищення ефективності управління нафтовою галуззю» від 16 липня 2004 року № 814 (із змінами, внесеними згідно з Указом Президента України від 14 вересня 2004 року № 1087) (далі — Указ).

На думку народних депутатів України, Указ — це акт безпосереднього розпоряд-

ження (управління) об'єктами державної власності, оскільки його суттю є вилучення певних пакетів акцій, які перебувають у власності держави, в конкретних господарюючих суб'єктів і передача цих пакетів Національній акціонерній компанії «Нафтогаз України». Здійснення такого управління відповідно до пункту 5 статті 116 Конституції України віднесено до повноважень Кабінету Міністрів України, перебирання яких іншими органами чи посадовими особами, включаючи Президента України, Основний Закон України не передбачає.

Крім цього, як наголошується в конституційному поданні, статтю 106 Конституції України, яка визначає компетенцію Президента України, не передбачено можливості здійснення Президентом України дій, що цілком знаходяться у віданні виконавчої влади. Президент України, як вважають народні депутати України, має чітко встановлені Конституцією України повноваження щодо Кабінету Міністрів України аж до звільнення з посади Прем'єр-міністра України і відставки всього складу Кабінету Міністрів України, що однак не може означати права глави держави підміняти собою вищий орган у системі органів виконавчої влади, ос-

скільки це суперечить конституційному принципу поділу влад.

У конституційному поданні також стверджується, що відповідно до пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України Президент України протягом трьох років після набуття чинності Конституцією України має право видавати схвалені Кабінетом Міністрів України і скріплені підписом Прем'єр-міністра України укази з економічних питань, не врегульованих законами, з одночасним поданням відповідного законопроекту до Верховної Ради України в порядку, встановленому статтею 93 цієї Конституції. На думку народних депутатів України, цей тимчасовий виключний порядок стосувався не управлінських, а нормотворчих питань, але оскільки термін його дії минув, Президент України на цей час не має таких повноважень.

Отже, як вважає суб'єкт права на конституційне подання, положення Указу в цілому є такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними).

Вирішуючи питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Указу, Конституційний Суд України виходить з такого.

За положенням частини третьої статті 106 Конституції України Президент України на основі та на виконання Конституції та законів України має право видавати обов'язкові до виконання укази і розпорядження. Глава держави може видавати за-

начені акти в межах своїх конституційних повноважень, не втручаючись у компетенцію інших органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

Відповідно до частини другої статті 113 Основного Закону України Кабінет Міністрів України є відповідальним перед Президентом України. Частиною третьою зазначеної статті встановлено, що Кабінет Міністрів України у своїй діяльності керується, зокрема, актами Президента України. За положеннями статті 116 Конституції України Кабінет Міністрів України виконує певні функції (пункти 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9), в тому числі здійснює управління об'єктами державної власності відповідно до закону (пункт 5). Згідно з пунктом 10 цієї статті Кабінет Міністрів України виконує інші функції, визначені, зокрема, актами Президента України.

На думку Конституційного Суду України, із положень зазначених статей Основного Закону України випливає, що Президент України у виданих ним актах може формулювати адресовані Кабінету Міністрів України відповідні вказівки (доручення), які мають надаватися главою держави лише в межах його конституційних повноважень. При цьому Президент України не може змінювати визначені Конституцією України функції Кабінету Міністрів України, в тому числі функцію управління об'єктами державної власності, а також підмінити вищий орган у системі

органів виконавчої влади у здійсненні його функцій.

Покладаючи на Кабінет Міністрів України обов'язок вирішити питання про передачу як внеску держави до статутного фонду Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» належних державі пакетів акцій акціонерного товариства «Укртатнафта» у розмірі 43,054 відсотка за його ринковою вартістю, визначеною в установленому порядку, та відкритого акціонерного товариства «Нафтопереробний комплекс «Галичина» у розмірі 25 відсотків (пункт 1 Указу), Президент України фактично здійснив управління конкретним об'єктом державного майна (пакетами акцій, що належать державі) і тим самим втрутився в управління об'єктами державної власності, що є компетенцією Кабінету Міністрів України.

Отже, Указ видано з порушенням положення Конституції України, за яким управління об'єктами державної власності відповідно до закону здійснює Кабінет Міністрів України (пункт 5 статті 116).

Враховуючи наведене, Конституційний Суд України дійшов висновку, що положення Указу, якими доручено Кабінету Міністрів України вирішити до 30 вересня 2004 року питання про передачу як внеску держави до статутного фонду Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» належних державі пакетів акцій акціонерного товариства «Укртатнафта» та відкритого акціонерного товариства «Наф-

топереробний комплекс «Галичина», не відповідають Конституції України (є неконституційними).

На підставі викладеного Конституційний Суд України вирішив:

1. Визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення Указу Президента України «Про заходи щодо підвищення ефективності управління нафтовою галуззю» від 16 липня 2004 року № 814 (із змінами, внесеними згідно з Указом Президента України від 14 вересня 2004 року № 1087) в частині надання вказівки (доручення) Кабінету Міністрів України вирішити до 30 вересня 2004 року питання про передачу як внеску держави до статутного фонду Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» належних державі пакетів акцій акціонерного товариства «Укртатнафта» та відкритого акціонерного товариства «Нафтопереробний комплекс «Галичина».

2. Положення Указу Президента України «Про заходи щодо підвищення ефективності управління нафтовою галуззю» від 16 липня 2004 року № 814 (із змінами, внесеними згідно з Указом Президента України від 14 вересня 2004 року № 1087), визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України цього рішення.

3. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

Право на пенсію без обмежень

Із Рішення Конституційного Суду України від 11 жовтня 2005 року №8-рп/2005 у справі за конституційними поданнями Верховного Суду України та 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзаців третього, четвертого пункту 13 розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та офіційного тлумачення положення частини третьої статті 11 Закону України «Про статус суддів» (справа про рівень пенсії і щомісячного довічного грошового утримання)

Конституційний Суд України розглянув на пленарному засіданні справу за конституційними поданнями Верховного Суду України та 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзаців третього, четвертого пункту 13 розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та офіційного тлумачення положення частини третьої статті 11 Закону України «Про статус суддів» (справа про рівень пенсії і щомісячного довічного грошового утримання).

Заслухавши суддю-доповідача Савенка М. Д., пояснення представників сторін та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України, зокрема, встановив:

Суб'єкт права на конституційне подання — Верховний Суд України — звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати положення пункту 8 розділу 48 Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» та деяких інших законодавчих актів України» (далі — Закон), абзацу четвертого пункту 13 розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (далі — Закон про пенсійне страхування) такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними).

Пунктом 8 розділу 48 Закону доповнено пункт 13 розділу XV «Прикінцеві положення» Закону про пенсійне страхування абзацом четвертим такого змісту: «У разі, якщо розмір пенсії, щомісячного довічного грошового утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги та пенсій за особливі заслуги перед Україною та інших доплат до пенсій, встановлених законодавством), призначених відповідно до зазначених в абзацах першому і другому цього пункту законодавчих актів, перевищує 90 відсотків максимальної величини фактичних витрат на оплату праці найманих працівників, оподаткованого доходу (прибутку), сукупного оподаткованого доходу (граничної суми заробітної плати (доходу), з яких справляються страхові внески (збори) до соціальних фондів, визначеної законодавством на час виплати пенсії таким особам, пенсія або щомісячне довічне грошове утримання виплачується у сумі, що не перевищує зазначений розмір».

Як наголошується в конституційному поданні, за цим положенням суддям різних рівнів нараховуватиметься щомісячне довічне грошове утримання в однакових розмірах. Для значної кількості суддів цей розмір у порівнянні з нинішнім істотно зменшиться, тобто гарантії матеріального і соціального захисту суддів буде суттєво знижено й обмежено. Такі обмеження суперечать статтям 22, 126, 130 Конституції України.

Верховний Суд України порушує питання про надання офіційного тлумачення положення частини третьої статті 11 Закону України «Про статус суддів» щодо визначення змісту наведеного положення, зокрема, чи є воно тією нормою, яка відповідно до статті 126 Конституції України гарантує незалежність, недоторканність суддів і унеможливує внесення іншими нормативними актами змін у цей та інші закони і підзаконні нормативні акти. Крім того, Верховний Суд України просить протлумачити статті 42, 43, 44, 45 цього Закону.

Суб'єкт права на конституційне подання — 50 народних депутатів України — звернувся з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення абзацу четвертого пункту 8 розділу 48 Закону, абзацу четвертого пункту 13 розділу XV «Прикінцеві положення» Закону про пенсійне страхування. Народні депутати України також вважають неконституційним положення абзацу третього пункту 13 розділу XV «Прикінцеві положення» Закону про пенсійне страхування.

На думку народних депутатів України, зазначеними положеннями запроваджено обмеження та зменшення розміру пенсій окремим категоріям громадян України, що призводить до звуження змісту та обсягу права на пенсійне забезпечення.

Як зауважують народні депутати України, пенсійне забезпечення громадян, які виконують або виконували державні функції на посадах із спеціальним статусом, є важливим елементом державних гарантій матеріального і соціального захисту відповідних осіб з метою належного виконання ними особливих професійних обов'язків, пов'язаних у тому числі з певними обмеженнями конституційних прав і свобод. Тому право на пенсійне забезпечення відповідних категорій громадян, установлене законами України, є таким, що не підлягає звуженню або обмеженню згідно з вимогами статей 22 та 64 Конституції України.

Вирішуючи порушені в конституційних поданнях питання, Конституційний Суд України дійшов висновку, що Закон про пенсійне страхування регулює питання щодо права громадян на отримання пенсійних виплат і соціальних послуг і не може змінювати умови і порядок виплати щомісячного довічного грошового утримання суддів, врегульовані Законом України «Про статус суддів». Передбачений Законом про пенсійне страхування порядок нарахування щомісячного довічного грошово-

го утримання обмежив визначений Законом України «Про статус суддів» розмір щомісячного довічного грошового утримання суддів. Залишивши незмінним зміст права на щомісячне довічне грошове утримання суддів, Закон звужив обсяг цього права, встановивши граничну межу для виплати суддям щомісячного довічного грошового утримання, і водночас знизив досягнутий рівень гарантій незалежності суддів. Таким чином, узакане положення Закону не відповідає також вимогам статті 126 Конституції України.

Що ж до невідповідності зазначених у конституційному поданні Верховного Суду України положень законів статті 130 Конституції України, то Конституційний Суд України не вбачає їх неконституційності, оскільки вони не перебувають у зв'язку з обмеженням права на пенсійне та щомісячне довічне грошове забезпечення. На основі викладеного Конституційний Суд України вирішив:

1. Визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними):

1) положення абзацу третього пункту 13 розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9 липня 2003 року № 1058-IV, яким встановлено, що з дня набрання чинності цим Законом, при призначенні пенсій відповідно до зазначених в абзацах першому і другому цього пункту законодавчих актів, заробітна плата для обчислення пенсії враховується в межах максимальної величини фактичних витрат на оплату праці найманих працівників, оподаткованого доходу (прибутку), сукупного оподаткованого доходу (граничної суми заробітної плати (доходу), з яких справляються страхові внески (збори) до соціальних фондів, визначеної законодавством на час призначення заробітку;

2) положення абзацу четвертого пункту 13 розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9 липня 2003 року № 1058-IV в редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» та деяких інших законодавчих актів України» від 25 березня 2005 року № 2505-IV, відповідно до якого:

«У разі, якщо розмір пенсії, щомісячного довічного грошового утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги та пенсій за особливі заслуги перед Україною та інших доплат до пенсій, встановлених законодавством), призначених відповідно до зазначених в абзацах першому і другому цього пункту законодавчих актів, перевищує 90 відсотків максимальної величини фактичних витрат на оплату праці найманих працівників, оподаткованого доходу (прибутку), сукупного оподаткованого доходу (граничної суми заробітної плати (доходу), з яких справляються страхові внески (збори) до соціальних фондів, визначеної законодавством на час виплати пенсій таким

особам, пенсія або щомісячне довічне грошове утримання виплачується у сумі, що не перевищує зазначений розмір»;

3) положення частин четвертої, п'ятої статті 43 Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб» від 9 квітня 1992 року № 2262-ХІІ в редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» та деяких інших законодавчих актів України» від 25 березня 2005 року № 2505-IV, відповідно до яких:

«Загальна сума грошового забезпечення для обчислення пенсій, що признаються відповідно до цього Закону, не повинна перевищувати максимальної величини фактичних витрат на оплату праці найманих працівників, оподаткованого доходу (прибутку), сукупного оподаткованого доходу (граничної суми заробітної плати (доходу), з яких справляються страхові внески (збори) до соціальних фондів, визначеної законодавством на час призначення пенсії.

У разі, якщо розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, пенсій за особливі заслуги перед Україною та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством), призначеної відповідно до цього Закону, перевищує 90 відсотків максимальної величини фактичних витрат на оплату праці найманих працівників, оподаткованого доходу (прибутку), сукупного оподаткованого доходу (граничної суми заробітної плати (доходу), з яких справляються страхові внески (збори) до соціальних фондів, визначеної законодавством на час виплати пенсії, таким особам пенсія виплачується у сумі, що не перевищує зазначений розмір».

2. За змістом статті 126 Конституції України положення частини третьої статті 11 Закону України «Про статус суддів» у взаємозв'язку з частиною восьмою статті 14 Закону України «Про судострій України» треба розуміти як таке, що гарантує досягнутий рівень незалежності суддів і забороняє при прийнятті нових законів та інших нормативних актів, внесенні змін до них скасовувати чи звужувати існуючі гарантії незалежності суддів, у тому числі заходи їх правового захисту та матеріального і соціального забезпечення.

3. Припинити конституційне провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо надання офіційного тлумачення положень статей 42, 43, 44, 45 Закону України «Про статус суддів» на підставі пункту 2 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України «Про Конституційний Суд України».

4. Положення зазначених законів України, визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення.

5. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

У столиці — влада особлива

(Початок на 16-й стор.).

Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 25 грудня 2003 року № 21-рп/2003 (справа про особливості здійснення виконавчої влади та місцевого самоврядування у місті Києві) висловив правову позицію, за якою визнано, що «Київську міську державну адміністрацію має очолювати лише особа, обрана Київським міським головою, яка Президентом України призначається головою Київської міської державної адміністрації».

Оцінка положень Закону України «Про столицю України — місто-герой Київ», висновків фахівців у справі, а також правової позиції Конституційного Суду України у названому рішенні дає підстави вважати, що на загальноміському рівні і на рівні районів у місті Києві чинне законодавство передбачає єдиний організаційний порядок формування державних адміністрацій, які здійснюють функції у сфері виконавчої влади і місцевого самоврядування, оскільки є одночасно місцевими органами виконавчої влади і виконавчими органами відповідних районних у місті Києві рад та Київської міської ради.

Враховуючи наведене, Конституційний Суд України дійшов висновку, що районну в місті Києві державну адміністрацію має очолювати лише особа, обрана головою районної в місті Києві ради, яка Президентом України призначається головою районної в місті Києві державної адміністрації.

На підставі викладеного Конституційний Суд України вирішив:

1. Положення пункту 10 частини першої статті 106, частин першої, другої, четвертої статті 118, частини третьої статті 133, частини другої статті 140 Конституції України, частини четвертої статті 1, частини другої статті 8, частини четвертої статті 9 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року № 586-XIV, пункту 2 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про столицю України — місто-герой Київ» від 15 січня 1999 року № 401-XIV в їх взаємозв’язку, в аспекті порушених у конституційному поданні питань щодо особливостей здійснення виконавчої влади і місцевого самоврядування у районах міста Києва, треба розуміти так, що районну в місті Києві державну адміністрацію має очолювати лише особа, обрана головою районної в місті Києві ради, яка Президентом України призначається на посаду голови районної в місті Києві державної адміністрації.

2. Припинити конституційне провадження у справі в частині офіційного тлумачення Конституції та законів України стосовно обрання голів районних у місті Києві рад.

3. Рішення Конституційного Суду України є обов’язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести зміни до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, затвердженого Законом України «Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 37, ст. 332; 2001 р., № 48, ст. 255; 2002 р., № 11, ст. 82, № 14, ст. 94, № 29, ст. 196, ст. 197; 2003 р., № 39, ст. 337, ст. 338, ст. 339; 2004 р., № 22, ст. 310, ст. 311; 2005 р., № 1, ст. 16, ст. 17, ст. 18, № 2, ст. 29, № 9, ст. 171), згідно з додатком.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 4 жовтня 2005 року.
№ 2925-IV

*ДОДАТОК
до Закону України
від 4 жовтня 2005 року
№ 2925-IV*

ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації

Включити до переліку:

Орган управління МІНФІН
АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ
32813015 Кримське казенне підприємство пробірного контролю
95034, м. Сімферополь, вул. Б. Хмельницького, 11
Кількість об’єктів — 1
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ
32987864 Дніпропетровське казенне підприємство пробірного контролю
49069, м. Дніпропетровськ, вул. Артема, 94к
Кількість об’єктів — 1
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ
31872441 Донецьке казенне підприємство пробірного контролю
83086, м. Донецьк, просп. Лагутенка, 14
Кількість об’єктів — 1
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ
31073739 Західне казенне підприємство пробірного контролю
79020, м. Львів, вул. Варшавська, 70
Кількість об’єктів — 1
ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ
02251054 Південне казенне підприємство пробірного контролю
65026, м. Одеса, вул. Дерибасівська, 8
Кількість об’єктів — 1
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ
02251060 Східне казенне підприємство пробірного контролю
61057, м. Харків, вул. Сумська, 11
Кількість об’єктів — 1

м. КИЇВ
21661728 Центральне казенне підприємство пробірного контролю
04100, м. Київ, вул. О. Шмідта, 26
22911989 Науково-дослідний фінансовий інститут при Міністерстві фінансів України (НДФІ)
01601, м. Київ-103, бульв. Дружби народів, 28
Кількість об’єктів — 2
Всього по органу управління — 8

Про виногради та виноградне вино

Цей Закон регулює правові відносини у сфері виноградарства та виноробства України, пов’язані з веденням виноградарників та виробництвом винограду, вина та інших продуктів виноробства, визначає регламентацію і контроль в цих галузях виробництва, права і обов’язки виробників, повноваження органів виконавчої влади і спрямований на посилення боротьби з фальсифікацією виноробної продукції в Україні.

Дія цього Закону поширюється на юридичних та фізичних осіб, господарська діяльність яких включає виробництво, реалізацію, експорт та імпорт товарної продукції в галузі виноградарства і виноробства. Дія цього Закону не поширюється на виробників винограду і вина домашнього, призначених для власного споживання.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) виноградарсько-виноробна галузь — сукупність підприємств, організацій, науково-дослідницьких закладів, зайнятих у сфері виробництва винограду, виробництва і реалізації виноробної продукції;

2) виноградарство — сукупність організаційних і технологічних прийомів розмноження, культивуації і збору винограду;

3) виноробство — сукупність організаційних і технологічних прийомів виготовлення вина;

4) виноградники — промислові насадження технічних сортів винограду для виноробства на площі понад 0,5 гектара;

5) зрідженість виноградників — відсоткове відношення неіснуючих кущів до номінальної (розрахункової) їх кількості на даній площі;

6) столові сорти винограду — сорти винограду, що вирощуються для споживання в свіжому вигляді та промислової переробки;

7) технічні сорти винограду — сорти винограду, призначені для виробництва вин та промислової переробки;

8) гібриди — сорти винограду, одержані в результаті селекції після схрещування європейських сортів з дикими американськими сортами, мають відносну стійкість до філоксери та хвороб;

9) районовані сорти винограду — визначені для певної зони виноградарства сорти винограду, що забезпечують найбільшу господарську ефективність виноградарства і виноробства в цій місцевості та включені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні;

10) зона виноградарства — географічна територія України з придатними агроекологічними умовами для розведення культури винограду;

11) сусло — продукт, що одержують при подрібненні та пресуванні винограду чи мезги, призначений для виробництва виноматеріалів і бродіння якого здійснюється у місці переробки винограду;

12) вино — алкогольний напій, вироблений з винограду, міцність якого набувається внаслідок спиртового бродіння сусла, а в разі виготовлення вин кріплення — підвищується шляхом додавання спирту етилового ректифікованого або спирту етилового ректифікованого виноградного;

13) виноробна місцевість — територія, на якій технічні сорти винограду постійно досягають цукристості у суслі не менш як 150 г/дм³ (на терито-

рії Автономної Республіки Крим — 160 г/дм³);

14) виноматеріали виноградно — продукти первинної переробки винограду, призначені для виготовлення вина;

15) виноматеріали коньячні — молоді натуральні сухі виноматеріали, виготовлені з винограду і призначені для виробництва спирту коньячного;

16) виноматеріали шампанські — виноматеріали, виготовлені з регламентованих сортів винограду у “білий” або “червоний” спосіб і призначені для виробництва шампанського та вин ігістих;

17) вино газоване — вино, піняста властивість якого набула внаслідок штучного насичення його вуглекислим газом;

18) вино ігристе — продукт, отриманий у результаті первинного чи вторинного спиртового бродіння свіжого винограду, виноградного сусла чи вина, який вміщує діоксид вуглецю, утворений виключно в результаті бродіння;

19) шампанське — типажне біле ігристе шампанізоване вино трічірної витримки в пляшках, виготовлене з використанням сахарози;

20) вино колекційне — спеціально відібране марочне вино, яке після закінчення встановлених строків визрівання в дубовій тарі додатково витримується в пляшках не менш як 3 роки;

21) вино контрольованого найменування — марочне вино, походження якого спеціально контролюється на всіх етапах виробництва сировини та готової продукції;

22) вино кріплене — вино, одержане в результаті повного або неповного збродження цукрів сусла шляхом припинення бродіння через додавання спирту етилового ректифікованого, виготовленого з крохмале-цукровмісної сировини і продуктів переробки винограду;

23) вино марочне — столове або кріплене вино вищої якості з характерними для обумовленої виноробної місцевості і сортів винограду особливостями, яке пройшло природне визрівання шляхом технологічної витримки в дубовій тарі не менш як 1,5 року;

24) вино натуральне — столове вино, виготовлене шляхом повного збродження цукрів сусла чи часткового бродіння, призупиненого із застосуванням фізичного або біотехнічного засобу. При цьому не використовуються сторонні добавки будь-якого походження, за винятком речовин, дозволених у певних дозах для освітлення вина та його стабілізації;

25) вино молоде — столове вино, що вироблене з виноматеріалів окремих сортів винограду або їх суміші і реалізоване в рік врожаю або не пізніше 3 місяців після завершення процесу бродіння;

26) вино ординарне — вино, виготовлене без витримки, яке реалізується з 1 січня наступного за врожаєм винограду року;

27) вино сортове — вино, виготовлене з винограду одного сорту. Допускається використання до 15 відсотків інших сортів винограду того ж ботанічного виду;

28) вино столове — вино, виготовлене шляхом повного чи неповного збродження сусла. Залежно від вмісту цукрів, столове вино поділяється на сухе, напівсухе, напівсолодке;

29) вино типажне — вино, яке згідно з родовою назвою за походженням належить до традиційного типу і має особливі смакові якості, набуті в результаті спеціальної технологічної обробки виноматері-

алів відповідно до свого прототипу, назву якого воно носить;

30) купаж — суміш у певному співвідношенні різних виноматеріалів з додаванням у разі необхідності спирту етилового, концентрованого або консервованого сусла з метою надання вину потрібної якості та кондиції. Технологічна операція приготування купажу має назву — купажування;

31) витримка — тривалий технологічний процес покращання якості вина, коньячних спиртів;

32) фальсифікація вина — умисна з корисливою метою підробка вина за походженням (місцем виробництва) або його складом;

33) якість вина — ступінь відповідності вина органолептичному сприйняттю і фізико-хімічним показникам, які характеризують конкретний тип (марку) вина. Оцінюється в балах за прийнятою у виноробстві системою.

Розділ II. СИРОВИННА БАЗА ВИНОРОБСТВА (ВИНОГРАДАРСТВО)

Стаття 2. Порядок опорядження та утримання виноградників

Виноградні насадження технічних та столових сортів у господарствах усіх форм власності підлягають реєстрації в спеціально уповноваженому центральному органі виконавчої влади з сільського господарства.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з сільського господарства визначає з виділенням у натурі зони виробництва винограду. У виділених зонах регламентується сортовий склад вирощування винограду відповідно до спеціалізації району виноградарства та заявлених категорій вина.

Садіння виноградників для виноробства дозволяється лише у виноробних місцевостях із застосуванням районованих сортів винограду відповідно до проекту, який затверджений спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з сільського господарства. Не допускаються до посадки сорти винограду, одержані шляхом міжвидового схрещування (гібриди прями виробники). Нерайоновані сорти та зазначені гібриди, що є в насадженнях, підлягають заміні протягом 15 років.

Державний перепис виноградників здійснюється не менше одного разу на 10 років.

Списання виноградників усіх форм власності, які закладені повністю або частково за рахунок державних коштів, організується і проводиться спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з сільського господарства з обов’язковим відновленням площ виноградних насаджень.

Зрідженість виноградників, на закладення та догляд за якими використовувалися повністю або частково державні кошти, яка зумовлена небалим доглядом за ними, розцінюється як безгосподарне використання земель, у зв’язку з чим винних осіб може бути притягнуто до адміністративної відповідальності. При зрідженості понад 60 відсотків виноградники вилучаються з Державного реєстру, паспорт на них анулюється і державне фінансування на садіння та догляд за виноградниками припиняється.

Стаття 3. Вимоги до якості сировини

Для виробництва вин використовуються переважно технічні сорти винограду, а також столові сорти, якщо за вмістом цукрів та іншими показниками, а також вимогами технології, вони придатні для виготовлення певного типу вин.

Для виробництва вин допускається переробка зав’ялого на кущах винограду до цукристості в суслі не більш як 40 г/100 см³.

Використання сушеного винограду (ізіуму) для виготовлення вин забороняється. Випадки порушення цієї норми розглядаються як фальсифікація вина.

Розділ III. ВИРОБНИЦТВО ВИНА (ВИНОРОБСТВО)

Стаття 4. Регламентація виноробства

Виробництво вин здійснюється суб’єктами підприємницької діяльності незалежно від форм власності за наявності в них спеціальних дозволів (ліцензій) на відповідний вид виноробної продукції згідно із законодавством. У разі порушення вимог, обумовлених у цьому Законі та ліцензії, суб’єкти підприємницької діяльності достроково позбавляються права на виробництво виноробної продукції.

Під час виробництва виноматеріалів та інших продуктів виноробства здійснюються хімічний і мікробіологічний контроль якості сировини і готової продукції та ведеться відповідна технологічна документація. Готова продукція, що підлягає реалізації, супроводжується свідоцтвом про якість із зазначенням інформації про сертифікат відповідності.

Підприємства первинного виноробства зобов’язані до 1 січня наступного року надати дані згідно з формою, процедурою і у спосіб, що затверджені спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади із статистики, про кількість переробленого винограду, наявного виноматеріалу, використаного спирту для кріплення і його залишків.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з сільського господарства затверджує технологічну документацію та нормативні документи на виробництво вин, порядок і форми їх виробничого обліку і погоджує використання зарубіжної технологічної документації. Перелік необхідних для цього документів, терміни і процедури подачі, затвердження і погодження встановлює Кабінет Міністрів України.

Стаття 5. Загальні вимоги до виноматеріалів і вин, умов їх виробництва

Спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади з сільського господарства, охорони здоров’я, технічного регулювання та споживчої політики спільно затверджують правила виробництва, зберігання, сертифікації і найменування вин та перелік матеріалів і речовин, які дозволені для їх виробництва.

Вина, непридатні для вживання, підлягають вилученню, переробці на спирт (ошет) із спрямуванням виручених коштів у доход держави або знищенню за рахунок винних осіб.

Виробництво і технологічна обробка виноматеріалів дозволяються на підприємствах первинної та змішаної переробки винограду і витримки вин у виноградно-виноробних районах.

Підприємства, які займаються розливом вин у пляшки, можуть у разі необхідності проводити дообробку вин за технологічними інструкціями.

Вина ігристі та газовані можуть виготовлятися у будь-якому регіоні України за місцем знаходження виноробного підприємства.

Переробка винограду на виноматеріали, їх обробка і виготовлення вин проводяться у спеціально обладнаних приміщеннях (цехах), викорис-

тання яких для інших цілей забороняється.

Виноматеріали і вина для експорту виробляють за стандартами України або згідно із законодавством країн-імпортерів на виконання конкретного замовлення.

Використання у вітчизняному виноробстві імпортних виноматеріалів, що не відповідають вимогам нормативних документів України, забороняється.

Вина, виготовлені з імпортних виноматеріалів і за зарубіжною технологічною документацією, випускаються під їх родовою назвою із зазначенням країни походження вина та місця розливу.

Забороняється видавати за іноземні українські вина і суміші (купажі) з іноземними винами (виноматеріалами).

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади із сільського господарства затверджує нові марки вин за поданням підприємств і організацій та висновку Центральної дегустаційної комісії виноробної промисловості.

У торгових найменуваннях типових вин родова назва доповнюється назвою місця виробництва продукції.

Найменування іншим винам та новим маркам надаються відповідно до вимог положення, затвердженого спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з сільського господарства.

Не допускається купажування виноматеріалів марочних і ординарних, а також виноматеріалів із європейських сортів винограду з виноматеріалами із міжвидових гібридів та сортів винограду виду Лабруска.

Шампанське, вина ігристі та тихі, у яких після закінчення гарантійних термінів зберігання не з'явилось помутніння чи видимого осаду, придатні для подальшого зберігання та реалізації.

Виготовлення етикеток для винних пляшок та інших елементів зовнішнього оформлення вин забороняється в разі відсутності в замовника дозволу спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з сільського господарства на виробництво відповідних категорій і марок вин, підтвердженого нотаріальною завірною копією ліцензії, що додається до заяви на друкування етикеток.

Стаття 6. Вино столове
Вина столові виготовляються натуральними або купажованими.

Не допускається випуск столових вин міцністю нижче 9 відсотків, сортових — 9,5 і марочних — 10 відсотків об'ємних.

Концентроване або консервоване неспиртоване сусло дозволяється використовувати лише в купажі столових напівсухих та напівсолодких ординарних вин з відповідним записом у свідоцтві про якість.

Вина столові марочні і сортові сухі виготовляються лише натуральними.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади із сільського господарства вправі надавати в несприятливі для визрівання винограду роки дозволу на виготовлення сухих виноматеріалів міцністю не більш як 9 відсотків об'ємних шляхом підсолодження сусла виноградним концентратом. Такі виноматеріали можуть використовуватися лише для виробництва вин ординарних столових сухих несортових.

Про використання підсолодженого сусла у виробництві вин столових робиться відповідний запис у свідоцтві про якість.

Додавання спирту етилового або спиртованих виноматеріалів чи сусла (містеля) до вин столових не допускається.

Стаття 7. Вино кріплене
Вина кріплені залежно від вмісту спирту і цукру поділяються на міцні, десертні солодкі та десертні лікерні.

Вина міцні виготовляються з частково збродженого сусла, в якому вміст спирту природного бродіння становить не менше 4,2 відсотка об'ємних. Вина десертні солодкі та де-

сертні лікерні виготовляються з частково збродженого сусла, в якому вміст спирту природного бродіння становить, відповідно, не менш як 1,8 та 1,2 відсотка об'ємних.

Міцність готових вин виноробних міцних не повинна перевищувати 20 відсотків, десертних солодких та десертних лікерних — 17 відсотків об'ємних.

Під час виготовлення вин кріплених додавати концентроване сусло дозволяється лише у випадках, обумовлених технологічними інструкціями. Використання спиртованого сусла допускається лише для виготовлення хересу.

Додавання цукру на всіх стадіях виробництва вин кріплених забороняється.

Для кріплення виноматеріалів і вин дозволяється використовувати лише спирт етиловий ректифікований та спирт етиловий ректифікований виноградний, які відповідають вимогам стандартів щодо якості та безпеки для здоров'я людини.

Забороняється в процесі кріплення виноматеріалів і вин додавати спирт-сирець, технічний та плодовий спирти або спирти невідомого походження.

Стаття 8. Вина контрольованих найменувань за походженням

Назва вин контрольованих найменувань за походженням надається кращим марочним винам, виготовлення яких забезпечено стійкою сировиною базою специфічної зони виноградарства і які мають високу якість та стабільно випускаються. Всі стадії виробництва вин контрольованих найменувань за походженням повинні здійснюватися на підприємстві, що розташовано у специфічній зоні виноградарства.

Вина контрольованих найменувань за походженням затверджуються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з сільського господарства за поданням виноробних підприємств.

Стаття 9. Вина колекційні
Вина колекційні реалізуються в тій же пляшковій тарі, у якій витримуються, без її розкупорки і вилучення утвореного осаду.

Для науково-виробничих цілей на окремих виноробних підприємствах створюється державний колекційний фонд еталонних зразків вин (енотеки), який є національним надбанням України.

Порядок створення енотек, зберігання і використання зразків вин з енотек установлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з сільського господарства.

Стаття 10. Вина ігристі та газовані

Виробництво вин ігристих з вмістом спирту нижче 10,5 відсотка об'ємних, а вин ігристих натуральних міцністю нижче 9,5 відсотка об'ємних не допускається.

Тиск вуглекислого газу в пляшках з готовою продукцією у ігристих винах становить не менш як 350 кПа, газованих — 200 кПа при 20°С. Дopusкається виробництво окремих марок слабонасичених вуглекислою вин з тиском у пляшках понад 150 кПа при 20°С.

Виноматеріали для виробництва шампанського та вин ігристих виготовляються з винограду певних сортів, визначених технологічними інструкціями. Виноматеріали повинні вироблятися лише у тих зонах виноградарства, де забезпечується одержання продукції потрібної якості.

Винам білим ігристим шампанізованим, виготовленим за шампанською технологією з трірічною витримкою вина в пляшках на дріжджах, надається назва “Шампанське України”. Міцність ігристих шампанізованих вин повинна бути не нижче 10,5 відсотка об'ємних.

Вина ігристі випускаються під власною назвою.

Вина ігристі з технологічною витримкою в пляшках не менш як 9 місяців належать до категорії витриманих.

Вина газовані виготовля-

ються із сухих виноматеріалів, які підсолоджуються концентрованим або консервованим неспиртованим суслом.

Якщо категорія напою не відображена в його назві, у зовнішньому оформленні пляшок зазначається — “Ігристе”, “Газоване” чи “Газоване слабонасичене”.

Винам білим ігристим шампанізованим, виготовленим у резервуарний спосіб, надається назва “Українське ігристе”.

Зовнішнє оформлення вина “Шампанське України” має відрізнитися від оформлення інших вин ігристих.

Стаття 11. Коньяки України
Коньяки України — міцні спиртні напої, виготовлені з витриманих не менше 3 років коньячних спиртів, що отримані в результаті дистиляції коньячних виноматеріалів.

Вермути — ароматизовані алкогольні напої виноградного походження, отримані шляхом змішування сухого та кріпленого вин, спиртових рослинних екстрактів, спирту етилового ректифікованого та цукру.

Стаття 12. Фальсифікація вин та іншої виноробної продукції

Фальсифікацією вин є: нерегламентоване застосування цукру або продуктів, що містять цукор, у тому числі виноградного походження, для штучного підвищення міцності вин, підміна сортів винограду або зменшення терміну витримки при виготовленні вин марочних;

додавання води, плодово-ягідних матеріалів, витяжок і відварів з плодів і ягід;

підробка дешевих вин під кращі вітчизняні або іноземні марки шляхом штучного збільшення екстрактивності, імітації кольору, аромату і смаку, а також додавання харчових або штучних речовин і есенцій;

штучна ароматизація рослинними екстрактами чи запашними речовинами органічного синтезу;

додавання замінників цукру (сахарину, аспартаму та інших подібних штучних речовин);

виробництво сурогатів вин шляхом екстракції водою виноградних вичавок або ізоум;

виготовлення сурогатів вин за відсутності продуктів переробки винограду;

підробка вина за походженням, місцем виробництва, сортовим складом шляхом додавання виноматеріалів з гібридів прямих виробників, які не входять до затвердженого асортименту;

етикетування, що не відповідає вимогам законодавства, використання інших видів дезінформації покупця при зовнішньому оформленні вин;

вироблення фальсифікованих коньяків України з коньячного спирту, який витримано менш як 3 роки, або з коньячного спирту, термін витримки якого менше, ніж передбачено технологічною інструкцією на виробництво цього найменування коньяку;

збільшення екстрактивності коньячних спиртів та коньяків шляхом додавання дубового екстракту та інших подібних речовин, а також додавання ефірних масел, есенцій, ароматизаторів та інших подібних речовин.

Стаття 13. Зберігання вин та іншої виноробної продукції у торговельних підприємствах

Умови зберігання вин і коньяків України на складах і в торговельних залах повинні відповідати вимогам відповідних нормативних документів.

Не допускається зберігання вин і коньяків України на складах та їх продаж без належного зовнішнього оформлення, зазначення найменувань, походження, реквізитів виробника.

Забороняється реалізація вин і коньяків України, що втратили товарний вигляд.

Постачальник вин і коньяків України не несе відповідальності за втрату якості своєї продукції в торговельній мережі в разі порушення умов її зберігання або в разі закінчення гарантійних строків зберігання.

Розділ IV. ОРГАНИ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ГАЛУЗІ ВИНОРОБСТВА І ВИНОГРАДАРСТВА ТА ЗДІЙСНЮЮТЬ КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ ВИМОГ ЦЬОГО ЗАКОНУ

Стаття 14. Державна інспекція з виноробства та виноградарства

Діяльність у галузі виноробства і виноградарства регулює спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань харчової та переробної промисловості, що створюється Урядом України в установленому порядку.

Контроль за дотриманням вимог цього Закону здійснює Державна інспекція з виноробства та виноградарства (далі — Держвинінспекція), що функціонує при спеціально уповноваженому центральному органі виконавчої влади з питань харчової та переробної промисловості.

Головними завданнями Держвинінспекції є контроль за станом та якісним складом сировинної бази виноробства, дотриманням технологічних правил переробки виноградних обробки виноматеріалів з метою запобігання фальсифікації вин за походженням.

Держвинінспекція у своїй діяльності керується цим Законом, положенням про неї, затвердженим Кабінетом Міністрів України, іншими нормативними актами.

Посадові особи Держвинінспекції в межах їх компетенції мають право:

безперешкодного доступу на підприємства, в установи та організації, які вирощують виноград, виробляють, зберігають і реалізують виноробну продукцію, незалежно від форми власності, господарювання і відомості належності, а також на підприємства з іноземними інвестиціями;

проводити перевірку наявності спеціальних дозволів (ліцензій) на виробництво та реалізацію виноробної продукції, її якості, дотримання вимог технологічної дисципліни, санітарно-гігієнічних норм і правил, якості сировини і матеріалів при вирощуванні винограду та виробництві виноробної продукції;

отримувати необхідну документацію з виноградарства та виноробства, іншу інформацію та пояснення, пов'язані з веденням перевірки.

Посадові особи Держвинінспекції несуть відповідальність згідно із законодавством за приховування фактів виявлених порушень цього Закону або невиконання належних заходів, а також за розголошення одержаних під час перевірок технічних або економічних відомостей, що становлять комерційну таємницю перевіреного підприємства і не містять порушень законодавства.

На фахівців Держвинінспекції, яким в установленому порядку надані повноваження державних інспекторів, поширюється дія Закону України “Про державну службу”, а також гарантії щодо захисту життя, здоров'я, честі, гідності та майна, передбачені Законом України “Про державну податкову службу в Україні”.

Дії посадових осіб, які мають право здійснювати контроль за реалізацією норм цього Закону, можуть бути оскаржені в місячний термін у судовому порядку.

Випадки фальсифікації вин можуть висвітлюватися у засобах масової інформації (преса, радіо, телебачення) за поданням контролюючих органів за рахунок винних осіб.

Стаття 15. Відповідальність за порушення цього Закону

За порушення вимог цього Закону щодо опорядження і утримання виноградарників, які насаджені за рахунок державного фінансування, виробництва і за фальсифікацію вин посадові особи і громадяни, які займаються підприємницькою діяльністю в галузі виноградарства та виноробства, несуть дисциплінарну, адміністративну, кримінальну та цивільну відповідальність згідно з законодавством України.

До суб'єктів підприємницької діяльності — юридичних

осіб застосовуються фінансові санкції в разі:

закладання нових чи ремонту промислових насаджень винограду нерайонованими сортами за рахунок державного фінансування — штраф у розмірі від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з обов'язковим розкочуванням цих виноградарників і наступним відновленням площ районованими сортами за рахунок юридичної особи. До виконання цієї вимоги припиняється державне фінансування закладання нових виноградарників;

зрізженості виноградарників, насаджених за рахунок державного фінансування, від 10 до 15 відсотків — штраф у розмірі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, зрізженості від 15 до 20 відсотків — штраф у розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з установленням термінів ліквідації зрізжених, зрізженості понад 20 відсотків — штраф у розмірі двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Органи, уповноважені на це Кабінетом Міністрів України, може бути порушено питання про повне оновлення насаджень за рахунок юридичної особи;

порушення правил виробництва виноробної продукції — штраф у розмірі від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

виготовлення з імпортних виноматеріалів вітчизняних марок вин без зазначення їх походження і місця розливу — штраф у розмірі від двох до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Виручка від незаконної реалізації продукції спрямовується до державного бюджету;

виготовлення і реалізації фальсифікованих вин, зокрема, розбавлення вин водою, дешевішими винами, іншими алкогольними та безалкогольними напоями або нешкідливими речовинами — штраф у розмірі від чотирьох до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

виготовлення етикеток та інших елементів зовнішнього оформлення вин за відсутності необхідних документів — штраф у розмірі від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Кошти від реалізації етикеток та інших елементів зовнішнього оформлення вин спрямовуються до державного бюджету. Фальсифікація вин є підставою для анулювання ліцензій на виробництво та торгівлю цією продукцією.

Фальсифіковані вина конфіскуються за рішенням суду і підлягають подальшій переробці або знищенню згідно з порядком, що затверджується Кабінетом Міністрів України. Прибуток, одержаний від продажу фальсифікованих вин, вилучається до державного бюджету в безспірному порядку органами державної податкової служби за поданням Держвинінспекції.

Розгляд справ щодо порушень вимог цього Закону здійснюється відповідними посадовими особами Держвинінспекції згідно з законом. У разі незгоди суб'єктів господарювання з рішенням Держвинінспекції по справі її дії можуть бути оскаржені ними в судовому порядку.

Розділ V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2006 року.

2. Кабінету Міністрів України:

а) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

б) в шестимісячний термін з дня опублікування цього Закону розробити та затвердити нормативно-правові акти, що випливають із цього Закону.

В. ЮЩЕНКО

Президент України

м. Київ.
16 червня 2005 року.
№ 2662-IV.Л8

■ ОФІЦІЙНО

«У зв'язку з виключенням із списків вважати недійсними посвідчення помічників-консультантів:

народного депутата України

Гришка Є. О.:
Ровенчак Оксани Іванівни (номер посвідчення 89/09),
Мохнік Андрія Володимировича (номер посвідчення 89/24);

народного депутата України

Гурова В. М.:

Цопи Сергія Анатолійовича (номер посвідчення 32/24),
Давидюк Алли Іванівни (номер посвідчення 32/25);

народного депутата України

Касьянова С. П.:

Смоляка Михайла Юрійовича (номер посвідчення 37/42);

народного депутата України

Плохого І. І.:

Шубного Анатолія Володимировича (номер посвідчення 141/19);

народного депутата України

Політа А. А.:

Краснобаєва Максима Григоровича (номер посвідчення 329/40);

народного депутата України

Прошкуравої Т. С.:

Головач Олексія Івановича (номер посвідчення 433/16),
Буякіна Дмитра Володимировича (номер посвідчення 433/44);

народного депутата України

Саса С. В.:

Ветрова Олександра Васильовича (номер посвідчення 407/23);

народного депутата України

Сятині М. Л.:

Богача Василя Івановича (номер посвідчення 74/04),
Бідзілі Івана Миколайовича (номер посвідчення 74/26),

Ківковича Михайла Юрійовича (номер посвідчення 74/38),

Кіша Юрія Івановича (номер посвідчення 74/09),

Тимковича Василя Васильовича (номер посвідчення 74/42),

Клімова Олега Івановича (номер посвідчення 74/20);

народного депутата України

Черняка В. К.:

Ярошенко Віктора Васильовича (номер посвідчення 272/42),

Рубцова Валерія Павловича (номер посвідчення 272/38);

народного депутата України

Чечеля М. Й.:

Здєби Святослава Ігоровича (номер посвідчення 458/25);

народного депутата України

Ющенко П. А.:

Швеця Сергія Івановича (номер посвідчення 270/29),
Голубева Миколи Павловича (номер посвідчення 270/34).

народного депутата України

Литвина В. В.:

Чуя Миколи Івановича (номер посвідчення 347/85);

народного депутата України

Усаченко Л. М.:

Мамули Анатолія Миколайовича (номер посвідчення 489/03),

Смаглія Дмитра Валерійовича (номер посвідчення 489/05).

народного депутата України

Катеринчука М. Д.:

Бєлаха Віктора Федоровича (номер посвідчення 13/09),
Калініченка Миколи Івановича (номер посвідчення 13/10),

Поліщука Костянтина Феліксівича (номер посвідчення 13/24),

Кришталева Григорія Олексійовича (номер посвідчення 13/26),

Федоренка Віталія Анатолійовича (номер посвідчення 13/28),

Логінова Сергія Анатолійовича (номер посвідчення 13/37).

народного депутата України

Волиня М. Я.:

Кожуха Леоніда Олексійовича (номер посвідчення 403/43);

народного депутата України

Катушевої З. Г.:

Марченка Анатолія Івановича (номер посвідчення 354/58).

Управління кадрів».

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації»

Верховна Рада України постановляє:
1. Внести зміни до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, затвердженого Законом України «Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 37, ст. 332; 2001 р., № 48, ст. 255; 2002 р., № 11, ст. 82, № 14, ст. 94, № 29, ст. 196, ст. 197; 2003 р., № 39, ст. 337, ст. 338, ст. 339; 2004 р., № 22, ст. 310, ст. 311; 2005 р., № 1, ст. 16, ст. 17, ст. 18, № 2, ст. 29, № 9, ст. 171), згідно з додатком.
2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
4 жовтня 2005 року.
№ 2924-IV.

ДОДАТОК
до Закону України
від 4 жовтня 2005 року
№ 2924-IV.

Зміни, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації

Включити до переліку:
Орган управління ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЯ ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ 03564045 Державне міжрайонне підприємство водопровідно-каналізаційного господарства ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас» 52551, Синельниківський р-н, с. Воронове, вул. Дніпровська, 1 31167287 Державне підприємство «Управління Софіївського групового водопроводу» 53800, Апостолівський р-н, м. Апостолове, вул. Визволення, 66 Кількість об’єктів — 2 Всього по органу управління — 2

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» (щодо державного підприємства «Дельта-лоцман»)

Верховна Рада України постановляє:
1. Внести зміни до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, затвердженого Законом України «Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 37, ст. 332; 2001 р., № 48, ст. 255; 2002 р., № 11, ст. 82, № 14, ст. 94, № 29, ст. 196, ст. 197; 2003 р., № 39, ст. 337, ст. 338, ст. 339; 2004 р., № 22, ст. 310, ст. 311; 2005 р., № 1, ст. 16, ст. 17, ст. 18, № 2, ст. 29, № 9, ст. 171), згідно з додатком.
2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
4 жовтня 2005 року.
№ 2930-IV.

ДОДАТОК
до Закону України
від 4 жовтня 2005 року
№ 2930-IV.

Зміни, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації

Включити до переліку:
Орган управління МІНТРАНС МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ 25374003 ДП «Дельта-лоцман» 54001, м. Миколаїв, вул. Лягіна, 27 Кількість об’єктів — 1 Всього по органу управління — 1

Закон України

Про ратифікацію Торговельно-економічної угоди між Урядом України і Урядом Республіки Перу

Верховна Рада України постановляє:
Торговельно-економічну угоду між Урядом України і Урядом Республіки Перу, підписану 16 липня 2004 року в м. Києві, ратифікувати.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
5 жовтня 2005 року.
№ 2937-IV.

Закон України

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

Метою цього Закону є досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства шляхом правового забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та застосування спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права, надані їм Конституцією і законами України.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів
У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
рівні права жінок і чоловіків — відсутність обмежень чи привілеїв за ознакою статі;
рівні можливості жінок і чоловіків — рівні умови для реалізації рівних прав жінок і чоловіків;
дискримінація за ознакою статі — дії чи бездіяльність, що виражають будь-яке розрізнення, виняток або привілеї за ознакою статі, якщо вони спрямовані на обмеження або унеможливають визнання, користування чи здійснення на рівних підставах прав і свобод людини для жінок і чоловіків;
позитивні дії — спеціальні тимчасові заходи, спрямовані на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права, надані їм Конституцією і законами України;
сексуальні домагання — дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні зауваження) або фізично (дотркання, поплескування), що принижують чи ображають осіб, які перебувають у відносинах трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування;
гендерна рівність — рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства;
гендерно-правова експертиза — аналіз чинного законодавства, проєктів нормативно-правових актів, результатом якого є надання висновку щодо їх відповідності принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.
Стаття 2. Законодавство з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
Законодавство з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків складається з Конституції України, цього Закону та інших нормативно-правових актів.
Якщо міжнародним договором України, згода на обов’язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору.
Стаття 3. Основні напрями державної політики щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
Державна політика щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків спрямована на:
утвердження гендерної рівності; недопущення дискримінації за ознакою статі;
застосування позитивних дій;
забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільно важливих рішень;
забезпечення рівних можливостей жінкам і чоловікам щодо поєднання професійних та сімейних обов’язків;
підтримку сім’ї, формування відповідального материнства і батьківства;
виховання і пропаганду серед населення України культури гендерної рівності, поширення просвітницької діяльності у цій сфері;
захист суспільства від інформації, спрямованої на дискримінацію за ознакою статі.
Стаття 4. Гендерно-правова експертиза
Чинне законодавство підлягає гендерно-правовій експертизі. У разі встановлення невідповідності нормативно-правового акта принципу

забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків висновок гендерно-правової експертизи надсилається до органу, який прийняв такий нормативно-правовий акт.
Розроблення проєктів нормативно-правових актів здійснюється з обов’язковим урахуванням принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.
Проєкти нормативно-правових актів підлягають гендерно-правовій експертизі. Висновок гендерно-правової експертизи є обов’язковою складовою пакета документів, що подаються разом з проєктом нормативно-правового акта до розгляду.
Порядок проведення гендерно-правової експертизи визначає Кабінет Міністрів України.
Стаття 5. Відображення органами державної статистики показників становища жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства
Центральний орган виконавчої влади в галузі статистики забезпечує збирання, опрацювання, аналіз, поширення, збереження, захист та використання статистичних даних щодо показників становища жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства, групуючи їх за статями.
Статистичні дані, зазначені в частині першій цієї статті, є невід’ємною складовою державної статистичної звітності.
Стаття 6. Заборона дискримінації за ознакою статі
Дискримінація за ознакою статі забороняється.
Не вважаються дискримінацією за ознакою статі:
спеціальний захист жінок під час вагітності, пологів та грудного вигодовування дитини;
обов’язкова строкова військова служба для чоловіків, передбачена законом;
різниця в пенсійному віці для жінок і чоловіків, передбачена законом;
особливі вимоги щодо охорони праці жінок і чоловіків, пов’язані з охороною їх репродуктивного здоров’я;
позитивні дії.
Розділ ІІ. МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ
Стаття 7. Органи, установи та організації, наділені повноваженнями у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
Органами, установами та організаціями, наділеними повноваженнями у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, є: Верховна Рада України; Уповноважений Верховної Ради України з прав людини; Кабінет Міністрів України; спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, визначені в їх складі уповноважені особи (координатори) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
об’єднання громадян.
Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, підприємства, організації та установи, об’єднання громадян сприяють збалансованому представництву статей в управлінні та прийнятті рішень. Для досягнення мети цього Закону у своїй діяльності вони можуть застосовувати позитивні дії.
Стаття 8. Повноваження Верховної Ради України у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
Верховна Рада України:
визначає основні засади гендерної політики держави;
застосовує у законодавчій діяльності принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
у межах, передбачених Конституцією України, здійснює парламентський контроль за виконанням законодавчих актів з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.
Стаття 9. Повноваження Уповно-

важеного Верховної Ради України з прав людини у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
Уповноважений Верховної Ради України з прав людини:
у рамках здійснення контролю за додержанням прав та свобод людини і громадянина здійснює контроль за дотриманням рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
розглядає скарги на випадки дискримінації за ознакою статі;
у щорічній доповіді висвітлює питання дотримання рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.
Стаття 10. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
Кабінет Міністрів України:
забезпечує проведення єдиної державної політики, спрямованої на досягнення рівних прав та рівних можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства;
приймає Національний план дій щодо впровадження гендерної рівності та забезпечує його виконання;
розробляє і реалізовує державні цільові програми щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
спрямовує і координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади щодо забезпечення гендерної рівності;
організовує підготовку державної доповіді про виконання в Україні Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок;
враховує принцип гендерної рівності при прийнятті нормативно-правових актів;
затверджує порядок проведення гендерно-правової експертизи;
здійснює інші повноваження у цій сфері, передбачені законодавством України.
Стаття 11. Повноваження спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків:
бере участь у формуванні та реалізації державної політики щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
здійснює координацію заходів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, спрямованих на впровадження гендерної рівності;
проводить інформаційно-роз’яснювальну роботу в засобах масової інформації, організовує проведення просвітницьких заходів з питань забезпечення гендерної рівності;
здійснює розроблення заходів, спрямованих на реалізацію забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства;
формує Національний план дій щодо впровадження гендерної рівності;
здійснює контроль за дотриманням гендерної рівності при вирішенні кадрових питань у центральних та місцевих органах виконавчої влади;
організовує навчання державних службовців з питань реалізації рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
разом з іншими центральними органами виконавчої влади здійснює підготовку науково обґрунтованих пропозицій з питань забезпечення гендерної рівності;
здійснює організацію наукових і експертних досліджень з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
вносить пропозиції щодо застосування позитивних дій та їх припинення;
здійснює моніторинг та узагальнює результати забезпечення рівних прав та можливостей в різних сферах життєдіяльності;
узагальнює виконання державних програм з питань гендерної рівності;
розглядає звернення громадян з питань дискримінації за ознакою статі;
веде облік та узагальнює випадки

дискримінації за ознакою статі та вносити пропозиції щодо їх усунення;

здійснює співпрацю з міжнародними організаціями, відповідними органами зарубіжних країн з питань статусу жінок та дотримання міжнародних стандартів рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Стаття 12. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування

Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах своєї компетенції:

забезпечують надання жінкам і чоловікам рівних прав та можливостей;

здійснюють виконання загальнодержавних та регіональних програм з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

створюють умови для поєднання жінками і чоловіками професійних і сімейних обов'язків; забезпечують доступні соціально-побутові послуги, включаючи догляд за малолітніми дітьми, організацію дошкільного виховання та забезпечення дитячого дозвілля;

провадять просвітницьку діяльність з питань гендерної рівності; співпрацюють з об'єднаннями громадян щодо забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків;

подають пропозиції щодо вдосконалення законодавства з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

сприяють науковим розробкам у сфері гендерних досліджень; дотримуються принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у своїй діяльності;

здійснюють позитивні дії. В органах виконавчої влади визначається уповноважена особа (координатор) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Виконання обов'язків уповноваженої особи (координатора) покладається на одного із заступників міністра, заступника керівника іншого органу виконавчої влади.

Органи виконавчої влади можуть утворювати консультативно-дорадчі органи, призначати радників з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

За рішенням відповідної місцевої ради у складі виконавчого органу відповідної ради може визначатись уповноважена особа (координатор) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Стаття 13. Повноваження уповноважених осіб (координаторів) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування

Уповноважені особи (координатори), на яких покладено функції щодо забезпечення рівності прав і можливостей жінок і чоловіків, у межах своїх повноважень організовують роботу відповідних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в напрямі:

урахування принципу рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у відповідній сфері діяльності;

проведення аналізу стану забезпечення гендерної рівності та вивчення доцільності застосування позитивних дій з метою подолання асиметрії, дисбалансу, що складаються на відповідній території чи в галузі;

співробітництва з об'єднаннями громадян, узагальнення інформації, яка надходить від них щодо моніторингу стану дотримання рівності жінок і чоловіків, та спільного вироблення шляхів усунення дискримінації за ознакою статі;

здійснення постійної інформаційно-пропагандистської діяльності щодо ліквідації всіх форм дискримінації за ознакою статі;

вжиття заходів, спрямованих на формування гендерної культури населення;

організації прийому громадян з питань дискримінації за ознакою статі;

розгляду та аналізу звернень громадян з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, вивчення причин, що їх зумовлюють;

навчання працівників центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань гендерної проблематики;

вжиття заходів щодо усунення проявів дискримінації за ознакою статі.

Стаття 14. Права об'єднань громадян у забезпеченні рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

Об'єднання громадян можуть: брати участь у розробці рішень, що приймаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з питань гендерної рівності;

брати участь у реалізації загальнодержавних та регіональних програм;

делегувати своїх представників до складу консультативно-дорадчих органів, що створюються при органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування;

проводити моніторинг з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; здійснювати іншу діяльність відповідно до свого статуту та законодавства України щодо забезпечення гендерної рівності.

Розділ III. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ У ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ

Стаття 15. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у виборчому процесі

Рівні виборчі права та можливості жінок і чоловіків забезпечуються законодавством України.

Політичні партії, виборчі блоки під час висунення кандидатів у народні депутати України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі передбачають представництво жінок і чоловіків у відповідних виборчих списках.

Контроль за цією вимогою здійснюють виборчі комісії.

Стаття 16. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері державної служби та служби в органах місцевого самоврядування

Призначення на державну службу та службу в органи місцевого самоврядування здійснюється з дотриманням представництва кандидатур кожної статі.

Дискримінація за ознакою статі при прийнятті на державну службу та службу в органи місцевого самоврядування і під час її проходження забороняється.

Керівники органів державної влади та органів місцевого самоврядування зобов'язані забезпечити рівний доступ громадян до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування відповідно до кваліфікації і професійної підготовки незалежно від статі претендента.

Формування кадрового резерву для заміщення посад державних службовців і посад в органах місцевого самоврядування, просування їх по службі здійснюється із забезпеченням рівних прав та можливостей для жінок і чоловіків.

Дозволяється застосування позитивних дій з метою досягнення збалансованого представництва жінок і чоловіків на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування з урахуванням категорій посад службовців.

Розділ IV. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ

Стаття 17. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у праці та одержанні винагороди за неї

Жінкам і чоловікам забезпечуються рівні права та можливості у працевлаштуванні, просуванні по роботі, підвищенні кваліфікації та перепідготовці.

Роботодавець зобов'язаний: створювати умови праці, які дозволяють б жінкам і чоловікам здійснювати трудову діяльність на рівній основі;

забезпечувати жінкам і чоловікам можливість суміщати трудову

діяльність із сімейними обов'язками;

здійснювати рівну оплату праці жінок і чоловіків при однаковій кваліфікації та однакових умовах праці;

вживати заходів щодо створення безпечних для життя і здоров'я умов праці;

вживати заходів щодо унеможливлення випадків сексуальних домагань.

Роботодавцям забороняється в оголошеннях (рекламі) про вакансії пропонувати роботу лише жінкам або лише чоловікам, за винятком специфічної роботи, яка може виконуватися виключно особами певної статі, висувати різні вимоги, даючи перевагу одній із статей, вимагати від осіб, які влаштовуються на роботу, відомості про їхнє особисте життя, плани щодо народження дітей.

Роботодавці можуть здійснювати позитивні дії, спрямовані на досягнення збалансованого співвідношення жінок і чоловіків у різних сферах трудової діяльності, а також серед різних категорій працівників.

Стаття 18. Забезпечення рівних можливостей під час укладання колективних договорів та угод

У разі колективно-договірного регулювання соціально-трудоих відносин (генеральна угода, регіональні та галузеві угоди, колективні договори) угоди (договори) мають включати положення, що забезпечують рівні права та можливості жінок і чоловіків, із зазначенням строків реалізації відповідних положень.

При цьому колективні угоди (договори) мають передбачати:

покладання обов'язків уповноваженого з гендерних питань — радника керівника підприємства установи та організації, їх структурних підрозділів на одного з працівників на громадських засадах;

комплектування кадрами і просування працівників по роботі з дотриманням принципу надання переваги особі тієї статі, щодо якої в них існує дисбаланс;

усунення нерівності за її наявності в оплаті праці жінок і чоловіків як у різних галузях господарства, так і в одній галузі на базі загального соціального нормативу оплати праці в бюджетній та інших сферах, а також на основі професійної підготовки (перепідготовки) кадрів.

Стаття 19. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері підприємництва

Держава забезпечує жінкам і чоловікам рівні права та можливості у здійсненні підприємницької діяльності.

На державному та регіональному рівнях з урахуванням статистичних показників можуть здійснюватися позитивні дії для усунення дисбалансу в підприємницькій діяльності жінок і чоловіків шляхом заохочення підприємницької діяльності, надання пільгових кредитів, проведення бізнес-тренінгів та інших заходів.

Стаття 20. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері соціального захисту

Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації рівною мірою враховують інтереси жінок і чоловіків під час здійснення заходів щодо їх соціального захисту.

Погіршення становища осіб будь-якої статі в разі застосування системи соціального страхування, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги є неприпустимим.

Розділ V. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ У СФЕРІ ОСВІТИ

Стаття 21. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у здобутті освіти та професійній підготовці

Держава забезпечує рівні права та можливості жінок і чоловіків у здобутті освіти.

Навчальні заклади забезпечують:

рівні умови для жінок і чоловіків під час вступу до навчальних закладів, оцінки знань, надання грантів, позик студентам; підготовку та видання підручників, навчальних посібників,

вільних від стереотипних уявлень про роль жінки і чоловіка;

виховання культури гендерної рівності, рівного розподілу професійних і сімейних обов'язків.

Центральний орган виконавчої влади з питань освіти і науки забезпечує проведення експертизи навчальних програм, підручників та навчальних посібників для навчальних закладів щодо відповідності принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

До навчальних програм вищих навчальних закладів, курсів перепідготовки кадрів включаються дисципліни, які вивчають питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, та факультативне вивчення правових засад гендерної рівності на основі гармонізації національного і міжнародного законодавства.

Розділ VI. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ

Стаття 22. Оскарження дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань

Особа, яка вважає, що стосовно неї було застосовано дискримінацію за ознакою статі чи вона стала об'єктом сексуальних домагань, має право звернутися зі скаргою до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, уповноважених осіб (координаторів) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, правоохоронних органів держави та суду.

Особи будь-якої статі або групи осіб мають право надсилати повідомлення про порушення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків до Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок у разі, якщо вичерпані внутрішні засоби правового захисту або якщо застосування таких засобів захисту не виправдано затягується.

Стаття 23. Відшкодування матеріальних збитків та моральної шкоди, завданих унаслідок дискримінації за ознакою статі чи сексуальних домагань

Особа має право на відшкодування матеріальних збитків та моральної шкоди, завданих їй унаслідок дискримінації за ознакою статі чи сексуальних домагань. Моральна шкода відшкодовується незалежно від матеріальних збитків, які підлягають відшкодуванню, та не пов'язана з їх розміром.

Порядок відшкодування матеріальних збитків та моральної шкоди, завданих унаслідок дискримінації за ознакою статі чи сексуальних домагань, визначається законом.

Стаття 24. Відповідальність за порушення законодавства про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

Особи, винні в порушенні вимог законодавства про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, несуть цивільну, адміністративну та кримінальну відповідальність згідно із законом.

Розділ VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2006 року.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення до законів України змін, які впливають із цього Закону; привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, що впливають із цього Закону;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади прийнятих ними нормативно-правових актів, що суперечать вимогам цього Закону.

Президент України В. ЮЩЕНКО. м. Київ, 8 вересня 2005 року. № 2866-IV.

■ СПОРТ

Лише результати

Футбол. Ліга чемпіонів. Груповий раунд. Четвертий тур. 2 листопада.

Група А. «Брюгге» (Бельгія) — «Рapid» (Австрія). 3:2. Брюгге. «Ян Брейделъ». 28 000 глядачів. **Голи:** Портільйо, 9, Балабан, 25, Вергейн, 63 — Кінцл, 1, Гоффман, 80. «Ювентус» (Італія) — «Баварія» (Німеччина). 2:1. Турин. «Делле Альпі». 25 450. Трезеге, 62, 85 — Дайслер, 66.

«Ювентус», «Баварія» — по 9 очок, «Брюгге» — 6, «Рapid» — 0.

Група В. «Тюн» (Швейцарія) — «Аякс» (Нідерланди). 2:4. Берн. «Стад де Свісс». 30 190. Пустринеллі, 56, Адріано, 74 — Снейдер, 27, Анастасіу, 63, де Йонг, 90+1, Бухарі, 90+3.

«Арсенал» (Англія) — «Спарта» (Чехія). 3:0. Лондон. «Гайбері». 35 155. Анрі, 23, ван Персі, 82, 86. «Арсенал» — 12, «Аякс» — 7, «Тюн» — 3, «Спарта» — 1.

Група С. «Барселона» (Іспанія) — «Панатінаїкос» (Греція). 5:0. Барселона. «Камп Ноу». 80 000. Ван Боммел, 1, Ето'О, 14, 40, 65, Мессі, 34.

Самуель Ето'о (праворуч).

«Вердер» (Німеччина) — «Удінезе» (Італія). 4:3. Бремен. «Везерштадіон». 38 000. Клозе, 15, Бауман, 24, Міку, 57, 67 — ді Натале, 54, 57, Шульц, 60 (автогол).

«Барселона» — 10, «Удінезе», «Вердер», «Панатінаїкос» — по 4.

Група D. «Бенфіка» (Португалія) — «Вільярреал» (Іспанія). 0:1. Лісабон. «Луш». 48 000. Сенна, 81.

«Лілл» (Франція) — «Манчестер Юнайтед» (Англія). 1:0. Париж. «Стад-де-Франс». 66 470. Ачимович, 38.

«Вільярреал» — 6, «Лілл», «Манчестер Юнайтед» — по 5, «Бенфіка» — 4.

Заваров — в «Арсеналі»

Учора футболістам столичного «Арсенала» було представлено нового тренера. Ним став 44-річний Олександр Заваров, у минулому блискучий півоборонець київського «Динамо» і збірної країни. Новий наставник «канонірів» має також чималий і досить успішний тренерський досвід. Пан Заваров працював у Франції, Швейцарії, Росії, очолював харківський «Металіст».

В. Б.

Правління ЗАТ «Маяк Київський» повідомляє акціонерів про скликання Загальних зборів, які відбудуться о 10:00 19 грудня 2005 р. за адресою: м. Київ, вул. Тарасівська, 3-а, конт. тел.: 531-19-03, 289-17-26. Для участі в Загальних зборах акціонерів потрібно мати при собі паспорт, представникам акціонерів - належно оформлене доручення та документ, що посвідчує особу.

Порядок денний:

- Звіт Голови Правління ЗАТ «Маяк Київський» про результати діяльності Товариства.
  - Затвердження фінансової звітності та затвердження балансів Товариства.
  - Затвердження підсумків збільшення статутного фонду Товариства.
  - Вирішення питання про збільшення розміру Статутного фонду ЗАТ «Маяк Київський» шляхом збільшення кількості простих іменних акцій існуючої номінальної вартості.
  - Затвердження нової редакції Статуту та розгляд питання про надання повноважень Голові Правління ЗАТ «Маяк Київський» на підписання від імені акціонерів нової редакції Статуту.
- Інформація про зміни статутного фонду, передбачена статтею 40 Закону України «Про господарські товариства»**
- Статутний капітал збільшується шляхом додаткового випуску простих іменних акцій з метою розвитку виробництва та збільшення кількості обігових коштів.

Спосіб збільшення статутного фонду - додатковий випуск акцій існуючої номінальної вартості, їх оплата проводиться за рахунок джерел, передбачених ст. 13 Закону України «Про господарські товариства». На даний момент розмір Статутного фонду становить 4 926 000,00 (чотири мільйони дев'яносто двадцять шість тисяч) грн.

Збільшення статутного фонду відбувається не для покриття збитків, пов'язаних з господарською діяльністю.

Всі акції Товариства є іменними й підлягають реєстрації в порядку, передбаченому чинним законодавством України.

Проект змін до Статуту:

Пункт 5.1. Статуту Товариства пропонується викласти в такій редакції:

«5.1. Для забезпечення діяльності Товариства створюється Статутний фонд в розмірі 7 425 750,00 (сім мільйонів чотирис-та двадцять п'ять тисяч сімсот п'ятдесят) гривень, який поділе-но на 45 505 (сорок п'ять тисяч п'ятсот п'ять) простих іменних акцій номінальною вартістю 150 (сто п'ятдесят) гривень кожна».

Додатково випускається 16 665 (шістнадцять тисяч шістсот шістдесят п'ять) простих іменних акцій номінальною вартістю 150 (сто п'ятдесят) гривень кожна, загальною вартістю 2 499 750,00 (два мільйони чотириста дев'яносто дев'ять тисяч сімсот п'ятде-сят) грн. Випуск акцій випускається в документарній формі.

Акціонери мають рівне право на придбання акцій, що випус-каються додатково, у кількості пропорційній їх частці у статут-ному фонді Товариства на дату прийняття рішення про збіль-шення статутного фонду Товариства. Акціонери, які бажають придбати акції додаткової емісії, мають подати заяви Голові Правління Товариства з 1.12.2005 р. по 16.12.2005 р. включно.

У зв'язку зі збільшенням статутного фонду Товариства збит-ки власникам акцій не очікуються. У разі виникнення збитків, відшкодування буде проведено в порядку, передбаченому чин-ним законодавством України.

**ОГОЛОШЕННЯ
про результати відкритих торгів**

- Замовник торгів: Донбаська електроенергетична система ДП НЕК «Укре-нерго»
Код ЄДПРОУ 23344104
Поштова адреса: 84601, м. Горлівка, пр. Леніна, 11
- Інформація про предмет закупівлі: Трансформатор 125 МВА для ПС «Ал-мазна-220 кВ»
- Оголошення про проведення торгів було опубліковане у газеті «Голос Ук-раїни» від 28.09.05 р. № 182 (3682)
- Дата акцепту тендерної пропозиції — 12.10.05 р.
- Переможем тендеру з визначення постачальника силового трансформато-ра 125 МВА який відбувся 11.10. 2005 р. визнано ВАТ «Запоріжтрансформатор»
Код ЄДПРОУ 00213428,
Поштова адреса: 69600, м. Запоріжжя, Дніпропетровське шосе, 3
т/ф (061) 224-84-45

Господарським судом Запорізької області визнані банкрутами та відкри-ті ліквідаційні процедури щодо наступних підприємств:

- постановою від 13.07.05 р. по справі № 19/144 (05) — ТОВ «Жінки ХХІ століття», розташоване за адресою: 71100, м. Бердянськ, вул. Волі, 76 (код ЄДРПОУ — 31401017);
- постановою від 01.08.05 р. по справі № 19/158 (05) — ПП Кошелів Є. П., 71100, м. Бердянськ, вул. Піонерська, 51, кв. 14 (ідент. код - 1988819290);
- постановою від 17.10.05 р. по справі № 19/100 (05) — ТОВ «Маків-ка», розташоване за адресою: 72413, Запорізька область, Приазовський рай-он, с. Маківка, вул. Калініна, 19 (код ЄДРПОУ — 01529412).

Ліквідатором призначено Осипенко Олександра Валентиновича, ліцен-зія АА № 783079 (72100, Запорізька обл., м. Приморськ, вул. Шевченко, 76).

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікуван-ня оголошення.

Філія Державної госпрозрахункової установи Агентство з питань бан-крутства у Запорізькій області та ДП «Придніпровське житлово-кому-нальне об'єднання» повідомляють про проведення публічних торгів (аукці-ону) з реалізації майна підприємства, що знаходиться в процедурі розпо-рядження майном.

На публічні торги виставляється наступне майно:

Лот № 1: Вбудоване адміністративне приміщення № 69 першого по-верху, загальною площею 28,7 кв. м, розташоване за адресою: м. Дніпрол-зержинськ, пр. Леніна, 84. Початкова ціна продажу 37785,60 грн., з ПДВ;

Лот № 2: Вбудовані торгові приміщення № 1 в підвалі житлового бу-динку, загальною площею 118,2 кв. м, розташовані за адресою: м. Дніпрол-зержинськ, пр. Леніна, 84. Початкова ціна продажу 43077,60 грн., з ПДВ;

Лот № 3: Вбудоване нежитлове приміщення магазину № 119, № 120, № 121 шостого поверху, загальною площею 148,8 кв. м, розташоване за адресою: м. Дніпродзержинськ, пр. Леніна, 67. Початкова ціна про-дажу 122094,00 грн., з ПДВ;

Лот № 4: Будівля дитячих ясель, загальною площею 650,3 кв. м, будів-лі літньої кухні, альтанки, розташовані за адресою: м. Дніпродзержинськ, пер. Черняхівського, 7. Початкова ціна продажу 141420,00 грн., з ПДВ;

Лот № 5: Будівлі дитячого комбінату, входу в підвал, навісів, загальною площею 1159,5 кв. м, розташовані за адресою: м. Дніпродзержинськ, вул. Нікопольська, 40-А. Початкова ціна продажу 143876,40 грн., з ПДВ.

А також на повторні публічні торги виставляється наступне майно:

Лот № 6: Вбудоване нежитлове приміщення магазину № 223 першого по-верху, загальною площею 11,8 кв. м, розташоване за адресою: м. Дніпрол-зержинськ, пр. Аношкіна, 115. Початкова ціна продажу 7705,96 грн., з ПДВ;

Умови участі в публічних торгах (аукціоні) на сайті:
www.bankrot. zp. ua та за телефоном: (061) 220-42-07.

Для ознайомлення з майном та оформлення участі у публічних тор-гах (аукціоні) звертатися за телефонами: (0612) 64-39-01, (061) 220-42-07.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 05 грудня 2005 р. о 12.00 за ад-ресом: 69002, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 77, оф. 95.

Господарським судом Харків-ської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й п.) постановою від 24.10.2005 ро-ку по справі № Б-39/114-05 виз-нав банкрутом ПП «Тарімансс» м. Харків (зареєстроване викон-комом Харківської міської ради рішенням № 14801230000005378, за адресою: м. Харків, пр-т П'я-тидесятиріччя СРСР, 147, код ЄДПОУ 33290372) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено ТОВ «Альфін». Вимоги кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення. Зая-ви направляти за адресою: м. Харків, вул. Шевченко, 317.

Господарським судом Він-ницької області (21036, м. Вінни-ця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушено провадження у справі № 5/100-05 про банкрутство сільськогосподарського колек-тивного підприємства «Дружба» с. Мала Вулига, код 03734725 (Вінницька область, Тиврівський район, с. Мала Вулига, вул. Лені-на, 12, р/р № 260045591 в АППБ «Аваль» м. Вінниця, МФО 302247). Розпорядником майна призначено Соколявака Михайла Васильовича (ліцензія АБ № 216798) м. Вінниця, вул. Хмель-ницьке шосе, 7, кімната 731, тел. 39-94-44. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування.

Господарський суд Миколаїв-ської області (54009, м. Микола-їв, вул. Адміральська, 22) 13.10.2005 р. по справі №14/38 Приватне орендне спільне під-приємство «Зоря» (с. Секретарка Кривоозерського району Мико-лаївської області, код ЄДРПОУ 03763649, р/р 26003480029116 в ТВБВ АПБ «Україна», МФО 326148) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено ар-бітражного керуючого Костіну Мілену Сергіївну (54015, м. Миколаїв, Бузький бульвар, 1, кв. 32, тел.: (0512) 35-22-37, лі-цензія серії АА №783216 від 16.06.2004 року).

Ухвалою господарського суду Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) від 02.09.2005 р. по справі №12/153-Б-05 порушена справа про банкру-ство Приватної фірми «Фенікс» (м. Херсон, Комсомольський р-н, вул. Ілліча, 56, кв. 88, код ЄД-РПОУ 30245840, р/р 260070169495 в ХО «Укресімбанк», м. Херсон, МФО 352639) та відкрита процеду-ра розпорядження майном.

Розпорядником майна призначе-но Друтову Ірину Сергіївну (ліцензія №АБ 116130, м. Дніпродзержинськ, а/с 820, тел.: 8-0569-53-13-06).

Претензії кредиторів прийма-ються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом м. Києва 25.08.2005 р. порушено справу про визнання банкру-том Приватного підприєм-ства «Текома» ідентифікацій-ний номер: 32157814, м. Ки-їв, вул. Пухівська, 4 (справа № 44/414-6).

Можливих кредиторів просимо звертатись протягом місяця щодо задоволення своїх вимог до Господарско-го суду м. Києва (м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-б).

Постановою Господарського суду Харківської області (61022, м. Харків, Держпром, 8п., пл. Свобо-ди, 5) у праві №Б-24/15-05 від 24.10.2005 р. Товариство з обме-ною відповідальністю агровироб-нича фірма «Кредо» визнана бан-крутом і відкрита ліквідаційна процедура. Реквізити ТОВ АПФ «Кредо»: 63212, Харківська об-ласть, Нововодолазький р-н, с. Вільховатка, вул. Леніна, 1; п/р 2600101315121 в АКБ «Базис» в м. Харкові, МФО 351760, код ЄД-РПОУ 24128532.

Ліквідатором призначений ар-бітражний керуючий Макаричев Володимир Васильович (ліцензія АА №630044 від 18.11.03 р.), ад-реса: 61118, м. Харків, вул. Поз-нанська, 7, кв. 7, тел.: 8 (057) 718-93-21.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквіда-тори СТОВ «Ясенове» та АТБТ «Індустрія», повідомляють про проведення конкурсів з продажу активів.

На конкурс виставляється обладнання маслоцеху СТОВ «Ясенове» , що знаходиться за адресою: Донецька обл., Красноармійський р-н, с. Срібне, по-чаткова ціна продажу - 2902,00грн. у т. р. ПДВ, гарантійний внесок - 145,45грн.

На конкурс виставляються: меблі, електрообладнання, оргтехніка, тара, столярні вироби та ін. (60 один.) АТБТ «Індустрія», що знаходяться за ад-ресом: м. Єнакієве, вул. Богомольця, 9, початкова ціна продажу - 12509,98 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок - 625,50 грн. З повним списком, мож-ливо ознайомитись в ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. З фіксованими умовами та технічною характеристикою майна мож-на ознайомитись у організатора конкурсів. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізованого майна та реєстраційний збір для реєстра-ції учасників конкурсу - 17,00 грн. перераховуються на р/р. 260077397 в ДОД АППБ «Аваль» м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у конкурсах необхідно надати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсів Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, розташованому за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк на-дання заяв 25 календарних днів із дня публікації у газеті по 28 листопада 2005р. включно. Конкурси відбудуться після 30 календарних днів із дня пуб-лікації інформації 06 грудня 2005р., у Філії ДГУ Агентство з питань бан-крутства в Донецькій області об 1100 та 1200 год. відповідно за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Переможць конкурсу на підставі зат-вердженого протоколу конкурсу укладає договір купівлі - продажу з лікві-даторами СТОВ «Ясенове» та АТБТ «Індустрія». Довідки за телефонами: 304-37-21, 304-77-86 та на сайті: bankruptcy. region. dn. ua.

ВАТ "АК Вінницяобленерго" оголошує тендер на закупівлю товару

- Замовник торгів - ВАТ"АК Вінницяобленерго", код ЄДРПОУ **00130694**
- 1.1. Поштова адреса - 21100, м. Вінниця, вул. 1 Травня, 2
- 1.2. Відповідальний за проведення торгів: СО "МТЗ та АТ", відділ маркетингу та матеріально-технічного забезпечення
- Телефон (0432) 38-48-40 факс (0432) 35-92-62
- Інформація про товар, що закуповується: Диспетчерський пульта
- Процедура здійснення закупівлі - відкриті торги
- Місце та спосіб отримання тендерної документації: 21001 м. Вінниця, вул. Фрунзе, 1, СО "МТЗ та АТ", відділ маркетингу та матеріально-технічного забезпечення з поміткою: "На тендер , розкрити 15.11.05 р. о 10-00". Поштою, або нарочним.
- Вартість тендерної документації 366,67 грн.
- Місце та кінцевий термін подання тендерних пропозицій: СО"МТЗ та АТ" ВАТ "АК Вінницяобленерго", відділ маркетингу та матеріально-технічного забезпечення 17-00 14.11.05 р.
- Місце та дата розкриття тендерних пропозицій: Актівий зал ВАТ "АК Вінницяобленерго" 10-00 15.11.05 р., V поверх.
- Додаткова інформація: Дата проведення тендеру 15 листопада 2005 року. Кінцевий термін подання тендерних пропозицій 17-00 14.11.05 р. Детальна інформація про процедуру і предмет закупівлі відображена у тендерній документації.

Товариство з обмеженою відповідальністю «МКМ», ЄДРПОУ 31632723. Юридична адреса: м. Харків, вул. Лагерна, 71/1, к. 164, оголошує про ліквідацію підприємства у відповідності з рішенням власників (протокол загальних зборів учасників товариства від 01 листопада 2005 р.).

Претензії кредиторів приймаються за адресою: м. Харків, Садовий проїзд, 9 протягом двох місяців з дати публікації оголошення.

Продаються векселі, забезпечені заставою цілісного майнового комплексу ВАТ «Чорнобайм'ясо» (Черкаська обл., смт. Чорнобай); загальний номінал векселів - 1 382 237 грн. 82 коп. Цінні папери реалізуються по найвищій ціні, запропонованій покупцем. Покупць для укладення договору пови-нен направити заявку із зазначенням ціни за адресою: 21000, м. Він-ниця, вул. Стеценка, буд. 35, кв. 24, Денисову О. С.,
тел.: (0432) 38-47-80, моб. тел.: (097) 345-84-55.

За заявою боржника постановою Господарського суду Дніпропет-ровської області (49027, м. Дніпропетровськ-27, вул. Куйбишева, 1-а) по справі №Б15/143/05 від 18.10.2005 р. Сільськогосподарський вироб-ничий кооператив «Чумаківський» (52743, вул. Центральна, 3, с. Чума-ки Петропавлівського району Дніпропетровської області, код ЄДРПОУ 30888199, р/р 26009285059001 в ОПЕРУ Дніпропетровської дирекції банку «Україна», МФО 305103) визнано банкрутом, відкрита ліквіда-ційна процедура, ліквідатором призначений Безпалов В. Г. (49081, м. Дніпропетровськ, пр-т Воронцова, 75/232, тел.: (0562) 23-41-67).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публіка-ції оголошення.

Господарський суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) Постановою по справі №43/792 від 19.10.2005 р. визнав банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю «ТЕРРА-Технолоджи» (ад-реса: 01010, Україна, м. Київ, вул. Кіквідзе, 43, код ЄДРПОУ 32071284), п/рхв. 260094112 в ВАТ «УКРГАЗБАНК» м. Київ, МФО 320478 і відкрити ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Заїкіну Людмилу Анатоліївну (адреса: м. Київ, вул. Мельникова, 2/10).

Кредитори протягом місяця після опублікування даного оголо-шення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду м. Києва.

ПРАВЛІННЯ ВАТ «АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «СТОЛИЧНИЙ» повідомляє акціонерів про проведення 19 грудня 2005 року об 11.00 за адресою: м. Київ, проспект Возз'єднання, 15, в приміщенні АБ «Сто-личний», чергових загальних зборів акціонерів з наступним порядком денним:

- Затвердження результатів підписки на акції АБ «Столичний» шостої емісії.
- Реєстрація змін до статуту АБ «Столичний» пов'язаних зі збільшен-ням розміру статутного фонду.

Час реєстрації учасників з 9.00 до 9.45.
Телефон для довідок: (044) 550-20-00.

Для участі у зборах при собі необхідно мати:

- документ, що посвідчує особу акціонера чи його представника;
- довіреність на право участі у зборах для повноважних представників ак-ціонерів.

Господарським судом Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) Постановою по справі № 14/274/05 від 27.10.2005 року визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процеду-ру Сільськогосподарського закритого акціонерного товариства «Бузь-кий», юридична адреса: 56636, Миколаївська область, Новоодеський район, село Бузьке, вул. Центральна, 1, код ЄДРПОУ 00855049, р/р 260450233, МОД АППБ «Аваль», МФО 326182.

Ліквідатором призначено Черепенко В. Г., ліцензія серія АБ № 176091 від 07.07.2005 р., 54017, м. Миколаїв, вул. Московська, 54-а, тел. 8 (0512)-47-34-64.

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

5 листопада в Україні без істотних опадів, лише у південній частині — невеликі дощі. Температура вночі дещо знизиться, вдень істотно не зміниться.

Сад чистоту любить

■ У САДУ ТА НА ГОРОДІ

Місяць жовтень — саме час подбати про підготовку до зими вашого саду. Під плодові та ягідні культури треба внести фосфорно-калійні й органічні добрива або компост торішньої заготівлі і ґрунт перекопати. Полотно лопати при цьому ставте по лінії радіуса від центру штамба, щоб менше травмувати коріння. Перед від'єднанням водопроводу та у разі сухої осені не забудьте провести вологозарядний полив плодкових дерев. Необхідне мульчування пристовбурних кіл, смуг, валів і грядок, де були саджанці та суніці. Обтрусіть із крон дерев або зріжте за допомогою сучкоріза дрібні гілки із засохлими плодами і спаліть їх. Після десятого жовтня не рекомендовано висаджувати саджанці на постійне місце, їх залишають у зимовому прикопуванні. До настання постійних морозів у заглибленні траншеї вкривають тільки коріння і частину штамба. Коріння краще засипати піском, а потім добре полити водою, тоді між кореннями не буде пустот і не відбудеться їх підігрівання. Наприкінці жовтня ґрунтом засипають штаб і початок скелетних гілок. Між гілками покладіть ялинове гілля, це убезпечить їх від пошкодження мишами. Підготуйте пагони малини та ожини до зими: зв'яжіть їх і пригніть якнайнижче до землі.

■ СЕКРЕТИ БАБИ СЕКЛЕТИ

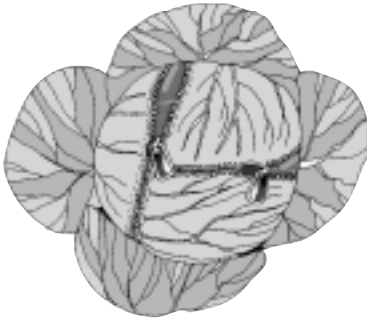
КАПУСТА

Найщедріший і найцінніший подарунок осені — білокачанна капуста. Це найбагатше джерело вітамінів, мінеральних речовин, глюкози, органічних кислот. Вона збуджує апетит, благотворно впливає на роботу шлунка, додає міцності організму, стійкості проти різних захворювань.

З капусти можна приготувати безліч різноманітних страв: супи, котлети, шніцелі, солянку, усілякі салати, запіканку. Дуже смачна капуста, обсмажена в сухарях, запечена із сиром.

Салат

Капусту наріжте дрібно, добре посоліть і дайте постояти 30 хвилин. Потім складіть у глибокий посуд, обдайте крутим окропом, накрийте кришкою і залишіть ще на півгодини. Відкиньте на сито, дайте стекти воді, віджміть, приправте оцтом, олією і цукром. На невелику капустину потрібно по дві столові

ложки оцту і олії, сіль і цукор за смаком.

Зберігання капусти

Капусту на зберігання розкладають у шаховому порядку качанами догори. Можна зберігати голівки, зв'язані парами за качани і підвішені на поперечині. Вибирають щільні, неушкоджені голівки з 3—4 зеленими листками, що не щільно прилягають, лежких сортів. За швидкого охолодження качанів (за температури -1 — +1 градусів), відносної вологості 92—98% і хорошого повітрообміну капуста добре зберігається в підвалі в ящиках, на стелажах, на полках.

■ ЗА ПОГАНОЇ ПОГОДИ

Ласкаві туфельки

На жаль, у дощову осінню погоду взуття промокає швидко, а сохне повільно. І ми часто, не довго думаючи, ставимо туфлі і чобітки на батарею, не піклуючись про те, що ж буде з нашим взуттям. А час сушіння можна скоротити і провести «ласкавим» способом. Пріміром, вимити туфлі холодною водою, протерти зовні і зсередини і набити старими газетами. Газетний папір поглине вологу, збереже форму взуття. Вологу газету можна використовувати і для того, щоб розтягти тісне взуття.

До слова, волога не завжди ворог нашого взуття. Для замочення чобіток, наприклад, парачувий засіб, щоб підняти ворс. А спортивним кросівкам, якщо вони зсохлися у період міжсезоння, тепла «ванна» просто необхідна. Коли шкіра розм'якне, треба витерти її, змазати гліцерином і туго набити папером. Небагато гліцерину взагалі завжди на користь промоклим черевикам!

Зважуємо без ваг

У тонкій склянці міститься:

- 250 г води, молока, сметани;
- 200 г крохмалу, ізому, цукрового піску, гречки, манки;
- 160 г пшеничного борошна;
- 220—230 г рису, квасолі, гороху, пшона, перловки;
- 90 г геркулесу;
- 245 г пряженого масла, 210 г — вершкового, 240 г — олії;
- 325 г меду,
- 330 г варення.

У столовій ложці:

- 20 г води, меду, пряженого масла та олії;
- 25 г сметани, вершкового масла, цукрового піску, борошна, соди;

Сторінку підготували Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО та Оксана КАЛУГІНА. Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Сода допоможе

Питною содою можна не тільки мити посуд, а й лікувати всю сім'ю від різних хвороб.

• Сода, що розчинена в молоці, — кращий засіб для пом'якшення кашлю. Розведіть одну чайну ложку соди в склянці киплячого молока і випийте на ніч. Тим, хто не любить молоко, при кашлі допоможуть інгаляції із содовим розчином: одна столова ложка соди на літр киплячої води.

• Полоскання розчином питної соди знімає біль у горлі: дві чайні ложки соди розчиніть в одній склянці теплої води. Полоскати треба 5—6 разів на день.

• Подолати нежить допоможе закапування в ніс содового розчину двічі-тричі на день.

• При кон'юнктивітах допомагають багаторазові промивання ока розчином соди. Пам'ятайте, що ватку можна використати тільки один раз.

• Сода також здавна застосовується в медицині як антиаритмічний засіб. Раптовий приступ серцебиття можна припинити, прийнявши 1/2 чайної ложки соди.

• Допомагає сода і під час гіпертонії: завдяки посиленому виведенню рідини і солей з організму вона знижує артеріальний тиск. 1/2 чайна ложка соди, яку випити разом з ліками, дає змогу зменшити їх дозу.

• Полоскання рота із содою добре знімає зубний біль. Особливо ефективно воно при флюсі (запаленні окістя). Приготувавши гарячий содовий розчин, полощіть ним рот 5—6 разів на день.

• Змішавши соду з мильною стружкою, протирайте двічі на тиждень обличчя. Така суміш добре допомагає при юнацьких вуграх, очищаючи шкіру від омертвілих клітин і відкриваючи пори обличчя.

• Сода може замінити відбілювачі зубні пасти. Вмочивши в неї ватку, потріть зуби, поки не видалите жовтий наліт.

4 ЛИСТОПАДА

■ 1894 р. На Сумщині народився Павло Рибалко, маршал бронетанкових військ, двічі Герой Радянського Союзу. ■ 1921 р. Не стало композитора Якова Степового. ■ 1928 р. Пуск Горлівського коксохімічного заводу. ■ 1946 р. Створено ЮНЕСКО — комісію ООН з питань освіти, науки та культури. ■ 1956 р. В Угорщині радянські війська розпочали придушення народного повстання. ■ 1956 р. У Чугуєві (Харківщина), на батьківщині живописця Іллі Рєпіна, відкрито його пам'ятник. ■ 1959 р. У Севастополі прийняла перших відвідувачів діорама «Штурм Сапун-гори». ■ 1962 р. Помер актор і режисер Іван Мар'яненко.

Редактор номера
Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО
Віталій СУДДА.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Рукописів не повертаємо.
► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

©Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р. Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775. для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2006 рік: для фізичних осіб — 3,50 грн. та 2,00 грн.

для підприємств і організацій — 8,00 грн. на місяць. Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 159037.

СПДФО Гайдено В. І.

(Друкарня

«Нормальные цены»)

61068, м. Харків,

вул. Тарасівська, 2а.

Зам. 426

ВАТ «Видавництво

«Вільна Україна»

79026, м. Львів,

вул. В. Великого, 2.

Зам. 620

ВАТ «Видавництво

«Київська правда»

04136, м. Київ,

вул. М. Гречка, 13.

Зам. 3972

Фотоформи виготовлено

в КЦ редакції газети

«Голос України»

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня

1991 року.

Адреса редакції: 03047,

Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 454-84-92;

телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53,

454-81-34,

454-81-44;

телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua

— загальний

reklama@golos.com.ua —

відділ реклами

let@golos.com.ua —

відділ листів

foto@golos.com.ua —

відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos